

Vejledning om direkte arealstøtte 2015

Grundbetaling, grønne krav, ø-støtte og
støtte til unge landbrugere

Januar 2015

Kolofon

Vejledning om direkte arealstøtte 2015

Grundbetaling, grønne krav, ø-støtte og støtte til unge landbrugere

Denne vejledning er udarbejdet af NaturErhvervstyrelsen i 2015

Foto: Colourbox

© NaturErhvervstyrelsen

NaturErhvervstyrelsen

Nyropsgade 30

1780 København V

Tlf.: 33 95 80 00

mail@naturerhverv.dk

www.naturerhverv.dk

ISBN 0000-0000-0000

Indhold

Tidsfrister i Fællesskemaet for ansøgningsåret 2015	9
1. Kort om direkte arealstøtte	10
1.1 Oversigt over ordningerne for direkte arealstøtte i 2015.....	10
1.2 Krav, der skal opfyldes for at få direkte arealstøtte i 2015	11
1.3 Kort om ansøgning om direkte arealstøtte	11
1.4 Kort om udbetaling af direkte arealstøtte	12
1.5 Retsgrundlag	12
2. Generelle støttebetingelser	14
2.1 Hvordan søger man om grundbetaling og den grønne støtte?	17
2.1.1 Frister	17
2.1.2 Fuldmagt	18
2.1.3 Høringsbreve i 2015.....	20
2.1.4 Nedskrivning af arealer	21
2.2 I hvilke situationer er man aktiv landbruger?.....	21
2.2.1 Personer, der driver visse virksomhedstyper, er ikke aktive landbrugere	21
2.2.2 Ansøgere, der kun har arealer omfattet af bestemmelserne i artikel 32.....	23
2.2.3 Ansøgere, der kun har arealer omfattet af miljøtilsagn under landdistriktsprogrammet..	23
2.3 Rådighed over arealerne på datoen for ansøgningsfristen	24
2.3.1 Søg ikke om direkte støtte for arealer, som du kun har græsningsret på.....	24
2.4 Arealerne skal være støtteberettigede som landbrugsarealer hele året	25
2.5 Anmeldelse af alle bedriftens arealer	25
2.6 Minimumskrav for modtagelse af direkte betalinger.....	26
2.6.1 Sammenhængende arealer under 0,30 ha.....	27
2.7 Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse?	27
2.7.1 Hvilke krav indgår i krydsoverensstemmelsen?.....	27
2.7.2 Sammenhæng mellem GLM-krav og støttebetingelser	28
3. Grønne krav	30
3.1 Beregning af den grønne støtte.....	31
3.1.1 Beregning af støtte for grønne krav på bedriftsniveau.....	31
3.1.2 Fritagelse for økologiske bedrifter.....	33
3.1.3 De grønne krav afhænger af omdriftsarealets størrelse	33
3.1.4. Minimumstørrelse for arealer	34
3.2 Krav om flere afgrødekategorier.....	35
3.2.1 Afgrødekategorier	36

3.2.2	Periode til opfyldelse af krav om flere afgrødekategorier	37
3.2.3	Undtagelser fra kravet om flere afgrødekategorier	38
3.2.4	Afgrøder i separate rækker	41
3.2.5	Særligt for planteskoleafgrøder	42
3.3	5 procent miljøfokusområder	43
3.3.1	Typer af miljøfokusområder (MFO)	43
3.3.2	Bedrifter, der skal have 5 procent miljøfokusområder (MFO)	44
3.3.3	Undtagelser fra at skulle have miljøfokusområder (MFO)	45
3.3.4	Randzoner og 2 m-bræmmer	47
3.3.5	GLM-landskabselementer – Fortidsminder og søer	48
3.3.6	Brak	49
3.3.7	Lavskov	50
3.3.8	Efterafgrøder herunder udlæg af græs	51
3.3.9	Anmeldelse af MFO-arealer	54
3.3.10	Overlap mellem flere typer MFO på samme areal	55
3.4	Opretholdelse af permanent græs	58
3.4.1	Bevarelse af den danske andel af permanente græsarealer	58
3.4.2	Ved fald i andelen af permanent græs	58
3.4.3	Hvem kan blive pålagt en forpligtelse om genetablering?	60
3.4.4	Omlægningsforbud i forbindelse med et krav om genetablering	60
3.4.5	Opretholdelse af specifikke permanente græsarealer i miljømæssigt sårbare områder (MSO)	61
3.4.6	Strigling er tilladt på permanente græsarealer i MSO	61
3.5	Nedsættelse af den grønne støtte	63
3.5.1	Reduktion af den grønne støtte	63
3.5.2	Sådan udregnes reduktionen	63
3.5.3	Loft over reduktionen	64
3.5.4	Overtrædelse af kravet om flere afgrødekategorier	65
3.5.5	Overtrædelse kravet om miljøfokusområder	67
3.5.6	Overtrædelse af flere krav	68
3.5.7	Overtrædelse af pløje- og omlægningsforbuddet	68
3.5.8	Den maksimale reduktion for overtrædelse af alle tre grønne krav	69
3.5.9	Højere reduktion efter de første tre overskridelser (fra 2018)	69
3.5.10	Sanktion (fra 2017)	70
4.	Hvilke arealer er støtteberettigede under grundbetalingsordningen?	73
4.1	Dyrkede arealer	74
4.1.1	Støttebetingelser for arealer med gartneriafgrøder og planteskolekulturer	75
4.1.2	Støttebetingelser for arealer med hamp	75
4.2	Arealer med græs	76
4.2.1	Støttebetingelser for arealer med græs	76
4.3	Braklagte arealer	78
4.3.1	Støttebetingelser for brak	79
4.3.2	Krav om plantedække på braklagte arealer	80
4.3.3	Omlægning af braklagte arealer	80

4.4	Permanente afgrøder	81
4.4.1	Støttebetingelser for frugttræer og -buske	82
4.4.2	Støttebetingelser for elefant- og røgræs	82
4.3.3	Støttebetingelser for lavskov	83
4.5	GLM-landskabelementer	85
4.6	Vildt- og bivenlige tiltag	86
4.6.1	Vildstribes	87
4.6.2	Barjordsstribes	88
4.6.3	Lærkepletter	88
4.6.4	Insektvolde	88
4.6.5	Vildt og bivenlige tiltag på braklagte arealer	88
4.6.6	Bivenlige tiltag på randzoner	89
4.6.7	Vildt- og bivenlige tiltag på arealer med miljøtilsagn	89
4.7	Randzoner og 2 m-bræmmer langs vandløb og søer	89
4.7.1	Randzoner og 2 m-bræmmer beliggende op ad omdriftsarealer	90
4.7.2	Randzoner og 2 m-bræmmer beliggende op ad permanente græsarealer	90
4.7.3	Randzoner og 2 m-bræmmer beliggende op ad arealer med permanente afgrøder	91
4.7.4	Randzoner tilplantet med permanente afgrøder	91
4.8	Arealer med miljøtilsagn, miljøprojekter eller tilsagn til skovrejsning	91
4.8.1	Støttebetingelser for arealer med miljøtilsagn under artikel 32	92
4.8.2	Støttebetingelser for arealer med vand- og naturprojekter under artikel 32	94
4.8.3	Støttebetingelser for arealer med tilsagn til skovrejsning	95
5.	Hvilke arealer er ikke støtteberettigede under grundbetalingsordningen?	97
5.1	Naturarealer er ikke støtteberettigede	97
5.2	Rekreative arealer er ikke støtteberettigede	98
5.3	Arealer med ikke-landbrugsformål er ikke støtteberettigede	99
5.4	Lysåbne arealer i skov er ikke støtteberettigede	99
5.5	Du må i 14/28 dage om året bruge dine landbrugsarealer til andre formål	99
5.5.1	Dispensation fra 14/28 dage kravet	100
6.	Markblokke og markkort	102
6.1	Indtegning og anmeldelse af marker	103
6.1.1	Du skal indtegne alle de arealer du råder over på bedriften	104
6.1.2	Overlap mellem marker	104
6.1.3	Særregler for anmeldelse af marker med visse tilsagnstyper	105
6.1.4	Særligt ved indtegning af marker på fælles græsningsarealer	106
6.2	Hvad er en markblok, og hvad anvendes den til?	106
6.2.1	Opdatering af markblokke	106
6.2.2	Fradrag i grundbetalingen og taraarealer	107
6.2.3	Markblokke med permanent græs har en støtteprocent	108
6.2.4	Markblokkens støtteberettigede areal	108
6.2.5	Hvad sker der, når en mark er uden for markblok?	109
6.2.6	Hvad bruger NaturErhvervstyrelsen markblokkene til?	110
6.3	Forslag om ændring af markblokke, fradrag i grundbetaling, GLM-søer og GLM-fortidsminder ..	110

6.3.1	Sådan indsender du forslag om ændring af markblokke	111
6.3.2	Ændringer til randzonearealkortet.....	112
6.4	Markblokkens støtteprocent på permanent græs.....	112
6.4.1	Sådan fastsættes markblokkens støtteprocent.....	114
6.4.2	Ikke-støtteberettigede arealer i markblokke med en støtteprocent	115
6.4.3	Hvordan indtegner du marken, og hvordan beregnes støtteudbetalingen på markblokke med en støtteprocent?	116
6.5	Arealer med grundbetaling under artikel 32	118
7.	Betalingsrettigheder	120
7.1	Hvad er værdien af betalingsrettigheder?	120
7.2	Fra og med 2015 er der kun én type af betalingsrettigheder	122
7.2.1	Ændring af særlige betalingsrettigheder til almindelige betalingsrettigheder	122
7.2.2	Du skal råde over betalingsrettigheder	122
7.2.3	Overskydende betalingsrettigheder eller arealer	123
7.2.4	Registrering af betalingsrettigheder	123
7.2.5	Ophør af CVR-nummer.....	124
7.3	Hvordan udnyttes betalingsrettigheder	124
7.3.1	Udnyttelse af betalingsrettigheder lejet eller købt efter ansøgningsfristen	125
7.3.2	Udnyttelse af betalingsrettigheder – rækkefølge	125
7.4	Inddragelse af betalingsrettigheder i 2015	126
7.4.1	Flere forpagtere.....	128
7.4.2	Aflevering af betalingsrettigheder til den nationale reserve	128
7.5	Inddragelse af betalingsrettigheder fra 2016 og frem	128
7.6	Overdragelse af betalingsrettigheder	129
7.7	Hvordan registreres pant i betalingsrettigheder	129
7.7.1	Gebyr	129
7.8	Tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve	130
8.	Støtte til unge nyetablerede landbrugere	132
8.1	Ordningen kort.....	132
8.1.2	Sådan søger du om støtte.....	132
8.1.3	Støtte	132
8.2	Definition af ”ung nyetableret landbruger”.....	133
8.2.1	Ikke ældre end 40 år i det første ansøgningsår	133
8.2.2	Etableret for første gang som driftsleder.....	134
8.3	Du kan højst få støtte i 5 år	134
8.4	Regler for virksomheder	134
8.4.1	Hvis du søger som en enkeltmandsvirksomhed	135
8.4.2	Hvis du søger som en anden virksomhedsform end en enkeltmandsvirksomhed	135
8.4.3	Varetage den daglige ledelse af landbrugsbedriften	135
8.4.4	Hvornår er man tegningsberettiget?	136
8.4.5	Bestemmende indflydelse.....	136
8.4.6	Du kan kun søge om støtte under ordningen i ét selskab om året.....	137
8.4.7	Udtræden af selskabet og sammenlægning	137

8.5	Hvornår er der tale om landbrugsmæssig drift?	138
8.5.1	Dyr til landbrugsformål	138
8.5.2	Ikke-erhvervsmæssigt hold af dyr	139
8.6	Kontrol	139
8.7	Bortfald af støtte og sanktion.....	139
9.	Ø-støtte.....	141
9.1	Kort om ordningen.....	141
9.2	Ny ordning fra 2015.....	141
9.3	Hvilke øer er omfattet af ordningen.....	141
9.4	Støtte	142
9.5	Fik du ø-støtte i perioden 2007-2014 (Landdistriktsprogrammet).....	143
9.6	Ansøgning og ansøgningsfrist.....	143
10.	Udbetaling af direkte arealstøtte	144
10.1	Udbetaling af grundbetaling og grøn støtte.....	144
10.2.	Fradrag i direkte støtte	144
10.2.1	Nationalt loft for direkte støtte	145
10.2.2	Omregning fra euro til danske kroner	146
10.2.3	Støtten udbetales til din NemKonto	146
10.2.4	Transport i støtten	146
10.2.5	Indberetning til Skat	147
11.	Kontrol	148
11.1	Kontrol i forhold til markblokke.	148
11.2	Overskridelse af det støtteberettigede areal i en markblok.....	149
11.3	Mindre arealer uden for markindtegning	149
11.4	Administrativ kontrol	149
11.5	Én ansøger i markblokken.....	150
11.6	Flere ansøgere i markblokken.....	150
11.7	Nedskrivning.....	150
11.8	Kontrol på stedet	151
11.8.1	Telemåling.....	151
11.9	Udbetaling af støttebeløb sker efter endt sagsbehandling.....	151
11.10	Nedsættelse af støtten	152
11.11	Arealafvigelser.....	153
11.12	Anmeldelse af alle arealer.....	154
11.13	Ændring af afgrødekoder	154
11.14	Sagsbehandling af ansøgninger under artikel 32	155
11.15	Uberettiget udbetalt støtte	156
12.	Bøder og strafbare forhold	158
12.1	Force majeure og udsædvanlige omstændigheder.....	158
12.2	Klagemulighed.....	159

12.3 Svindel med støtteberettigelse og misbrug af tilskud.....	159
13. Behandling og offentliggørelse af data	160
13.1 Overførsel af data	161

Tidsfrister i Fællesskemaet for ansøgningsåret 2015

Ansøgning Fællesskema 2015	2015
Ansøgningsperiode 1. februar - 21. april	
Frist forsinket ansøgning 18. maj	
Ændringsfrist 11. maj	
Dyrkningsfrister	
Dyrkningsfrist - generelt 31. maj	
Dyrkningsfrist - grøntsager 31. august	
Tilplantningsfrist - lavskov 31. august	
Slåningsperiode - permanent græs og græs i omdrift	
Slåning obligatorisk mindst én gang 1. juni-15. september	
Slåningsperiode - brak	
Brak - slåningsforbud 1. maj-31. juli	
Brak - slåning obligatorisk mindst en gang 1. august-15. september	
MFO-efterafgrøder	
Græsudlæg - udsåningsfrist 31. maj	
Efterafgrøder - udsåningsfrist 1. august	
Efterafgrøder - udelukkende korsblomstrede - udsåningsfrist 20. august	
Efterafgrøder og græsudlæg - tidligste nedpløjning 20. oktober	
Fra brak til dyrket	
Nedvisning før vinterafgrøder må påbegyndes 1. juli	
Jordbehandling før vinterafgrøder må påbegyndes 1. august	

1. Kort om direkte arealstøtte

EU's Landbrugspolitik har gennemgået en stor udvikling, siden den blev iværksat tilbage i 1950'erne. Tidligere gav EU støtte for at undgå mangel på bestemte fødevarer og sikre stabile lave priser. Landbrugsstøtten er i løbet af de seneste 20 år gået fra at være produktionsafhængig støtte til direkte indkomststøtte.

I 2014-2020 er det overordnede formål med EU's fælles landbrugspolitik at sikre et økonomisk levedygtigt landbrugserhverv, som producerer kvalitetsfødevarer inden for rammerne af en miljømæssigt bæredygtig produktion og opretholder gode erhvervs- og levedygtigheder i landdistrikterne.

1.1 Oversigt over ordningerne for direkte arealstøtte i 2015

Som landbruger har du mulighed for at søge om direkte arealstøtte under følgende ordninger i 2015:

- Grundbetaling
- Grøn støtte
- Unge landbrugere
- Ø-støtte

Yderligere findes ordningen:

- Slagtepræmie for kvier, tyre og stude (belyst i særskilt vejledning)

1.2 Krav, der skal opfyldes for at få direkte arealstøtte i 2015

En del af den direkte støtte fra 2015 bliver udbetalt på betingelse af, at landbrugerne overholder tre grønne krav. De grønne krav gælder for konventionelle landbrugere og for bedrifter af en vis størrelse.

Grundbetaling er betegnelsen for den nye grundlæggende støtteordning, som gælder fra 2015. Grundbetalingen omfatter landbrugere, både personer og virksomheder, der råder over et landbrugsareal, og som udfører mindst én landbrugsaktivitet indenfor landbrug- eller gartneriproduktion.

For at få udbetalt grundbetaling er det et krav, at landbrugerne, udover at råde over et støtteberettiget landbrugsareal, har et tilsvarende antal betalingsrettigheder, og opfylder minimumsbetingelserne for modtagelse af direkte betalinger. Som landbruger kan du få grundbetaling, både for arealer, der anvendes landbrugsmæssigt, og arealer, som du braklægger.

Derudover vil unge nyetablerede landbrugere kunne få op til 25 procent mere i landbrugsstøtte i 5 år, hvis de ansøger om ekstra støtte, inden de fylder 40 år.

Ø-støtteordningen finansieres ikke længere gennem landdistriktsmidlerne, men fra den direkte støtte til landbruget. Den gives derfor fra 2015 som ren EU-støtte i form af en ekstrabetaling oveni den årlige grundbetaling, som landbrugerne modtager pr. ha på deres landbrugsjord.

Støttebeløbet for grundbetaling beregnes på baggrund af betalingsrettighedernes værdi og afhænger ikke af, hvad du dyrker på arealerne – hertil lægges eventuel grøn støtte. For at du som landbruger kan få udbetalt det fulde støttebeløb, du er berettiget til, skal reglerne om krydsoverensstemmelse overholdes.

1.3 Kort om ansøgning om direkte arealstøtte

For at søge om direkte arealstøtte skal du hvert år indsende et Fællesskema, hvor du anmelder de arealer, som du søger støtte til. Du skal indtegne alle dine landbrugsarealer i Internet Markkort (IMK), og sende markkortet sammen med Fællesskemaet. Arealerne for de indtegnede marker i IMK bliver overført til Fællesskemaet som det areal, du anmelder til grundbetaling og de øvrige arealbaserede direkte støtteordninger.

Fællesskema med markkort skal indsendes elektronisk via Fødevareministeriets Tast selv-service. Fællesskema med markkort skal være modtaget, dvs. registreret elektronisk af NaturErhvervstyrelsen, senest 21. april 2015.

Fællesskemaet skal indsendes i det samme CVR- eller CPR-nummer, som betalingsrettighederne er registreret på. Du kan ikke få støtte, hvis Fællesskema og betalingsrettigheder er registreret på forskellige numre. Det bliver ikke betragtet som en indlysende fejl, hvis Fællesskema og betalingsrettigheder er registret på forskellige CVR- eller CPR-numre. Du skal derfor være meget opmærksom på at indsende et Fællesskema, der er knyttet til det CVR- eller CPR-nummer, hvor dine betalingsrettigheder er registreret.

Du finder Fødevareministeriets Tast selv-service med Fællesskema og tilhørende markkort på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

1.4 Kort om udbetaling af direkte arealstøtte

Direkte arealstøtte bliver udbetalt fra 1. december i ansøgningsåret til 30. juni året efter. Beløbet udbetales til ansøgerens NemKonto.

1.5 Retsgrundlag

Reglerne for direkte støtte er fastsat i følgende forordninger, love og bekendtgørelser:

EU-regler

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning \(EØF\) nr. 352/78, \(EF\) nr. 165/94 \(EF\) nr. 2799/98, \(EF\) nr. 814/2000, \(EF\) nr. 1290/2005 og \(EF\) nr. 485/2008.](#)

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013 om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning \(EF\) nr. 637/2008 og Rådets forordning \(EF\) nr. 73/2009.](#)

[Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 om regler for direkte betalinger til landbrugere under den fælles landbrugspolitik støtteordninger og om ændring af bilag X til nævnte forordning](#)

[Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, betingelserne for afslag eller tilbagetrækning af betalinger og administrative sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse](#)

[Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 641/2014 af 16. juni 2014 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik](#)

[Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, foranstaltninger til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse.](#)

[Rådets forordning \(EF\) nr. 1290/2005 af 21. juni 2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik](#)

Danske regler – direkte arealstøtte

[Lovbekendtgørelse nr. 244 af 28. februar 2013 af lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af den Europæiske garantifond for Landbruget m.v. \(landbrugsstøtteloven\).](#)

[Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.](#)

[Bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014 om markblok og elektronisk Fællesskema.](#)

[Bekendtgørelse nr. 894 af 15. juli 2014 af lov om randzoner \(Randzonenloven\).](#)

[Bekendtgørelse nr. 904 af 30. juli 2014 om randzoner](#)

[Bekendtgørelse nr. 903 af 29. juli 2014 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/2015 og om plantedække](#)

[Ministeriet for sundhed og forebyggelse, Bekendtgørelse nr. 557 af 31. maj 2011 om euforiserende stoffer](#)

[Bekendtgørelse nr. 106 af 29. januar 2014 om god landbrugs- og miljømæssig stand \(GLM\)](#)

[Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse nr. 830 af 27. juni 2014 om god landbrugs- og miljømæssig stand \(GLM\). \(Ændring af bestemmelse om beskyttelse af landbrugsjord mod jorderosion\)](#)

[Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 423 af 8. maj 2012 om tilskud til privat skovrejsning](#)

[Bekendtgørelse nr. 637 af 10. juni 2010 om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur](#)

[Bekendtgørelse nr. 560 af 28. maj 2014 om Fødevarerministeriets Klagecenters opgaver og beføjelser](#)

[Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 743 af 4. september 2002 af lov om renter ved forsinket betaling m.v.](#)

[Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1028 af 22. august 2013 af straffeloven \(Straffeloven\)](#)

2. Generelle støttebetingelser

For at få udbetalt grundbetaling og den grønne støtte, skal du opfylde en række betingelser. Nedenfor er en oversigt over de væsentligste betingelser:

1. Du skal indsende dit Fællesskema og markkort hvert år.

Du sender dit Fællesskema via Fødevareministeriets Tast selv-service. I 2015 er fristerne:

- Ansøgningsfrist: 21. april 2015
- Frist for ændring af Fællesskema og markkort: 11. maj 2015
- Frist for forsinket indsendelse af Fællesskema og markkort: 18. maj 2015

Læs mere i afsnit 2.1 ["Hvordan søger man om grundbetaling?"](#)

2. Der er krav om, at du udfører en landbrugsaktivitet på din virksomhed, og at din virksomhed falder ind under definitionen af aktiv landbruger.

Disse regler er ændret siden 2014, men de fleste ansøgere opfylder på forhånd betingelserne.

Læs mere i afsnit 2.2 ["I hvilke situationer er man aktiv landbruger?"](#)

3. Du skal råde over betalingsrettigheder på tidspunktet for ansøgningsfristen.

Du kan kun få udbetalt grundbetaling for et areal, der svarer til de betalingsrettigheder, som du råder over på ansøgningsfristen.

I 2015 inddrager NaturErhvervstyrelsen alle betalingsrettigheder, der er i overskud. Det er nyt i forhold til 2014. NaturErhvervstyrelsen inddrager betalingsrettigheder med den laveste værdi. Det gælder uanset om du ejer eller lejer betalingsrettighederne.

Hvis du har lejet betalingsrettigheder, og du vil undgå inddragelse af et overskud, har du mulighed for at sælge de overskydende betalingsrettigheder eller aflevere frivilligt til den nationale reserve. Det skal ske senest på fristen for ændring af Fællesskemaet.

Læs mere i afsnit 7 ["Betalingsrettigheder"](#).

4. Du skal overholde tre grønne krav for at få udbetalt den del af støtten, der hedder "den grønne støtte".

"Den grønne støtte" er helt nyt i forhold til 2014. De tre krav indebærer:

- Flere afgrødekategorier på bedriften
- 5 procent miljøfokusområder
- Opretholdelse af permanent græs

Hvis din bedrift er fuldt økologisk, har et lille omdriftsareal, eller du har en stor andel af græs på din bedrift, får du udbetalt den grønne støtte, selvom du ikke overholder kravene.

Læs mere om kravene, og om hvem der er omfattet, i afsnit 3 ["Grønne krav"](#).

5. Du skal råde over støtteberettigede arealer på ansøgningsfristen.

Du kan kun få udbetalt grundbetaling for et areal, hvis du råder over arealet på tidspunktet for ansøgningsfristen, enten som ejer eller forpagter.

Læs mere i afsnit 2.3 ["Rådighed over arealerne på datoen for ansøgningsfristen"](#).

6. Arealerne skal være støtteberettigede som landbrugsarealer hele året.

Det betyder, at du kun kan få grundbetaling, hvis dit areal overholder kravet om at være et landbrugsareal hele året. Hvis dit areal holder op med at være støtteberettiget i løbet af året, fx ved ekspropriation eller fordi det anvendes til ikke-landbrugsmæssige aktiviteter i en periode, skal du trække arealet ud af din ansøgning.

Læs mere i afsnit 5 "[Hvilke arealer er ikke støtteberettigede under grundbetalingsordningen](#)" og afsnit 2.1.4 "[Nedskrivning af arealer](#)".

7. Du skal overholde et aktivitetskrav på arealerne.

Det betyder, at du skal så en afgrøde på marken, og at du skal slå græsarealer og brakmarker mindst en gang årligt. På græsarealer kan slåning erstattes af afgræsning. Desuden er der nye regler for, hvilke permanente græsarealer, der er støtteberettigede, så du nu kan få støtte for flere arealer. Disse regler er nye i forhold til 2014.

Læs mere om de enkelte arealtyper i afsnit 4 "[Hvilke arealer er støtteberettigede under grundbetalingsordningen](#)".

8. Du skal anmelde alle arealerne på din bedrift.

Landbrugsarealer anmelder du på markplanen i Fællesskemaet, mens du anmelder de øvrige arealer som et sumtal. Du kan ikke længere afmelde et landbrugsareal.

Læs mere i afsnit 2.5 "[Anmeldelse af alle bedriftens arealer](#)".

9. Du skal have minimum 2,00 ha støtteberettiget areal og betalingsrettigheder. Det betyder, at du skal have mindst 2,00 ha støtteberettiget areal og samtidig have betalingsrettigheder svarende hertil.

Selvom du ikke opfylder kravet på 2,00 ha, kan du alligevel være berettiget til grundbetaling og den grønne støtte, hvis du i stedet er berettiget til mindst 300 euro i slagtepræmie for kvier, tyre og stude.

Læs mere i afsnit 2.6 "[Minimumsgrænser for direkte støtte](#)".

Læs mere om slagtepræmien i "Vejledning om slagtepræmie for kvier, tyre og stude".

10. Dine støtteberettigede arealer skal være mindst 0,30 ha.

Det er et krav for at få grundbetaling, at dine arealer er mindst 0,30 ha. Arealer under 0,30 ha kan dog på visse betingelser være støtteberettigede.

Læs mere i afsnit 2.7 "[Støtteberettigede arealer skal være mindst 0,30 ha](#)", og afsnit

2.6.1 "[Sammenhængende arealer under 0,30 ha](#)".

11. Du skal overholde reglerne om krydsoverensstemmelse.

For at undgå fradrag i støtten skal du overholde reglerne om krydsoverensstemmelse. Det betyder bl.a., at du har plantedække på dine brakmarker, og at du ikke foretager dig noget, der kan have ødelæggende konsekvenser for GLM-fortidsminder, GLM-vandhuller og søer.

Læs mere i afsnit 2.7 "[Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse](#)".

Kort introduktion

Hvis du har brug for en kort beskrivelse af ansøgningsprocessen, kan du få overblikket i vores Trin-for-tringuide.

[Læs Trin-for-tringuiden](#)

[Se en kort film om Fællesskema og markkort](#)

[Læs en guide eller se en film om at oprette en fuldmagt](#)

2.1 Hvordan søger man om grundbetaling og den grønne støtte?

2.1.1 Frister

Du søger om grundbetaling og støtte for grønne krav ved at indsende Fællesskema 2015 med markkort, hvor du har indtegnet alle dine marker. Ansøgningsfristen betyder, at det udfyldte Fællesskema og markkort, skal være modtaget hos os senest 21. april 2015 kl. 23:59:59¹.

I 2015 er det ikke længere muligt at indsende Fællesskema med markkort i papirform. Du kan kun indsende via Fødevareministeriets Tast selv-service².

Ændringsfrist 11. maj 2015

Du har mulighed for at ændre i dit indsendte Fællesskema og markkort til og med 11. maj 2015. I ændringsperioden kan du bl.a. tilføje marker og ændre størrelsen af dine marker.

---

¹ [§ 7, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014](#)

² [§ 10 i bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014](#)

Hvis du har anmeldt en anden afgrøde, end den du dyrker på marken, har du pligt til at anmelde den korrekte afgrødekode senest på ændringsfristen. Det gør du ved at sende en ændring til dit Fællesskema, hvilket fx vil være aktuelt, hvis en afgrøde udvintres.

Du skal være opmærksom på, at ændringsfristen er sidste mulighed for at ændre markens status i Fællesskemaet til at være omfattet af artikel 32. Hvis din mark ikke opfylder betingelserne for grundbetaling, men er omfattet af artikel 32, skal du sætte hak i feltet "Under artikel 32" på siden "Markplan og grundbetaling" i dit Fællesskema.

Læs mere i brugerguiden "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32".

Efter 11. maj 2015 kan du ikke længere ændre i dit Fællesskema uden en eventuel sanktion. Kun i tilfælde af indlysende fejl, der kan godkendes af NaturErhvervstyrelsen, er der mulighed for en ændring. For at fejlen er indlysende, skal vi umiddelbart kunne opdage den ved behandlingen af dit Fællesskema.

Læs mere i afsnit 2.1.4 "[Nedskrivning af arealer](#)".

Frist for forsinket indsendelse 18. maj 2015

Modtager vi dit Fællesskema med markkort i perioden 22. april til 18. maj 2015, bliver den støtte, som et rettidigt indsendt Fællesskema kunne danne grundlag for, nedsat med 1 procent pr. arbejdsdag, som skemaet modtages efter ansøgningsfristen.

Modtager vi dit Fællesskema senere end 18. maj kl. 23:59:59, vil din ansøgning blive afvist.

Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige regler for anmeldelse af miljø- og økologitilsagn. Fristen for at søge om nye miljø- eller økologitilsagn er 21. april 2015, og du vil derfor få afslag på en eventuel ansøgning om et nyt tilsagn, hvis du indsender et forsinket Fællesskema.

2.1.2 Fuldmagt

Du kan give en anden fysisk eller juridisk person, fx en landbrugskonsulent, fuldmagt til på dine vegne at indsende Fællesskema med markkort og ændringer m.v. via Fødevareministeriets Tast selv-service³.

---

³ [§ 11 i bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014](#)

Konkurs- og dødsboer

Konkursboer og dødsboer kan ikke logge på Tast selv-service, da de ikke kan få NemID eller medarbejdersignatur.

NaturErhvervstyrelsen opretter automatisk en fuldmagt fra boet til kurator, når vi modtager kurator- eller skifteretsattest. Vi undersøger selv, hvem der er kurator for et konkursbo. Ved dødsboer skal arvinger eller bobestyrer sende skifteretsattesten og eventuelle skiftefuldmagter.

Boet kan give fuldmagt til andre end kurator eller bobestyrer, fx til en landbrugskonsulent, ved at indsende en fuldmagt på papirskema. Skemaet findes på vores hjemmeside på naturerhverv.dk/grundbetaling.

Hvis du er landbrugskonsulent, skal du vedlægge en kopi af en kurator- eller skifteretsattest, når du sender fuldmagten på papirskema. Hvis vi allerede har oprettet en fuldmagt til kurator eller bobestyrer, behøver du ikke indsende attesten.

Vi skal modtage fuldmagten senest 1. april 2015, så vi kan nå at give fuldmagthaveren adgang til boets skemaer og markkort i god tid inden ansøgningsfristen. Hvis vi modtager fuldmagten efter 1. april 2015, bærer boet den fulde risiko for eventuel overskridelse af ansøgningsfrist og lignende⁴.

Ansøgere i en særlig situation

Hvis du på grund af særlige omstændigheder er forhindret i at oprette en elektronisk fuldmagt, kan du indsende en fuldmagt på et papirskema.

Der skal være tale om en helt særlig situation, fx pludselig opstået alvorlig sygdom, for at du kan give fuldmagt uden brug af Fødevareministeriets Tast selv-service.

Det er ikke nok, at du ikke råder over en computer med adgang til internet eller ikke har NemID. Læs mere om særlige omstændigheder i afsnit 12.1 "[Force majeure og usædvanlige omstændigheder](#)".

Skemaet ligger på naturerhverv.dk/grundbetaling. Sammen med fuldmagten skal du indsende en nærmere forklaring og dokumentation for de særlige omstændigheder, der forhindrer dig i selv at bruge Fødevareministeriets Tast selv-service.

---

⁴ [§ 12, stk. 1, 3, 4 og 6, i bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014](#)

Fuldmagten skal være underskrevet af to vitterlighedsvidner, der bekræfter fuldmagtens rigtighed. Fuldmagten skal indeholde oplysninger om vitterlighedsvidnernes fulde navn, adresse og fødselsdato.

Vi skal modtage fuldmagten senest 1. april 2015, så vi kan nå at give fuldmagtshaveren adgang til dit Fællesskema med markkort i god tid inden ansøgningsfristen. Hvis vi modtager fuldmagten efter 1. april 2015, bærer du som ansøger den fulde risiko for, at du eventuelt overskrider ansøgningsfristen og lignende⁵.

2.1.3 Høringsbreve i 2015

I 2015 kan du få følgende typer af breve:

Brev om overlap – i løbet af ansøgningsrunden

Du får et brev, hvis en anden landbruger har indtegnet et areal på markkort, som overlapper med dit ansøgte areal. Du modtager brevet kort tid efter, at den anden ansøger har indsendt sit Fællesskema og markkort. Hvis ikke det ansøgte areal rettes af den ene part senest 11. maj 2015, vil I begge modtage et høringsbrev.

Brev om ændring af kortgrundlag – i løbet af ansøgningsrunden

Hvis vi ændrer i kortgrundlaget, efter du har indsendt din ansøgning, vil du få et brev. Det drejer sig om korttemaerne:

- Markblokke, gældende
- Fradrag, grundbetaling
- GLM-søer
- GLM-fortidsminder

Du har mulighed for at rette din ansøgning indtil 11. maj 2015.

Høringsbrev om din ansøgning – efter ansøgningsrunden

Allerede fra 22. april 2015 sender vi høringsbreve om forskellige forhold, der skal afklares i din ansøgning. Det drejer sig fx om marker under 0,30 ha eller manglende oplysninger i dit skema. Du har mulighed for at rette din ansøgning indtil 11. maj 2015.

Brev om overskridelse af markblokkens areal

---

⁵ [§ 12, stk. 2, 3, 5 og 6, i bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014](#)

I løbet af sommeren 2015 sender vi breve, hvor vi sammenligner det ansøgte areal med markblokkens registrerede areal.

2.1.4 Nedskrivning af arealer

Både før og efter 11. maj 2015 kan du nedskrive markerne i dit Fællesskema, herunder trække en eller flere marker ud. Det gør du ved at indsende en ændring af fællesskemaet og markkortet med det tilrettede areal. Hvis du nedskriver det ansøgte areal, nedsætter vi din støtte svarende til det tilrettede areal.

Selvom du har nedskrevet en eller flere marker i dit Fællesskema, kan vi nedsætte støtten i følgende tilfælde:

- Hvis du efter 11. maj 2015 har fået brev om, at der er uregelmæssigheder i din støtteansøgning for det pågældende areal
- Hvis du har modtaget varsel om kontrolbesøg
- Hvis du har haft kontrolbesøg, og der er konstateret uregelmæssigheder for dele af støtteansøgningen⁶.

2.2 I hvilke situationer er man aktiv landbruger?

Du skal være aktiv landbruger på dagen for ansøgningsfristen for at få udbetalt grundbetaling og støtte for grønne krav. Det betyder, at du skal udføre mindst én landbrugsaktivitet inden for landbrugs- eller gartneriproduktion, fx:

- produktion eller dyrkning af landbrugsprodukter, herunder høst
- opdræt eller erhvervsmæssigt hold af husdyr til landbrugsformål
- bevare jorden i god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM)
- produktion af juletræer og pyntegrønt på landbrugsjord.

For at produktion af juletræer og pyntegrønt kan defineres som en landbrugsaktivitet, skal den danne grundlag for en produktion med henblik på omsætning. Hvis arealerne ligger i fredskov, betragter vi ikke produktionen som en landbrugsaktivitet.

2.2.1 Personer, der driver visse virksomhedstyper, er ikke aktive landbrugere

Fysiske eller juridiske personer, der driver lufthavne, jernbaner, vandværker, ejendomsmæglervirksomhed, dvs. alle typer af ejendomsformidling, eller permanente sports- og fritidsanlæg, er som udgangspunkt ikke aktive landbrugere.

---

⁶ [Artikel 3, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

Vi har brug for dokumentation fra ansøgere, der muligvis driver en af ovenstående virksomhedstyper, for at afklare, om ansøgeren alligevel er aktiv landbruger. Dette gælder:

- Ansøgere, der i CVR-registret er registreret med en branchekode, der relaterer sig til én af virksomhedstyperne angivet ovenfor.

[Gå til listen over relevante branchekoder](#)

- Ansøgere der søger med deres CPR-nummer. Dette skyldes, at vi ikke via CVR-registret kan kontrollere, at disse ansøgere ikke driver en af de typer virksomhed, der som udgangspunkt er udelukket fra at modtage støtte, på grund af branchekoden.

Selvom du som udgangspunkt er udelukket fra at modtage støtte, er der fire tilfælde, hvor du alligevel har mulighed for at være aktiv landbruger. De fire undtagelsestilfælde er:

- Personer, der i det foregående år har modtaget mindre end 5.000 euro i direkte betalinger. NaturErhvervstyrelsen kontrollerer automatisk dette krav via den indsendte dokumentation.
- Hvis du kan fremvise dokumentation for, at det årlige beløb til direkte betalinger svarer til mindst 5 procent af de samlede indtægter, som du har tjent fra alle ikke-landbrugsaktiviteter i det seneste regnskabsår. Du skal ikke medregne lønindtægter. Denne undtagelse gælder også, hvis de direkte betalinger svarer til mindst 5 procent af de samlede indtægter fra alle aktiviteter. I dette tilfælde har NaturErhvervstyrelsen brug for dokumentation i form af et årsregnskab eller en årsopgørelse, der i tvivlstilfælde skal specificeres i indtægter fra landbrugsaktiviteter og ikke-landbrugsaktiviteter.
- Hvis indtægterne fra landbrugsaktiviteter udgør mindst en tredjedel af de samlede indtægter. Du skal ikke medregne lønindtægter. I dette tilfælde har vi brug for mere specifikke oplysninger om dine indtægter.
- Hvis det er et vigtigt forretnings- eller selskabsformål at udøve en landbrugsaktivitet.

NaturErhvervstyrelsen kontrollerer sidstnævnte krav på flere forskellige måder:

Først kontrollerer vi branchekoden. Er den ikke på ovenstående liste, er man aktiv landbruger. Dette kontrollerer NaturErhvervstyrelsen automatisk.

Herefter kontrollerer vi en evt. bibranchekode. Er den landbrugsrelateret, anser vi dig for at være aktiv landbruger. Dette kontrollerer NaturErhvervstyrelsen automatisk. Det er et krav, at bibrankekoden er registreret i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens retningslinjer.

Anser vi dig stadig ikke for at være aktiv landbruger, kan du alligevel dokumentere dette på flere måder. Det er nemlig ikke alle virksomheder, der er omfattet af branchekoderne på negativlisten, som er omfattet af bestemmelsen. Eksempelvis branchekoden 682040 vedr. udlejning af erhvervsejendomme. Denne branchekode dækker meget bredt, og hvis du kan dokumentere, at du er omfattet af denne branchekode, fx fordi du bortforpagter en stor del af din landbrugsjord, kan vi alligevel anse dig for at være aktiv landbruger. Dette gør du ved at skrive en bemærkning i dit Fællesskema og vedhæfte relevant dokumentation.

Du skal være opmærksom på, at det er i strid med reglerne kunstigt at skabe betingelser for at modtage støtte⁷.

I den situation, hvor du registrerer en landbrugsrelateret bibranche i CVR-registret, uden at det reelt er et vigtigt forretnings- eller selskabsformål, vil du ikke være berettiget til at modtage støtte.

2.2.2 Ansøgere, der kun har arealer omfattet af bestemmelserne i artikel 32

Det er en forudsætning for at modtage grundbetaling for arealer omfattet af artikel 32, at du er aktiv landbruger. Det betyder, at du skal udøve en landbrugsaktivitet. Det vil sige, at du udøver aktiviteterne på dine artikel 32-arealer, udfører en landbrugsaktivitet i form af en landbrugsproduktion, fx erhvervsmæssigt dyrehold, eller har minimum 0,30 ha sammenhængende landbrugsareal, hvor GLM-reglerne bliver overholdt⁸.

Du skal være opmærksom på, at lysåbne arealer og arealer med fx juletræer og pyntegrønt i fredskov, ikke betragtes som landbrugsarealer og dermed ikke indgår i minimumsgrænsen på 0,30 ha.

Hvis hele din bedrift består af arealer omfattet af bestemmelserne i artikel 32, kan du ikke betragtes som aktiv landbruger, og er dermed ikke berettiget til at modtage grundbetaling.

Læs mere om, hvilke arealer der er omfattet af artikel 32 i afsnit 4.8 "[Arealer med miljøtilsagn, miljøprojekter eller tilsagn til skovrejsning](#)".

2.2.3 Ansøgere, der kun har arealer omfattet af miljøtilsagn under landdistriktsprogrammet

---

⁷ [Artikel 60 i forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

⁸ [Artikel 4, litra a, c og e i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#), og § 21, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014

Du kan ikke modtage grundbetaling, hvis hele din bedrift er omfattet af et miljøtilsagn under landdistriktsprogrammet, og dette medfører, at jorden ikke er landbrugsjord, men er overgået til natur, søer eller vådområder. Hvis jorden ikke længere er landbrugsjord, betragter vi dig ikke som aktiv landbruger.

2.3 Rådighed over arealerne på datoen for ansøgningsfristen

Du kan kun søge om grundbetaling for støtteberettigede landbrugsarealer, som du råder over, enten som ejer eller forpagter, på tidspunktet for ansøgningsfristen.

Hvis du fx sælger eller bortforpagter et areal efter 21. april 2015, er det dig der rådede over arealet 21. april 2015, der er berettiget til at søge om grundbetaling for arealet. Det gælder også, hvis salgs- eller forpagtningsaftalen er indgået før 21. april, men overtagelsen finder sted efter denne dato⁹.

Du har som ansøger det fulde ansvar for, at støttebetingelserne er opfyldt i hele kalenderåret, også selv om arealet bliver solgt eller bortforpagtet efter 21. april 2015.

Hvis du søger om støtte for forpagtede arealer, bør du sikre dig en skriftlig forpagtningsaftale, som giver dig rådighed over arealerne 21. april 2015.

Hvis du i en kontrolsituation ikke kan dokumentere, at du rådede over arealerne 21. april 2015, betragter vi det som en arealafvigelse. Det betyder, at du ikke kan få støtte for det pågældende areal. Det kan også føre til nedsættelse eller bortfald af støtten for dine øvrige arealer, afhængigt af afvigelsens omfang. Hvis du ikke har rådighed over arealet som ejer, kan dokumentation for rådigheden fx være en forpagtningsaftale, fakturaer, bankudskrifter eller lignende, der dokumenterer betaling af forpagtningsafgiften. Dokumentationen kan også være en skriftlig bekræftelse fra din udlejer om, at du har forpagtet arealet pr. 21. april 2015.

2.3.1 Søg ikke om direkte støtte for arealer, som du kun har græsningsret på

En græsningsaftale er en aftale om, at den, der har lejet græsningsretten, har ret til at sætte dyr på græs eller tage slæt på arealet, mens arealet i øvrigt drives for udlejerens regning og risiko. Det er derfor også udlejer, der er ansvarlig for vedligeholdelse af arealet og for fx hegn, el og vandforsyning på arealet. Det er udlejer, der har rådigheden over arealet og kan søge om grundbetaling for det.

---

⁹ § [19, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

I tvivlstilfælde vil det ikke være aftalens titel, men det faktiske indhold der er afgørende for, om vi betragter aftalen som en græsningsaftale eller en egentlig forpagtning¹⁰.

2.4 Arealerne skal være støtteberettigede som landbrugsarealer hele året

Det er et krav, at de landbrugsarealer, som du søger om grundbetaling for, er støtteberettigede i hele det pågældende kalenderår. Hvis betingelserne for grundbetaling ikke er opfyldt på et areal hele året, skal hele marken, eller den del af marken der ikke er støtteberettiget, trækkes ud af ansøgningen. Det kan fx være, hvis du bygger eller anlægger søer, eller hvis arealet er vandlidende¹¹.

Det er den landbruger, der har anmeldt arealet i sit Fællesskema, der har ansvaret for, at arealet er støtteberettiget i hele kalenderåret. Det gælder også ved salg eller bortforpagtning efter ansøgningsfristen.

Læs mere om at trække arealer ud af ansøgningen i afsnit 2.1.4 "[Nedskrivning af arealer](#)", og om ikke-støtteberettigede arealer i afsnit 5 "[Hvilke arealer er ikke støtteberettigede under grundbetalingsordningen?](#)".

2.5 Anmeldelse af alle bedriftens arealer

Du skal anmelden alle bedriftens arealer i dit Fællesskema. Du anmelder alle bedriftens landbrugsarealer på markplanen, herunder marker, som du ikke søger støtte for, og arealer under 0,30 ha. De øvrige arealer anmelder du som et sumtal for bedriften på siden "Bedriftens ejendomme".

Du kan ikke længere afmelde et landbrugsareal. Alle dine landbrugsarealer skal anmeldes i Fællesskemaets markplan.

Vi bruger fx oplysningerne om dine arealer i forbindelse med kontrol af grønne krav og krydsoverensstemmelse.

Vi bruger også oplysningerne til at sikre, at din ansøgning overholder EU-reglerne om, at du som ansøger skal anmelden alle de arealer, du råder over, uanset om du søger om støtte for arealerne eller ej¹².

---

¹⁰ [§ 19, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

¹¹ [Artikel 32, stk. 4, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

¹² [Præambel nr. 19 og 20 samt artikel 16, stk. 1, i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

Du skal være opmærksom på, at hvis du glemmer at anmelde et landbrugsareal, kan din støtte blive nedsat efter reglerne om kontrol og sanktion.

2.6 Minimumskrav for modtagelse af direkte betalinger

Der er to minimumskrav, som skal være overholdt, for at du kan modtage grundbetaling:

- **Minimum 2,00 ha støtteberettiget areal og tilsvarende betalingsrettigheder**

Det er en betingelse for at opnå grundbetaling, at det ansøgte støtteberettigede areal udgør mindst 2,00 ha, og at du samtidig råder over betalingsrettigheder svarende til mindst 2,00 ha.

Hvis du søger for mindre end 2,00 ha, kan du kun opnå støtte, hvis du samme år får udbetalt mindst 300 euro (ca. 2.232 kr.) i slagtepræmie for kvier, tyre og stude.

Hvis du opfylder kravet om et støtteberettiget areal med tilhørende betalingsrettigheder på mindst 2,00 ha, men hvor udbetalingen for slagtepræmien for dine kvier, tyre og stude er på mindre end 300 euro, kan du både få udbetalt støtte for arealerne og for dine dyr. Dog skal du altid levere mindst 5 præmieberettigede dyr til slagtning det pågældende ansøgningsår for at kunne opnå slagtepræmie for kvier, tyre og stude.

Hvis dine slagtepræmier for kvier, tyre og stude udgør mere end 300 euro, men dit støtteberettigede areal med tilsvarende betalingsrettigheder kun udgør fx 1,50 ha, kan du også få udbetalt både støtte for arealet og for dine dyr¹³.

Du skal være opmærksom på, at disse minimumgrænser ikke gælder for udbetaling af tilskud under miljø- og økologitilsagn.

- **Minimum 0,30 ha sammenhængende arealer**

Støtteberettigede landbrugsarealer skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha. Du behøver ikke dele marken op, hvis du dyrker flere separate afgrøder på samme areal.

Vi kan ikke udbetale grundbetaling for arealer, der er under 0,30 ha, og som er varigt afgrænsede. Ved varig afgrænsning forstås fx læhegn, vandløb, veje og naboskel. Arealer, som ligger i forskellige markblokke, betragter vi som varigt afgrænsede¹⁴.

Begrænsningen i arealstørrelsen gælder ikke lukkede væksthuse (drivhuse).

Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige regler for markstørrelsen ved tilsagn under miljø- og økologiordningerne¹⁵.

---

¹³ [§ 17 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

¹⁴ [Artikel 72 i forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 13. december 2013](#)

¹⁵ [§ 18 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

[Læs mere i vejledningerne om miljø- og økologiordningerne](#)

2.6.1 Sammenhængende arealer under 0,30 ha

Du kan kun søge grundbetaling for en mark under 0,30 ha, hvis alle disse betingelser er opfyldt:

- Marken er sammenhængende med en anden mark, hvor du også søger om grundbetaling
- de to marker udgør tilsammen 0,30 ha eller derover, og
- markerne ligger i samme markblok.

For at en mark på mindre end 0,30 ha kan siges at være sammenhængende med en anden mark, skal der være en støtteberettiget passage mellem markerne, fx et læhegn. Passagen skal være mindst 4 meter bred.

2.7 Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse?

Når du søger om grundbetaling og anden direkte støtte, skal du overholde en række krav for at få udbetalt det fulde støttebeløb. Krydsoverensstemmelse omfatter lovgivning vedrørende miljø, folke-, dyre- og plantesundhed, dyrevelfærd samt reglerne for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM).

Det er den landbruger, der ansøger om støtte, der er ansvarlig for, at kravene om krydsoverensstemmelse bliver overholdt i hele kalenderåret på hele bedriften.

Hvis kravene om krydsoverensstemmelse ikke overholdes, kan støtten blive nedsat eller helt bortfalde, også selvom alle betingelserne for direkte støtte er overholdt¹⁶.

2.7.1 Hvilke krav indgår i krydsoverensstemmelsen?

Kravene ligger fra 2015 inden for følgende tre områder:

- **God landbrugs- og miljømæssig stand (GLM)**, fx plantedække på brakmarker, beskyttelse af fortidsminder, vandhuller og søer, halmafbrænding, vandindvinding, jorderosion og forbud mod beskæring af hække og træer i fuglenes yngletid.
- **Miljø**, fx opbevaring og udbringning af husdyrgødning, ensilageplads, kompost i markstak, 2 m-bræmmer langs vandløb og søer, udarbejdelse af gødningsregnskab, gødskningsregler, beskyttede arealer i Natura 2000 samt fuglebeskyttelse.

---

¹⁶ [Artikel 93 i forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

- **Folkesundhed, dyresundhed og plantesundhed**, fx øremærkning og registrering af dyr, håndtering af veterinære lægemidler, medicinsk affald, pesticider og foderstoffer, sporbarhed samt hygiejne.
- **Dyrevelfærd**, fx behandling af dyr, staldindretning, tilstrækkeligt foder og vand, beskæftigelsesmateriale til svin samt faglig uddannelse af personale.

[Læs mere om kravene om krydsoverensstemmelse i Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)

2.7.2 Sammenhæng mellem GLM-krav og støttebetingelser

Reglerne om god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) skal overholdes på alle bedriftens landbrugsarealer, uanset om du søger om støtte for arealerne eller ej.

Visse GLM-regler og betingelser for grundbetaling spiller sammen og er beskrevet her.

Brakarealer

I GLM-reglerne er der krav om, at et brakareal har et plantedække. I betingelserne for grundbetaling er der krav om årlig slåning.

Hvis plantedækket på dit brakareal beskadiges, kan du således stadig søge om grundbetaling, og du kan tælle brakarealer med som miljøfokusområde (MFO). Du vil dog få en nedsættelse af støtten efter reglerne om krydsoverensstemmelse.

Læs mere om, hvilke brakarealer der kan tælle med som 5 procent miljøfokusområde i afsnit 3.3.6 "[Brak](#)".

Læs mere om plantedække og slåning af brakarealer i afsnit 4.3.2 "[Krav om plantedække på braklagte arealer](#)".

GLM-fortidsminder, -vandhuller og -søer

Du kan søge om grundbetaling for fortidsminder, søer og vandhuller, som er beskyttet af reglerne om GLM. Disse arealer kaldes GLM-landskabselementer og er indtegnet i Internet Markkort.

Du kan desuden tælle GLM-landskabselementerne med som 5 procent miljøfokusområde.

Fortidsminderne, vandhullerne og søerne er beskyttet efter de regler, der er beskrevet i Vejledning om krydsoverensstemmelse.

Læs mere om GLM-landskabelementer som miljøfokusområde i afsnit 3.3.5 "[GLM-landskabelementer – fortidsminder og søer](#)".

Læs mere om at søge grundbetaling for GLM-landskabelementer i afsnit 4.5 "[GLM-landskabelementer](#)".

3. Grønne krav

I 2015 bliver der indført en ny grøn støtte. For at modtage den grønne støtte skal du opfylde tre grønne krav.

De tre grønne krav er indført til gavn for klimaet og miljøet.

Når du søger om grundbetaling, søger du samtidig om støtte for opfyldelse af de tre grønne krav.

De tre grønne krav, du skal opfylde, er beskrevet i de følgende afsnit.

De tre grønne krav er:

- Flere afgrødekategorier på bedriften, se afsnit 3.2.
Formålet med kravet er på årlig basis at forhindre ensidig dyrkning af afgrøder på store arealer og at forbedre jordkvaliteten.
- 5 procent miljøfokusområder (MFO), se afsnit 3.3
Formålet med kravet om at have miljøfokusområder er at beskytte og forbedre biodiversiteten på landbrugsarealet.
- Opretholdelse af permanent græs, se afsnit 3.4
Formålet med kravet er at sikre, at vi fremadrettet har mindst den samme andel af permanent græs på vores landbrugsjord, som vi har i dag. Opretholdelsen af de permanente græsarealer er af vigtig miljømæssig betydning, da arealer med græs giver en række fordele, som fx at der bindes kulstof i jorden.

I visse tilfælde kan du være undtaget fra at skulle opfylde de grønne krav og alligevel få den grønne støtte udbetalt. Det gælder for eksempel, hvis din bedrift er fuldt ud økologisk, hvis din bedrift er lille, eller hvis din bedrift har en stor andel af græsarealer.

Læs mere i afsnit 3.1.2 "[Fritagelse for økologiske bedrifter](#)", afsnit 3.2.3 "[Undtagelser fra kravet om flere afgrødekategorier](#)" og afsnit 3.3.3 "[Undtagelser fra at skulle have miljøfokusområder \(MFO\)](#)".

3.1 Beregning af den grønne støtte

Fordelingen af puljen til direkte støtte:

Pulje til direkte støtte i alt	6.494 mio. kr.
Heraf:	
Pulje til grønne krav:	1.948 mio. kr.
Pulje til grundbetaling:	4.151 mio. kr.
Pulje til andre ordninger i alt:	395 mio. kr.
• Støtte til unge landmænd	
• Ø-støtte	
• Støtte for handyr og kvier	
• National reserve	

Procent til beregning af den grønne støtte:
 $1.948 \text{ mio. kr.} / 4.151 \text{ mio. kr.} = 47 \text{ procent}$

Beregningen er foretaget med eurokursen pr. 1. oktober 2013.

Den grønne støtte bliver beregnet i forhold til din samlede grundbetaling. Grundbetalingen er den støtte, du får udbetalt på grundlag af dit støtteberettigede areal og dine betalingsrettigheder. Da betalingsrettighederne har forskellige værdier, kan den grønne støtte pr. ha være forskellig fra landbruger til landbruger.

I 2015 udgør den grønne støtte ca. 47 procent af den enkelte landbrugers grundbetaling.¹⁷ I boksen nedenunder kan du se, hvordan vi er nået frem til de 47 procent. Du skal være opmærksom på, at den endelige beregning i 2015 formentlig vil ligge mellem 46 og 48 procent.

3.1.1 Beregning af støtte for grønne krav på bedriftsniveau

---

¹⁷ [Artikel 43, stk. 9, tredje afsnit i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Din grønne støtte bliver beregnet i forhold til din samlede grundbetaling i ansøgningsåret, det vil sige på grundlag af dine betalingsrettigheders værdi og dit støtteberettigede areal.

Værdien af dine betalingsrettigheder bliver nedsat med ca. 36 procent i 2015, så værdien af en betalingsrettighed med den nuværende basisværdi får en værdi på ca. 1.286 kr. Vi beregner den grønne støtte som ca. 47 procent af de aktiverede betalingsrettigheders værdi, det vil sige af din grundbetaling.

Vi udbetaler den grønne støtte sammen med grundbetalingen.

Udregning af den grønne støtte

Du kan udregne din grønne støtte på denne måde:

[betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi] x 0,47 x [fastslået areal i ha].

Det fastslåede areal er det areal, som du har aktiveret betalingsrettigheder til under grundbetalingen.

Eksempel

Hvis du fx har et fastslået areal på 102 ha, og gennemsnitsværdien af dine betalingsrettigheder er 1.286 kr., vil du kunne modtage følgende beløb i grøn støtte i 2015:

$1.286 \text{ kr./ha} \times 0,47 \times 102 \text{ ha} = 61.650,84 \text{ kr.}$

Beløbet reduceres ved overtrædelse af de grønne krav.

Den grønne støtte lægges oven i grundbetalingen på:

$1.286 \text{ kr./ha} \times 102 \text{ ha} = 131.172,00 \text{ kr.}$

Udbetaling i alt = $61.650,84 \text{ kr.} + 131.172 \text{ kr.} = 192.822,84 \text{ kr.}$

I afsnit 3.5 "[Nedsættelse af den grønne støtte](#)" kan du læse mere om, hvilke konsekvenser det kan have i form af nedsættelse af støtten, hvis du ikke overholder de grønne krav.

3.1.2 Fritagelse for økologiske bedrifter

Økologisk drevne arealer er ikke omfattet af de grønne krav, da disse i forvejen har en positiv effekt for natur, biodiversitet og variation¹⁸.

Som autoriseret økolog får du automatisk udbetalt den grønne støtte for de økologiske arealer og for arealer, som er påbegyndt omlægning til økologi før 1. januar i ansøgningsåret, og som du driver økologisk.

Det betyder, at hvis du som autoriseret økolog dyrker alle dine arealer økologisk hele kalenderåret, får du hele den grønne støtte, også selvom du ikke opfylder de grønne krav.

Du skal senest omlægge til økologisk drift 1. januar i ansøgningsåret, da du skal opfylde støttebetingelserne i hele kalenderåret. Hvis du som økolog først omlægger din drift fra september i ansøgningsåret, bliver du først fritaget for de grønne krav det efterfølgende ansøgningsår. Det samme gælder, hvis du som økolog træder ud af ordningen i løbet af ansøgningsåret. Hvis du træder ud i løbet af året, så er du ikke omfattet af undtagelsen det pågældende år.

Hvis du som økolog også har arealer, som du ikke driver økologisk i hele kalenderåret, skal du opfylde de grønne krav på disse arealer, for at du kan få udbetalt den grønne støtte for dem.

Du skal opfylde de grønne krav for:

- marker, du ikke er begyndt at omlægge 1. januar i ansøgningsåret
- marker, som du driver konventionelt, hvis du har tilladelse til samtidig drift af en økologisk og en konventionel produktion.

Du kan i fællesskemaet vælge, om du vil opfylde de grønne krav for den samlede bedrift og ikke kun for de konventionelle arealer. Du sætter hak ud for dette valg i fællesskemaet.

Hvis du vælger denne mulighed, skal du opfylde de grønne krav på samme betingelser som konventionelle landbrugere på hele din bedrift. Så er det din bedrifts samlede omdriftsareal og ikke kun de konventionelt drevne arealer, der tæller med i beregningen af de grønne krav. Der vil ikke være forskel i din udbetaling af støtten.

3.1.3 De grønne krav afhænger af omdriftsarealets størrelse

---

¹⁸ [Artikel 43, stk. 11 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2014](#)

Det er størrelsen af din bedrifts omdriftsareal, der er afgørende for, om du skal opfylde kravene om flere afgrødekategorier og 5 procent miljøfokusområder. Det gælder også, selvom du ikke søger støtte for hele omdriftsarealet¹⁹.

Nå du anmelder dine arealer i Fællesskemaet, bliver størrelsen af dit omdriftsareal beregnet automatisk. I den samlede liste over afgrøder kan du se, hvilke afgrøder der bliver regnet med til omdriftsarealet.

Gå til listen over afgrøder på naturerhverv.dk/grundbetaling (link)

Som beskrevet under afsnittet om miljøfokusområder (MFO), skal du indtegne og anmelde 2 m-bræmme og randzoner samt GLM-landskabselementer som en del af omdriftsmarken, da disse arealer ellers ikke tæller med som MFO i den automatiske beregning af det samlede MFO-areal.

Det betyder, at en 2 m-bræmme, en randzone eller et GLM-landskabselement, som du indtegner og anmelder sammen med den tilstødende omdriftsmark, også tæller med i det samlede omdriftsareal.

Arealer, som du anmelder som permanent græs og permanente afgrøder, blandt andet frugttræer og bærbuske, indgår ikke i omdriftsarealet.

Som økologisk landbruger kan du være undtaget fra de grønne krav, hvis:

- du har økologisk drift på alle dine arealer.
- dine arealer er økologiske i hele kalenderåret.

Du kan i afsnit 3.3.2 "[Bedrifter, der skal have 5 procent miljøfokusområder \(MFO\)](#)" i eksempel 2 se, hvordan arealer med lavskov, der bruges til MFO, bliver regnet med.

3.1.4. Minimumstørrelse for arealer

---

¹⁹ [Artikel 4, stk. 1 litra f\) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Støtteberettigede arealer under grundbetalingen skal mindst udgøre 0,30 ha sammenhængende areal. Denne minimumsstørrelse gælder dog ikke for arealer, du anvender til at opfylde kravene om flere afgrøde kategorier og 5 procent miljøfokusområder, hvor minimumsstørrelsen er 0,01 ha.

3.2 Krav om flere afgrøde kategorier

Et af de tre grønne krav, du skal opfylde i 2015, er et krav om flere afgrøde kategorier på bedriften. Antallet af afgrøde kategorier, du skal have på din bedrift, afhænger af omdriftsarealets størrelse²⁰.

Bedrifter under 10 hektar omdriftsareal

Du er ikke omfattet af kravet om flere afgrøde kategorier

Bedrifter med 10 til 30 hektar omdriftsareal

Omdriftsarealer er:

- arealer dyrket med en afgrøde, der typisk har en omdriftstid på mindre end fem år
- græarealer, der inden for de sidste fem år har været dyrket med andet end græs og grøntfoder
- braklagte arealer

Du skal have mindst 2 forskellige afgrøde kategorier. Den største afgrøde kategori må højst udgøre 75 procent af omdriftsarealet.

Bedrifter med mere end 30 hektar omdriftsareal

Du skal have mindst 3 forskellige afgrøde kategorier. Den største afgrøde kategori må højst udgøre 75 procent af omdriftsarealet, og de to største kategorier af afgrøder tilsammen må højst udgøre 95 procent af omdriftsarealet.

Alle afgrøder er opdelt i afgrøde kategorier, og nogle kategorier kan indeholde flere afgrøder.

Gå til listen over afgrøder og afgrøde kategorier på naturerhverv.dk/grundbetaling (link)

Når du anmelder dine arealer i Fælleskemaet 2015, vil der automatisk ske en beregning af, om kravet om flere afgrøde kategorier på bedriften er opfyldt.

---

²⁰ [Artikel 44, stk. 1 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.](#)

3.2.1 Afgrødekategorier

Alle afgrøder er inddelt i kategorier på grundlag af den botaniske slægt²¹. Høsttidspunktet er ikke afgørende for kategoriseringen. Det har heller ingen betydning, hvordan du bruger afgrøden efter høst. Afgrøderne skal være på arealet i perioden 1. juni til 31. juli.

Når du har udfyldt fællesskemaet med afgrødekoder, vil afgrødekategorien for hver mark blive udfyldt automatisk.

Dette betragter vi som forskellige afgrødekategorier:

- Vinter- og vårafgrøder af samme afgrøde er forskellige afgrødekategorier, fx er vinterbyg og vårbyg forskellige afgrødekategorier.
- Forskellige arter inden for korsblomstfamilien (fx raps, kål og sennep), natskyggefamilien (fx tomater og kartofler) og græskarfamilien (fx agurk og melon) betragter vi som forskellige afgrødekategorier.
- Forskellige afgrøder, du samdyrker i rækker, kan du anmelde som separate afgrødekategorier, hvis den enkelte afgrødekategori udgør mindst 25 procent af det samlede areal på den enkelte mark. Læs mere i afsnit 3.2.4 "[Afgrøder i separate rækker](#)".

Dette betragte vi som afgrødekategorier, der ikke er forskellige:

- Alle typer af græs og blandinger med græs. Det gælder for alle græsarealer, herunder arealer med andet grøntfoder og frøgræs. Grøntfoder defineres som kløver og lucerne, både i ren bestand og i blandinger. Fx tilhører rødsvingel til frø, kløvergræs til slæt eller afgræsning og ren lucerne alle i kategorien "Græs eller andet grøntfoder".
- Brak, både brak anvendt som MFO-brak og almindeligt brak.
- Afgrøder, der sås i en blanding, vil være én afgrødekategori benævnt "blanding". En byg-ærteblanding vil fx tilhøre kategorien "blanding", ligesom "blandede grøntsager" og "blandet korn til grønkorn" også tilhører afgrødekategorien "blanding". Blandinger af græs og/eller andet grøntfoder betragter vi som græs og andet grøntfoder og hører til i kategorien "Græs eller andet grøntfoder".

---

²¹ [Artikel 44, stk. 4 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.](#)

Anmeld den korrekte afgrøde i Fællesskemaet

Du anmelder den afgrøde, som du dyrker på marken i perioden 1. juni til 31. juli.

Du skal anmelde den korrekte afgrøde senest på ændringsfristen, 11. maj 2015, for at vi kan beregne, om du overholder de grønne krav. Hvis vi ikke har den korrekte afgrødekode, regner vi forkert.

3.2.2 Periode til opfyldelse af krav om flere afgrødekategorier

De arealer, du anmelder i dit fællesskema, kan kun tælle med som en afgrødekategori én gang i ansøgningsåret. Det er de afgrøder, der er på arealet i perioden 1. juni til 31. juli, der tæller med som en afgrødekategori²².

Afgrøder høstet før 1. juni tæller ikke med som en afgrødekategori på bedriften. Har du fx høstet grønkorn med græsudlæg inden 1. juni, er det dit græsudlæg, der tæller med som en afgrødekategori.

Dette har betydning for den afgrødekode, du anmelder i dit Fællesskema. Er der græs på arealet i perioden 1. juni til 31. juli, skal du anmelde arealet med den relevante afgrødekode for græs, selv om græsset oprindeligt er etableret som udlæg i en anden afgrøde. Det betyder også, at græsudlægget ikke kan tælle med som eventuel MFO-efterafgrøde, da vi nu betragter græsset som hovedafgrøde.

Hvis du høster en afgrøde i perioden 1. juni til 31. juli, og du fx etablerer en efterafgrøde på arealet, vil vi ved kontrol af kravet om flere afgrødekategorier først og fremmest benytte os af satellit-fotos af dine marker. Er billederne ikke tilstrækkelige, vil vi ved kontrol på stedet kigge efter stubbe eller andet, der kan vise, at der har været en anden afgrøde på arealet.

---

²² [§ 32 i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

Hvornår tæller en afgrøde med i kravet om flere afgrødekategorier?

Kontrolperioden for flere afgrøder er fra 1. juni til 31. juli. Afgrøden skal derfor være på arealet i denne periode for at tælle med som en afgrøde.

Eksempel

Hvis du dyrker vårbyg med udlæg af græs, er det vårbyg, der medregnes som en afgrødekategori.

Det gælder dog ikke, hvis du høster din vårbyg inden 1. juni, da afgrøder høstet før 1. juni ikke tæller med som en afgrødekategori. I det tilfælde er det græsudlægget, der er hovedafgrøden og tæller med i kravet om flere afgrøder.

3.2.3 Undtagelser fra kravet om flere afgrødekategorier

Hvis din bedrift har en stor andel af græsarealer, eller mere end 50 procent af dit omdriftsareal bliver udskiftet hvert år, fx ved forpagtning, kan du være undtaget fra kravet om flere afgrødekategorier. For at være undtaget for kravet skal du opfylde betingelserne for mindst én af de tre følgende undtagelser:

Undtagelse 1- Stor græsandel i omdrift:

Din bedrift er fritaget for at have flere afgrødekategorier, hvis:

- mere end 75 procent af omdriftsarealet på din bedrift bliver brugt til produktion af græs eller andet grøntfoder, inklusiv frøgræs, er braklagt eller en kombination heraf, og
- det resterende omdriftsareal højst er 30 ha²³.

Hvis det resterende omdriftsareal på din bedrift udgør mere end 30 ha, må den største afgrødekategori på dette areal højst udgøre 75 procent af det resterende areal²⁴.

---

²³ [Artikel 44, stk. 3, litra a\) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.](#)

²⁴ [Artikel 44, stk. 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.](#)

Eksempel 1a: Bedrift undtaget fra kravet:

Bedrift med omdriftsareal på	100 ha
- heraf	70 ha græs i omdrift
	6 ha brak
resterende omdriftsareal udgør	24 ha

Bedriften er ikke omfattet af kravet om flere afgrødekategorier, da græs og brak udgør mere end 75 procent af omdriftsarealet, og det resterende omdriftsareal er mindre end 30 ha.

Eksempel 1b: Bedrift omfattet af kravet:

Bedrift med omdriftsareal på	200 ha
- heraf	147 ha græs i omdrift
	4 ha brak
resterende omdriftsareal udgør	49 ha

Bedriften er omfattet af kravet om flere afgrødekategorier, da det resterende omdriftsareal ud over græs, andet grøntfoder og brak er større end 30 ha.

Bedriften kan opfylde dette ved at udlægge højst 75 procent af det resterende omdriftsareal med én kategori af afgrøder²⁵. Det betyder, at maksimalt 36,75 ha, svarende til 75 procent af de 49 ha, må udlægges med fx majs.

Undtagelse 2 - Meget permanent græs og omdriftsgræs:

Din bedrift er fritaget for at have flere afgrødekategorier, hvis:

- mere end 75 procent af det støtteberettigede landbrugsareal på din bedrift bliver anvendt som permanente græsarealer, produktion af græs eller andet grøntfoder, inklusiv frøgræs, eller består af en kombination heraf, og
- det resterende omdriftsareal er højst 30 ha.

Hvis det resterende omdriftsareal udgør mere end 30 ha, skal du opfylde kravet om flere afgrødekategorier på hele bedriften²⁶.

Eksempel 2a: Bedrift undtaget fra kravet:

En bedrift med landbrugsareal på 100 ha

²⁵ [Artikel 44, stk. 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.](#)

²⁶ [Artikel 44, stk. 3, litra b\) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.](#)

- heraf	50 ha permanent græs
	26 ha frøgræs
resterende omdriftsareal udgør	24 ha

Bedriften er ikke omfattet af kravet om flere afgrødekategorier, da det resterende omdriftsareal er mindre end 30 ha.

Eksempel 2b: Bedrift omfattet af kravet:

Bedrift med landbrugsareal på	200 ha
- heraf	100 ha permanent græs
	51 ha græs i omdrift
resterende omdriftsareal udgør	49 ha

Bedriften er omfattet af kravet om flere afgrødekategorier, da det resterende omdriftsareal ud over permanent græs og græs og andet grøntfoder er større end 30 ha.

Bedriftens omdriftsareal skal således opfylde de krav, der gælder for bedrifter med mere end 30 ha i omdrift.

Bedriftens omdriftsareal	100 ha
Største afgrødekategori – højst 75 %, dvs. højst 75 ha	Kategorien "Græs eller andet grøntfoder" udgør 51 ha, dvs. 51 %
De to største afgrødekategorier – højst 95 %, dvs. 95 ha	Den næststørste afgrødekategori må højst udgøre 95 ha – 51 ha = 44 ha

Undtagelse 3 - Specialafgrøder på nye arealer:

Din bedrift er fritaget for kravet om flere afgrødekategorier, hvis:

- du udskifter mere end 50 procent af omdriftsarealet hvert år, fx ved nye forpagtninger, og
- du på ingen af omdriftsarealerne i ansøgningen dyrker samme afgrødekategori som i det foregående år²⁷.

---

²⁷ [Artikel 44, stk. 3, litra c\) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Det vil sige, at fx kartoffelavlere, der et år dyrker kartofler på hele arealet, er undtaget krav om flere afgrødekategorier, hvis de det efterfølgende år dyrker kartofler på et andet areal, hvor der sidste år var fx korn.

Hvis du udskifter mere end 50 procent af arealet, skal du også dyrke en anden afgrødekategori, ikke bare på de nye arealer, men også på de arealer, som ansøger dyrkede året før. Arealerne, der forpagtes, må ikke være geografisk identiske med arealer i det foregående års ansøgning. Se eksemplet nedenunder.

Dokumentation for, at undtagelsesbestemmelsen er opfyldt, kan fx være i form af forpagtningskontrakter.

Eksempel: Bedrifter undtaget for kravet:

Landbruger A har en bedrift på 100 ha, hvor A dyrker kartofler i det første år. Året efter bytter A 51 ha med landbruger B. På B's areal har der været vårbyg det første år.

For at A kan være undtaget kravet om flere afgrødekategorier, skal A året efter have en anden afgrødekategori end kartofler på sine resterende 49 ha. På det forpagtede areal fra B skal A have en anden afgrødekategori end vårbyg, fx kartofler.

De må gerne bytte tilbage det tredje år.

Landbruger A			Landbruger B		
Markplan 2014			Markplan 2014		
Mark 1	kartofler	100 ha	Mark 100	vårbyg	100 ha
Markplan t 2015			Markplan 2015		
Mark 1-1	hvede	49 ha	Mark 1-2	vårbyg	51 ha
Mark 100-1	kartofler	51 ha	Mark 100-2	hvede	49 ha
Markplan 2016			Markplan 2016		
Mark 1	kartofler	100 ha	Mark 100	vårbyg	100 ha

3.2.4 Afgrøder i separate rækker

En mark anses i udgangspunktet som dækket af én afgrødekategori.

Hvis du har marker, hvor flere afgrødekategorier dyrkes i separate rækker, og hvor den enkelte kategori dækker mindst 25 procent af arealet, tæller hver af disse dog som en

afgrødekategori. Hver af de afgrøder, der dækker mindst 25 procent af arealet, indgår med et areal svarende til det samlede areal af marken delt med det samlede antal afgrøder på arealet, der overstiger 25 procent. Det vil sige, at vi ikke tager hensyn til den præcise andel af afgrøden.

Du oplyser arealet med hver afgrøde i Fællesskemaets bemærkningsfelt, hvis du dyrker afgrøder i separate rækker, og de hver dækker mindst 25 procent af marken.

Eksempel:

Hvis en mark på 14 ha er dyrket med 10 procent gulerødder, 35 procent porre og 55 procent broccoli, vil der således være 2 afgrødekategorier, nemlig porre og broccoli, der hver tæller med 7 ha.

Andelen med gulerødder tæller ikke med, da denne er under 25 procent.

3.2.5 Særligt for planteskoleafgrøder

Driver du en planteskole, skal de arealer på planteskolen, der står med planter i omdrift, opfylde kravet om flere afgrødekategorier. Planter i omdrift er et- og toårige urteagtige planter. Dette gælder, hvis planteskolen har mindst 10 ha omdriftsareal og ikke er undtaget under undtagelsesbestemmelserne ovenfor.

Der findes to typer af afgrøder inden for planteskolekulturer²⁸.

- afgrøder i omdrift (et- og toårige urteagtige planter)
- permanente afgrøder (fler- og mangeårige planter).

Permanente afgrøder er i denne sammenhæng:

- afgrøder, der dyrkes på arealet i mindst 5 år og giver udbytte/høstes flere gange
- planteskolekulturer (unge træagtige planter på friland, der er beregnet til udplantning)
- lavskov

Arealer, som du har anmeldt som permanent græs og permanente afgrøder, indgår ikke i omdriftsarealet.

Et areal kan kun tælle med én gang for hvert ansøgningsår. Det vil sige, at hvis arealet dyrkes med flere afgrøder i perioden, fx første afgrøde frem til 15. juni, anden afgrøde fra 15. juni til

---

²⁸ [Artikel 4, stk. 1 litra g\) og litra j\) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

15. juli og derefter tilsås med en tredje afgrøde, vil det kun være den ene af afgrøderne, der kan tælle med til opfyldelse af krav om flere afgrødekategorier.

Blandede planteskoleafgrøder vil blive betragtet som tilhørende kategorien "blanding".

Når du anmelder et areal med planteskole i fælleskemaet, vil du blive bedt om at udfylde et separat skema "Markplan over planteskoleafgrøder", som du skal vedhæfte fælleskemaet, når du sender det. Så kan vi beregne andelen af hver afgrødekategori.

Du udfylder det separate skema med marker og afgrøder i omdrift. Afgrøderne vælges fra en særlig liste over planteskoleafgrøder.

Gå til skema og liste for planteskoleafgrøder på naturerhverv.dk/grundbetaling (link)

Læs mere om støtteregele for planteskolekulturer i afsnit 4.1.1 "[Støttebetingelser for arealer med gartneriafgrøder og planteskolekulturer](#)".

3.3 5 procent miljøfokusområder

Miljøfokusområder (MFO) er et af de nye grønne krav, der skal opfyldes, for at få den grønne støtte.

3.3.1 Typer af miljøfokusområder (MFO)

Du kan anvende følgende typer arealer som MFO:²⁹

1. Randzoner udlagt efter randzonenloven og 2 m-bræmmer udlagt efter vandløbsloven
2. Landskabselementer omfattet af god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM)
  - a. GLM-fortidsminder
  - b. GLM-søer
3. Brak
4. Kvælstoffikserende afgrøder
5. Lavskov
6. Efterafgrøder og græsudlæg

For hver type af miljøfokusområder gælder der en vægtningsfaktor.³⁰ Vægtningsfaktorerne er vist i boksen.

---

²⁹ [§ 33 i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

³⁰ [Bilag X i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#) og [Bilag II i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014](#)

MFO-type	Vægtningfaktor
Randzoner og 2 m-bræmmer	1,5
GLM-landskabselementer	1,0
Brak	1,0
Lavskov	0,3
Efterafgrøder og græsudlæg	0,3

Du kan udregne et MFO-areals bidrag til opfyldelse af kravet om MFO ved at gange vægtningfaktoren for arealtypen med størrelsen af arealet.

Brug af vægtningfaktorerne ved beregning af MFO-arealet fremgår af eksemplet nedenunder.

Eksempel:

En bedrift har 0,5 ha randzoner, 0,3 ha GLM-elementer samt 2 ha lavskov

Beregning:

$$(0,50 \text{ ha} \times 1,5) + (0,30 \text{ ha} \times 1,0) + (2,00 \text{ ha} \times 0,3) = 1,65 \text{ ha}$$

Det samlede MFO areal udgør 1,65 ha.

Indtegn og anmeld alle arealer

Tegn alle GLM-søer og GLM-fortidsminder med som en del af marken.

Tegn alle støtteberettigede randzoner og 2 m-bræmmer med som en del af marken.

Gå til guiden "Sådan udfylder du siden Randzoner og MFO-efterafgrøder" ([link](#))

3.3.2 Bedrifter, der skal have 5 procent miljøfokusområder (MFO)

Hvis din bedrift har mere end 15 ha omdriftsarealer, skal du have et areal svarende til 5 procent af omdriftsarealet som miljøfokusområde (MFO).³¹

Hvis du:

- har mere end 15 ha i omdrift, og
- bruger randzoner, 2 m-bræmmer eller lavskov til at opfylde dit MFO-krav,

³¹ [Artikel 46, stk.1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

så er det summen af omdriftsarealet og det pågældende areal med randzoner, 2 m-bræmmer eller lavskov, der danner grundlaget for beregningen af de 5 procent MFO.

Se eksemplerne nedenfor.

Eksempel 1:

Bedrift med et areal på	16 ha		
- heraf	14 ha	Korn -	omdriftsareal
	2 ha	Lavskov -	permanent afgrøde

Bedriften skal ikke have MFO, da omdriftsarealet (14 ha) er mindre end 15 ha.

Eksempel 2:

Bedrift med et areal på	18 ha		
- heraf	16 ha	Korn -	omdrift
	2 ha	Lavskov -	permanent afgrøde

Bedriften skal udlægge MFO, da omdriftsarealet (korn) er større end 15 ha. Landbrugeren vælger at anmelde sin lavskov som MFO.

MFO bliver derfor beregnet som 5 procent af omdriftsareal og arealet med lavskov. Dette areal udgør 18 ha (16 ha + 2 ha). Kravet til MFO-areal bliver derfor $(18 \text{ ha} \times 0,05) = 0,90 \text{ ha}$.

Arealet med lavskov bidrager til at opfylde MFO-kravet med 0,6 ha ($2 \text{ ha} \times 0,3$). Bedriften skal derfor udlægge yderligere 0,3 ha MFO for at opfylde kravet.

3.3.3 Undtagelser fra at skulle have miljøfokusområder (MFO)

Hvis din bedrift har en stor andel af græsarealer, kan du være undtaget fra at have 5 procent MFO. For at være undtaget skal din bedrift leve op til betingelserne i en af nedenstående undtagelser.

Undtagelse 1- Stor græsandel i omdrift:

Din bedrift er fritaget for kravet om miljøfokusområder, hvis:

- mere end 75 procent af omdriftsarealet anvendes til produktion af græs eller andet grøntfoder, inklusiv frøgræs, er braklagt eller dyrkes med bælplanter eller en kombination af disse anvendelser, og
- det resterende omdriftsareal er på 30 ha eller mindre.

Hvis det resterende omdriftsareal udover græs, brak og bælglplanter er større end 30 ha, skal du have 5 procent MFO af hele bedriftens omdriftsareal.³²

I denne sammenhæng er bælglplanter: lucerne, kløver, vikke, ærter, bønner, hestebønner, sødlupiner og sojabønner. Disse afgrøder skal enten være i ren bestand eller i indbyrdes blandinger.

Eksempel 1-1: Bedrift undtaget for kravet:

Bedrift med et omdriftsareal på	100 ha
- heraf	70 ha græs
	6 ha brak
	10 ha bælglplanter
resterende omdriftsareal udgør	14 ha

Bedriften skal ikke have MFO, da græs og brak udgør mere end 75 procent af omdriftsarealet, og det resterende omdriftsareal er mindre end 15 ha.

Eksempel 1-2: Bedrift omfattet af kravet:

Bedrift med et omdriftsareal på	200 ha
- heraf	147 ha græs
	4 ha brak
	10 ha bælglplanter
resterende omdriftsareal udgør	39 ha

Da det resterende omdriftsareal er større end 30 ha, skal du have 5 procent MFO af hele omdriftsarealet på 200 ha. Dette svarer til 10 ha MFO. Heraf kan 4 ha brak indgå. Du skal yderligere have MFO svarende til 6 ha for at opfylde kravet.

Eksempel 1: Bedrift undtaget for kravet:

Bedrift med et landbrugsareal på	100 ha
- heraf	50 ha permanent græs
	26 ha frøgræs
resterende omdriftsareal udgør	24 ha

Bedriften skal ikke have MFO, da permanent græs og frøgræs udgør mere end 75 procent af det støtteberettigede areal, og det resterende omdriftsareal er mindre end 30 ha.

---

³² [Artikel 46, stk. 4, litra a\), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Eksempel 2: Bedrift ikke undtaget for kravet:

Bedrift med et landbrugsareal på	200 ha	
- heraf	100 ha	permanent græs
	51 ha	frøgræs
resterende omdriftsareal	49 ha	

Bedriften skal have 5 procent MFO af hele omdriftsarealet på 51 ha + 49 ha = 100 ha svarende til 5 ha.

3.3.4 Randzoner og 2 m-bræmmer

Hvis du har randzoner og 2 m-bræmmer langs dine vandløb og søer, kan du anvende dem som MFO, hvis:

- de er omfattet af lov om randzoner³³ eller lov om vandløb, og
- arealerne er støtteberettigede under grundbetalingen.

Både støtteberettigede 2 m-bræmmer og randzoner kan tælle med som MFO. Randzoner og 2 m-bræmmer kan indgå i fastlæggelsen af MFO-arealet med en vægtningsfaktor 1,5. Dette betyder, at 1 ha 2 m-bræmmer eller randzoner kan medregnes som 1,5 ha MFO³⁴.

Hvis du tidligere har udlagt en randzone, der ikke længere er omfattet af randzonenloven, kan arealet ikke tælle med som MFO-randzone. Du kan eventuelt anmelde arealet som MFO-brak, hvis betingelserne for MFO-brak er opfyldt. Læs mere i afsnit 3.3.6 "[Brak](#)".

Randzonen og 2 m-bræmmerne skal være beliggende på eller op ad et omdriftsareal, som tilhører din egen bedrift, fx en kornmark, for at kunne medregnes som MFO. Det gælder også randzoner og 2 m-bræmmer udlagt med permanent græs. Det betyder, at en randzone eller 2 m-bræmme, der støder op til et omdriftsareal, kan medregnes som MFO. En randzone og 2 m-bræmme med permanent græs, der støder op til et areal med permanent græs eller en anden permanent afgrøde, som fx lavskov eller frugttræer, kan derimod ikke medregnes som MFO.³⁵

---

³³ [Lov om randzoner, jf. Lovbekendtgørelse nr. 894 af 15. juli 2014, § 1 stk. 1 i bekendtgørelse om randzoner nr. 904 af 30. juli 2014, og Vandløbsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1208 af 30. september 2013.](#)

³⁴ [Artikel 46, stk. 2 og 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013 samt Artikel 45 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014. § 33 i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

³⁵ [Artikel 46, stk. 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.](#)

Randzoner og 2-m bræmmer, der er udlagt efter randzonenloven eller vandløbsloven, og som du anvender til MFO, skal du indtegne og anmelde sammen med den mark, de støder op til, og oplyse den samme afgrøde³⁶.

Beregningen af MFO-areal sker derefter automatisk i Fælleskemaet. Dermed kan kun følgende arealer med randzoner eller 2 m-bræmme, indgå som MFO:

- arealer, som ligger i en markblok, og
- er indtegnet sammen med den tilstødende mark i omdrift.

Regler for MFO-randzoner og bræmmer

MFO-randzonen og 2 m-bræmmen skal:

- være beliggende på eller op ad et omdriftsareal på egen bedrift, fx en kornmark
- indtegnes og anmeldes sammen med den mark, de støder op til
- være tydeligt adskilt fra det areal, de støder op til.

Gå til guiden "Sådan udfylder du siden Randzoner og MFO-efterafgrøder" (link)

Randzoner og 2 m-bræmmer, der bruges som MFO, må gerne ligge op mod arealer med omdriftsgræs eller brak. Hvis randzonen eller 2 m-bræmmen bliver anvendt til afgræsning eller slæt, skal MFO-arealet være tydeligt adskilt fra den tilstødende græsmark. Adskillelsen kan fx være en plovfure eller lignende, der markerer adskillelsen så tydeligt, at der i forbindelse med kontrol ikke er tvivl om, at det drejer sig om to forskellige typer arealer³⁷. Randzonen, 2 m-bræmmen og arealet med omdriftsgræs eller brak skal dog stadig indtegnes som én mark, hvis arealet skal tælle med som MFO.

3.3.5 GLM-landskabselementer – Fortidsminder og søer

Du kan anvende landskabselementer, der er omfattet af god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) som miljøfokusområder (MFO). Det drejer sig om GLM-fortidsminder og GLM-søer, også kaldet GLM-landskabselementer, som er beliggende på et omdriftsareal. GLM-

---

³⁶ [§ 9, stk. 5 i bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014.](#)

³⁷ [Artikel 46, stk. 2, litra d\) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#) samt [Artikel 45, stk. 5 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014.](#)

landskabelementet indgår med en vægtningsfaktor på 1. Det betyder, at du kan medregne 1 ha GLM-landskabelement som 1 ha MFO.³⁸

Du skal ikke tegne GLM-landskabelementer ind som selvstændige marker, da beregningen af landskabelementets areal sker automatisk, når elementet indgår i et omdriftsareal, som du søger grundbetaling for. Du anmelder GLM-landskabelementer med samme afgrødekode som den mark, de indgår i.³⁹

GLM-landskabelementer som MFO:

Fortidsminder og søer skal:

- være indtegnet på korttema i Internet Markkort
- ligge på et omdriftsareal
- ikke indtegnes som selvstændige marker, men som en del af den almindelige mark.

Hvis du har miljø- og økologitilsagn på marken, er der særlige regler for indtegning af GLM-landskabelementer.

Gå til guiden "Sådan søger du støtte for GLM-søer og fortidsminder"

Eksempel:

En mark på 10 ha med vårbyg indeholder en GLM-sø med randbevoksning med et areal på i alt 1.700 m², der er kortlagt i IMK.

Du indtegner hele marken og indtaster afgrøde kode 1 (vårbyg). Beregningen af GLM-landskabelementets areal og bidrag til dit samlede MFO-areal sker herefter automatisk.

3.3.6 Brak

Du kan bruge braklagte arealer som miljøfokusområde (MFO), hvis de generelle støttebetingelser for brak er opfyldt.⁴⁰ MFO-brak har vægtningsfaktoren 1. Det betyder, at 1 ha brakareal kan medregnes som 1 ha MFO.

Du kan bruge arealer, der i 2014 var omdriftsarealer, som MFO-brak i 2015. Det betyder, at arealer der i 2014 var med permanente afgrøder eller permanent græs, ikke kan anvendes som MFO-brak i 2015.

³⁸ [Artikel 46, stk. 2 og 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#) samt [Artikel 45 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014](#).
[§ 33 i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#).

³⁹ [§ 9, stk. 5 i bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014](#).

⁴⁰ [Artikel 46, stk. 1, litra a\) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Når du anmelder MFO-brak med afgrødekode 308 i dit Fællesskema, vil det automatisk indgå i den samlede opfyldelse af MFO på din bedrift.

Hvis du ikke har overholdt støttebetingelserne for braklagte arealer, kan du heller ikke medregne arealet som miljøfokusområde.

Når du bruger et brakareal som MFO fem år i træk, bliver det ikke til permanent græs efter det femte år, selv om plantedækket består af græs og andet grøntfoder. Dette gælder dog kun, så længe du anmelder arealet som MFO-brak i dit Fællesskema⁴¹.

Hvis du er undtaget for kravet om 5 procent MFO, kan du ikke bruge afgrødekode 308 "MFO-brak". Hvis du bruger afgrødekoden i dit Fællesskema, vil vi rette det i sagsbehandlingen.

Læs mere om de generelle støttebetingelser for brak i afsnit 4.3 "[Braklagte arealer](#)".

Afgrødekode for MFO-brak

Du skal anmelde dit brakareal med afgrødekoden 308 for "MFO-brak" i dit Fællesskema, hvis du vil bruge arealet som MFO. Brak anmeldt med andre afgrødekoder, kan ikke tælle med som MFO-brak.

Afgrødekode 309 "Udyrket areal ved vandboring" tæller dog også med som MFO-brak.

3.3.7 Lavskov

Du kan anvende arealer med lavskov som miljøfokusområde (MFO), hvis de overholder betingelserne for grundbetaling til lavskov. Lavskov indgår i MFO-arealet med vægtningsfaktoren 0,3. Det betyder, at 1 ha lavskovsareal kan medregnes som 0,3 ha MFO.

Du må ikke bruge plantebeskyttelsesmidler på din lavskov i det kalenderår, du bruger lavskov som MFO. Du må gerne gødske din MFO-lavskov.⁴²

Når du anmelder MFO-lavskov i dit Fællesskema, vil det automatisk indgå i den samlede opfyldelse af MFO på din bedrift.

---

⁴¹ [Artikel 45, stk. 2, i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014](#) og [§ 30 i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#).

⁴² [Artikel 45, stk. 8, i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014](#) og [§ 34 i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#).

Afgrødekoder for MFO-lavskov

Du skal anmelde dit areal med lavskov med én af de fire afgrødekoder for MFO-lavskov i dit Fællesskema, hvis du vil bruge lavskov som MFO. Afgrødekoderne er:

602	MFO - Pil
603	MFO - Poppel
604	MFO - EI
605	MFO - Lavskov

Bruger du lavskov som MFO, vil udregningen af dit 5 procent miljøfokusområde ske på grundlag af både dit omdriftsareal og dit MFO-lavskovsareal. Lavskovarealer, der ikke er anmeldt som MFO-lavskov, indgår derimod ikke i beregningen af, hvor stort et areal, du skal have som MFO.

3.3.8 Efterafgrøder herunder udlæg af græs

Du kan anvende arealer med efterafgrøder i form af blandinger og udlæg af græs i hovedafgrøden som MFO. Efterafgrøder og græsudlæg indgår i fastlæggelsen af MFO-arealet med en vægtningsfaktor på 0,3. Det betyder, at 1 ha med efterafgrøder/græsudlæg kan medregnes som 0,30 ha MFO.

Efterafgrøder og udlæg af græs skal sikre, at jorden er dækket med afgrøder om efteråret.

Efterafgrøder og græsudlæg, der anvendes som MFO, skal være udlagt på bedriften i ansøgningsåret.

Hvis du anmelder et areal i Fællesskema som MFO-efterafgrøder eller græsudlæg, indgår arealet automatisk i den samlede opgørelse af MFO på bedriftsniveau.

Forskel mellem MFO og nationale regler for efterafgrøder

Der er forskellige krav til:

- efterafgrøder, der er udlagt til at opfylde kravet om MFO, og
- efterafgrøder, der er udlagt i henhold til de nationale regler i gødskningsbekendtgørelsen.

MFO-efterafgrøder skal bestå af blandinger eller være udlæg af græs i hovedafgrøden. Hvis også MFO-efterafgrøderne opfylder de nationale regler, da du anmelder dem under begge regelsæt. Se tabellen senere i afsnit 3.3.8.

Krav til efterafgrøder

Efterafgrøder, som du anvender som MFO, skal enten være:

- sået som blandinger af efterafgrøder, sået før eller efter høst og efterfulgt af en vårsæd, eller
- etableret som udlæg af græs, inkl. frøgræs, eller græsblandinger i en hovedafgrøde.

Nedenfor er det beskrevet, hvad der særligt gælder for de to typer MFO-efterafgrøder.

Blandinger af efterafgrøder

Du kan vælge at anvende blandinger af afgrøder som MFO-efterafgrøder. Blandinger af efterafgrøder kan være sået før eller efter høst, og skal efterfølges af en vårsæd. De skal bestå af:

- korn
- rent græs
- korsblomstrede afgrøder og/eller
- cikorie

Blandingerne skal indeholde mindst to typer af ovennævnte afgrøder. Forskellige slægter af korn og græs, samt arter af korsblomstrede betragtes som forskellige typer afgrøder.

Det vil sige, at du fx kan blande to arter af korsblomstrede eller græs og korn. Derimod kan fx olieræddike og radise (*Strukturator*) ikke udgøre en blanding, der kan anvendes som MFO-efterafgrøde, da de er samme art (*Raphanus sativus*). Spildkorn og spildfrø kan ikke anvendes i efterafgrødeblandinger.

Du skal så blandinger senest 1. august, dog kan du så blandinger, som alene indeholder korsblomstrede arter, frem til 20. august. Dette indebærer, at hvis du for eksempel sår en blanding af havre og olieræddike, skal den være sået senest 1. august. Blandinger skal være sået samtidigt, men du kan godt så de forskellige frø i forskellige kørsler.

Det skal fremgå tydeligt, at efterafgrøden er udsået som en blanding af mindst to afgrøder, for at efterafgrøden kan godkendes som MFO.

Nedpløjning og nedvisning af MFO-efterafgrøder må tidligst ske 20. oktober.

Udlæg af græs

Du kan også vælge at bruge udlæg af græs i en hovedafgrøde som MFO. Udlæg kan bestå af græs eller græsblandinger (fx med kløver eller vikke). Der er ikke begrænsninger på hvilke slægter af afgrøder, der må indgå i græsblandingerne, ligesom der ikke er begrænsninger på,

hvor stor en del af andre afgrøder, der må være i græsudlægget. Du kan bruge de eksisterende afgrødekoder til græsudlæg med N-norm, og du må derfor gøde disse udlæg.

Hvis du bruger udlæg af græs i hovedafgrøden som MFO-efterafgrøde, skal udlægget være sået senest 31. maj. Hvis du udlægger græs i majs, er fristen dog 30. juni. Det vil sige, at græsudlæg etableret om efteråret ikke kan anvendes som MFO-efterafgrøde det efterfølgende år.

Det er tilladt at afgræsse og tage slæt på arealer med efterafgrøder, der er anmeldt som MFO.

Eksempel 1:

Udlæg af græs i 20 ha vårsæd, fx udlæg af frøgræs, kløvergræsblending eller rent græs, kan tælle som 6 ha MFO (20 ha x 0,3).

Sammenhæng mellem MFO-efterafgrøder og de pligtige efterafgrøder

Du kan bruge udlæg af rent græs eller efterafgrødeblandinger, der begge efterfølges af en vårsået afgrøde, til at opfylde både kravet til efterafgrøder i henhold til gødskningsbekendtgørelsen⁴³ og kravet til efterafgrøder udlagt som MFO.

Hvis du ikke har et efterafgrødekrav i henhold til gødskningsbekendtgørelsen, men gerne vil bruge efterafgrøder som MFO, skal dine efterafgrøder kun overholde kravene til efterafgrøder som MFO.

Nedenstående oversigt beskriver hvilke typer af efterafgrøder og græsudlæg, der kan anvendes i forhold til reglerne for MFO-efterafgrøder og de pligtige efterafgrøder.

Typer af efterafgrøde og græsudlæg	MFO- efterafgrøde	Pligtige efterafgrøde
Blandinger af godkendte afgrøder - efterfulgt af en vårafgrøde	X	X

⁴³ [Bekendtgørelse nr. 903 af den 29. juli 2014.](#)

Græsudlæg, rent græs - efterfulgt af en vårafgrøde	X	X
Græsudlæg, græsblandinger (fx kløver) - efterfulgt af en vårafgrøde	X	
Græsudlæg, rent græs og græsblandinger (fx kløver) - IKKE efterfulgt af en vårafgrøde	X	
En godkendt afgrøde sået før eller efter høst - efterfulgt af en vårafgrøde		X
Frøgræs, der efter høst fortsætter som efterafgrøde - efterfulgt af en vårafgrøde		X
Mellemafgrøder		X
Blandinger af godkendte afgrødearter, sået før eller efter høst IKKE efterfulgt af en vårafgrøde		

Godkendte efterafgrøder i henhold til gødskningsbekendtgørelsen: græs, korn, korsblomstrede og cikorie. Blandinger af efterafgrøder kan også anvendes til at opfylde krav i henhold til miljøgodkendelserne, som du har fået efter husdyrgodkendelsesloven, med mindre der findes specifikke krav til efterafgrøderne i miljøgodkendelsen.

Eksempel 2:

En bedrift på 100 ha udsår 10 ha efterafgrøder som en blanding af korn og cikorie efter en tidlig høst i juli. Efterafgrøden efterfølges af en vårsæd. De 10 ha efterafgrøde tæller med som 3 ha MFO (10 ha x 0,3) samt dækker bedriftens nationale efterafgrødekrav på 10 procent (10 ud af 100 ha).

3.3.9 Anmeldelse af MFO-arealer

I Fællesskemaet skal du anmelde alle dine MFO-arealer sammen med den mark, som de er tilknyttet⁴⁴.

Hvis du anmelder marker med:

- randzoner og 2 m-bræmmer eller
- GLM-landskabelementer (fortidsminder og små søer)

Indtegner du MFO-arealet sammen med den tilstødende mark. Fællesskemaet beregner automatisk MFO arealet ud fra de korttemaer, der ligger i IMK. Det vil sige, at hvis din mark overlapper med disse typer, beregner Fællesskemaet dette overlap, og medregner dette som MFO-areal.

---

⁴⁴ [§ 9, stk. 5 i bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014.](#)

Hvis du anmelder marker med:

- Efterafgrøder, herunder græsudlæg

skal du i Fællesskemaet sætte hak ud for marken, fordi du vil anmelde disse marker som MFO.

Hvis du anmelder marker med:

- brak eller
- lavskov

skal du bruge afgrødekoderne for MFO-Brak eller MFO-lavskov i Fællesskemaet, hvis arealerne skal tælle med som MFO.

Overholdelse af MFO og regler om pligtige efterafgrøder

Du skal både overholde krav 5 procent MFO og om udlæg af efterafgrøder efter reglerne i gødskningsbekendtgørelsen.

Du indberetter:

- MFO-efterafgrøder i Fællesskemaet
- de nationale efterafgrøder i skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder.

Gå til Vejledning til skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder 2015 og Vejledningen om gødsknings- og harmoniregler ([link](#))

3.3.10 Overlap mellem flere typer MFO på samme areal

Hvis du på din bedrift har to eller flere typer af MFO, som overlapper med hinanden, kan kun den ene type medregnes som MFO på det sted hvor overlappet findes. Det er den type MFO, der har den højeste vægtningsfaktor, der prioriteres højest ved den automatiske beregning.⁴⁵

De enkelte typer MFO prioriteres i denne rækkefølge:

- Randzoner og 2 m-bræmmer
- GLM-landskabselementer (GLM-fortidsminder og GLM-søer)
- Brak
- Lavskov
- Efterafgrøder

Randzoner, 2 m-bræmmer og GLM-landskabselementer, som ligger op ad eller på marker med permanent græs eller permanente afgrøder kan ikke medregnes⁴⁶.

---

⁴⁵ [Artikel 45 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014](#), samt [§ 33, stk. 2 i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

MFO-afgrødekoder:

308	MFO – Brak
602	MFO - Pil
603	MFO - Poppel
604	MFO - EI
605	MFO - Lavskov

Lavskov er en permanent afgrøde, og derfor kan kun selve lavskovsmarken medregnes. Bræmmer/randzoner og GLM-elementer på eller op ad en lavskovsmark, kan således ikke medregnes.

---

⁴⁶ [Artikel 46, stk. 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.](#)

Eksempel:

Du har en mark på 12 ha med vinterbyg. Der er følgende MFO-arealer på marken:

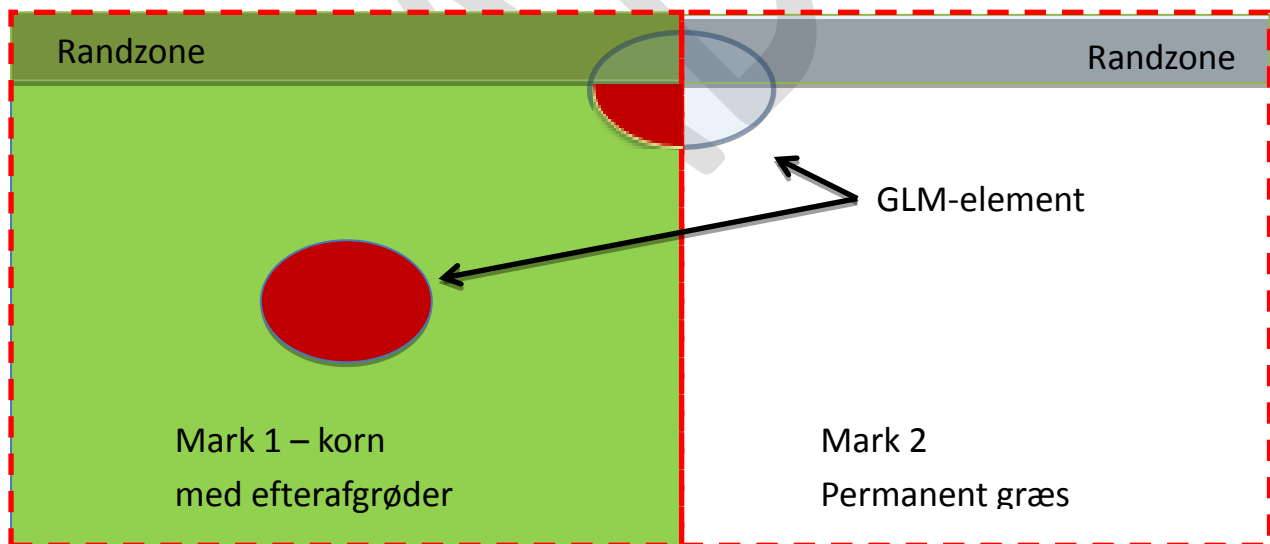
- en obligatorisk randzone på 0,40 ha,
- et GLM-fortidsminde på 0,07 ha fordelt med halvdelen på randzonen og halvdelen på bygmarken
- endnu et GLM-fortidsminde på 0,04 ha på selve marken
- du sår desuden MFO-efterafgrøde på marken

Se illustration nedenfor.

Følgende medregnes automatisk som MFO i Fællesskemaet:

	Vægtningsfaktor	Beregnet MFO-areal
hele randzonen på 0,40 ha	1,5	$1,5 \times 0,40 \text{ ha} = 0,60 \text{ ha}$
den del af GLM-fortidsmindet, som ikke ligger på randzonen på 0,02 ha	1,0	$1,0 \times 0,02 \text{ ha} = 0,02 \text{ ha}$
GLM-fortidsmindet, som ligger helt på kornmarken på 0,04 ha	1,0	$1,0 \times 0,04 \text{ ha} = 0,04 \text{ ha}$
Den resterende del af vinterbygmarken med efterafgrøde på $12,00 \text{ ha} - 0,40 \text{ ha} - 0,02 \text{ ha} - 0,07 \text{ ha} = 11,51$	0,3	$11,51 \text{ ha} \times 0,3 = 3,45 \text{ ha}$

Samlet anmeldt MFO: $3,45 \text{ ha} + 0,60 \text{ ha} + 0,02 \text{ ha} + 0,07 \text{ ha} = 4,14 \text{ ha}$.

3.4 Opretholdelse af permanent græs

Et af de grønne krav er opretholdelse af Danmarks permanente græsarealer.

Kravet om opretholdelse af permanent græs har to dele:

- bevarelse af den danske andel af permanente græsarealer (se afsnit 3.4.1)
- opretholdelse af specifikke permanente græsarealer i miljømæssigt sårbare områder (MSO) (se afsnit 3.4.5).

Hvad er permanent græs?

Permanent græs er landbrugsarealer, der har haft græs eller andet grøntfoder som plantedække i mere end 5 år. Det er uafhængigt af, hvilken afgrødekode arealet har været anmeldt med i Fællesskemaet.

Hvis arealet har været pløjet og straks igen udlagt med græs eller andet grøntfoder i løbet af perioden på 5 år, betragtes det fortsat som et permanent græsareal efter 5 år.

3.4.1. Bevarelse af den danske andel af permanente græsarealer

Hvert medlemsland i EU skal løbende registrere udviklingen i det samlede areal med permanent græs på landsplan. For at sikre, at andelen ikke falder, skal andelen af permanent græs hvert år sammenlignes med en referenceandel.⁴⁷

Ve beregner referencen ud fra arealer med permanent græs i 2012 plus nytilkomne arealer i 2015, og vi kan derfor først beregne den efter ansøgningsrunden i 2015.

3.4.2. Ved fald i andelen af permanent græs

Vi opgør andelen af permanent græs hvert år ud fra oplysninger i alle indsendte Fællesskemaer. Hvis andelen af permanente græsarealer i 2015 falder i forhold til referencen, vil vi afhængigt af faldets størrelse sætte et eller flere nye tiltag igang for at modvirke yderligere fald.⁴⁸

Arealer, der er permanente græsarealer som følge af et miljøtilsagn, bliver ikke omfattet af reglerne om et fald på landsplan før et år efter tilsagnets ophør. Dermed har den enkelte landbruger et år efter tilsagnets ophør til at beslutte, om arealet skal være græs eller indgå i omdriften med andre afgrøder end græs. Bemærk, at undtagelsen ikke gælder miljøtilsagn i

⁴⁷ [Artikel 45, stk. 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

⁴⁸ [Artikel 44, stk. 1-3, i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014](#), samt [artikel 45, stk. 2-3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#).

miljømæssigt sårbare områder i Natura 2000. Her skal et permanent græsareal forblive permanent græs, også efter tilsagnets ophør.

Læs mere i afsnit 3.4.5 "[Opretholdelse af specifikke permanente græsarealer i miljømæssigt sårbare områder \(MSO\)](#)"

Fald i andelen af permanent græs på over 3 procent

Hvis andelen med permanente græsarealer på landsplan falder med mere end 3 procent i forhold til referencen, vil alle arealer med permanent græs blive fastfrosset, hvilket betyder et forbud mod omlægning til anden anvendelse.

Du vil kunne søge om dispensation til at inddrage dit permanente græsareal i omdriften⁴⁹. En tilladelse vil være betinget af, at et andet areal af tilsvarende størrelse udlægges som permanent græs. Dette areal vil blive betragtet som permanent græs straks, hvis det ikke før har ligget med græs.

Du vil herefter være bundet til at skulle anvende arealet til dyrkning af permanent græs i fem år. Det betyder, at du skal anmelde det som permanent græs i dit Fællesskema fra udlægningsåret i 5 år.

Hvis det areal, du søger om at måtte pløje op, ligger indenfor en § 3-udpegning, kan du kun få dispensation, hvis du vedlægger dokumentation fra din kommune om, at arealet må omlægges til anden anvendelse.⁵⁰

Fald i andelen af permanent græs på over 5 procent

Hvis andelen med permanente græsarealer på landsplan falder med mere end 5 procent i forhold til referencen, vil alle arealer med permanent græs blive fastfrosset, hvilket betyder forbud mod omlægning til anden anvendelse. I denne situation, vil der ikke være mulighed for at søge om dispensation⁵¹.

Derudover vil du kunne blive pålagt enten:

- at genetablere helt eller delvis de permanente græsarealer, der er blevet inddraget i omdriften, eller
- at udlægge tilsvarende arealer som permanente græsarealer.

---

⁴⁹ [§ 38, i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

⁵⁰ [Artikel 44, stk. 1 afsnit 2 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014.](#)

⁵¹ [§ 39, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

Får du meddelt et krav om at skulle udlægge et areal med permanent græs, skal du have opfyldt dette senest ved ansøgningsfristen det efterfølgende år.⁵²

3.4.3 Hvem kan blive pålagt en forpligtelse om genetablring?

Hvis du råder over et areal, der har ligget med permanent græs, men er blevet inddraget til anden anvendelse, vil du kunne blive pålagt en forpligtelse til at genetablere eller udlægge et tilsvarende areal som permanent græs. Forpligtelsen omfatter arealer, der er overgået til anden anvendelse inden for de seneste 2 år forud for støtteåret.

Hvis arealet med permanent græs falder med mere end 5 procent i 2015, gælder forpligtelsen til genetablring for alle arealer, der er omlagt til anden anvendelse i 2012, 2013 og 2014.

Har der været udstedt et omlægningsforbud året før, fordi faldet i andelen af permanente græsarealer har været større end 3 procent på landsplan, vil det dog først være de landbrugere, der har omlagt deres permanent græsareal uden dispensation i året med omlægningsforbud, der skal genetablere hele det pågældende omlagte areal⁵³.

Hvis andelen af permanente græsarealer herefter fortsat er under 5 procent på landsplan, vil den manglende andel skulle etableres af de landbrugere, der råder over et areal, som er blevet omlagt fra permanent græs de foregående år.⁵⁴

Det er ikke muligt for den enkelte landbruger at opfylde kravet ved at forpagte et eksisterende areal med permanent græs. Grunden er, at formålet med genetablringen er at få flere arealer med permanent græs.

3.4.4 Omlægningsforbud i forbindelse med et krav om genetablring

Hvis der stilles krav om genetablring, vil alle permanente græsarealer blive omfattet af et omlægningsforbud efterfølgende. Der kan ikke dispenseres for dette omlægningsforbud, som gælder, indtil andelen af permanent græsarealer på landsplan igen er over 95 procent af referenceandelen. Er andelen af permanent græs herefter imellem 95 og 97 procent af referenceandelen vil omlægningsforbuddet blive opretholdt, dog med mulighed for dispensation⁵⁵.

---

⁵² [Artikel 44, stk. 3 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014.](#)

⁵³ [Artikel 44, stk. 2 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014.](#)

⁵⁴ [Artikel 44, stk. 3, i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014.](#)

⁵⁵ [Artikel 44, stk. 2, i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014.](#)

3.4.5 Opretholdelse af specifikke permanente græsarealer i miljømæssigt sårbare områder (MSO)

Danmark har foretaget en udpegning af nogle miljømæssigt sårbare områder (MSO).

Udpegningen af de miljømæssigt sårbare områder er foretaget på kulstofjorde eller vådområder indenfor Natura-2000 naturtype, der ligger i et Natura-2000 område⁵⁶.

Permanente græsarealer inden for MSO-udpegningen skal beskyttes mod omlægning.

Har du permanente græsarealer beliggende indenfor MSO-udpegningen, er du derfor forpligtet til at fastholde disse arealer som permanent græs. Det betyder at du ikke må omlægge arealerne til anden anvendelse. Arealerne må heller ikke pløjjes.⁵⁷

Gå til udpegningen af MSO-områderne på naturerhverv.dk/landbrugs&miljoekort (link)

Udpegningen kan også ses i IMK.

Er jeg omfattet krav om at opretholde permanente græsarealer i miljømæssigt sårbare områder (MSO)?

Opretholdelse af permanent græs inden for MSO-udpegningen er en målrettet regulering af disse arealer. Økologiske marker er ikke omfattet af dette krav.

Det er derfor det enkelte areal med permanent græs inden for udpegningen, der er omfattet, bortset fra de økologiske.

Arealerne må ikke omlægges til anden anvendelse og må ikke pløjjes.

3.4.6 Strigling er tilladt på permanente græsarealer i MSO

På de permanente græsarealer i MSO er det tilladt at strigle arealet, så længe kun de øverste 3 cm i jorden berøres. Derudover må du foretage direkte såning, hvor du sår direkte uden forudgående jordbearbejdning, bortset fra strigling. Du må gerne sprøjte og gødske arealet, hvis disse tiltag ikke er reguleret via anden lovgivning.

Det er ikke tilladt at pløje eller omlægge disse permanente græsarealer.

Arealerne skal overholde de plantedækkekrav, der gælder for permanente græsarealer.

---

⁵⁶ [Artikel 45, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.](#)

⁵⁷ [§ 36, stk 2, i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

Det er landbrugerens ansvar at sikre, at ovenstående jordbehandling ikke strider imod begrænsninger fra anden lovgivning, herunder Natura 2000-reglerne eller Naturbeskyttelseslovens § 3.

3.5 Nedsættelse af den grønne støtte

For at få den grønne støtte skal du opfylde de tre grønne krav. I dette afsnit kan du læse om konsekvensen af ikke at overholde de grønne krav i 2015.

Der er to måder, hvorpå du kan få nedsat din grønne støtte:

- ved reduktion
- ved sanktion (først fra 2017, se afsnit 3.6.7)

Udregning af den grønne støtte

Du kan udregne din grønne støtte på følgende måde:

[betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi] x 0,47 x [fastslået areal i ha].

Det fastslåede areal er det areal, som du har aktiveret betalingsrettigheder for under grundbetalingen.

Hvis du fx har et fastslået areal på 102 ha, og gennemsnitsværdien af dine betalingsrettigheder er 1.286 kr., vil du kunne modtage følgende beløb i grøn støtte i 2015:

$$1.286 \times 0,47 \times 102 \text{ ha} = 61.650 \text{ kr.}$$

Beløbet reduceres ved overtrædelse af de grønne krav.

3.5.1 Reduktion af den grønne støtte

Udgangspunktet er, at du kan få grøn støtte til det samme antal hektar, som du kan modtage grundbetaling for. Det vil sige det støtteberettigede areal, som du aktiverer betalingsrettigheder for.

Hvis du ikke lever op til ét eller flere af de grønne krav, vil det areal, du kan få grøn støtte for, blive reduceret. Hvor stor reduktionen bliver, kommer an på, hvor langt du er fra at opfylde et eller flere af kravene.

Det antal hektar, som du mangler for at opfylde et krav, bliver ganget med en fast faktor, og trukket fra det areal, du kan modtage grøn støtte for. Denne reduktion har kun virkningen for din grønne støtte, og påvirker ikke andre støtteordninger, heller ikke grundbetalingen.

3.5.2 Sådan udregnes reduktionen

Reduktionen bliver udregnet på baggrund af, hvor stor en overskridelse af de enkelte krav, der er tale om.

Reduktionen kan udregnes som en fast faktor ganget med overskridelsen i ha. Denne nedsættelsesfaktor er:

Krav	Faktor til reduktion
Flere afgrødekategorier på bedriften: <ul style="list-style-type: none"> - den største afgrødekategori må ikke overstige 75 procent af omdriftsarealet 	2 Reduktionen = [overskridelsen i ha] x 2
<ul style="list-style-type: none"> - de to største afgrødekategorier må ikke overstige 95 procent af omdriftsarealet 	10 Reduktionen = [overskridelsen i ha] x 10
5 procent miljøfokusområder	10 Reduktionen = [overskridelsen i ha] x 10
Opretholdelse af permanent græs: <ul style="list-style-type: none"> - bevarelse af den danske andel af permanente græsarealer - opretholdelse af specifikke permanente - græsarealer i miljømæssigt sårbare områder (MSO) 	1 Reduktionen = [overskridelsen i ha] x 1

Den udregnede reduktion bliver trukket fra det fastslåede areal. Har du fx en samlet reduktion på 20 ha, bliver de 20 ha trukket fra det fastslåede areal.

Den grønne støtte efter reduktionen er lig med:

[betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi] x 0,47x [reduceret fastslået areal i ha].

Det fastslåede areal er det samme areal, som du kan grundbetaling for. Det reducerede fastslåede areal er det fastslåede areal fratrukket reduktionen af den grønne støtte.

<p>Eksempel: Hvis du har et fastslået areal på 102 ha under grundbetalingen og en reduktion på 20 ha, blive din grønne støtte:</p> <p>$1.286 \times 0,47 \times (102 \text{ ha} - 20 \text{ ha}) = 49.562 \text{ kr.}$</p>
--

3.5.3 Loft over reduktionen

Der er indført følgende lofter over reduktion af den grønne støtte:

- Summen af reduktioner for manglende overholdelse af de to krav om flere afgrødekategorier udtrykt i antal hektar kan ikke overstige det fastslåede omdriftsareal.
- Summen af reduktioner for manglende overholdelse af kravene om flere afgrødekategorier og kravet om 5 procent miljøfokusområder udtrykt i antal hektar kan ligeledes ikke overstige det samlede fastslåede omdriftsareal.
- Summen af reduktioner for manglende overholdelse af alle de tre grønne krav kan ikke overskride den samlede grønne betaling. Den grønne betaling kan altså maksimalt reduceres til 0 kr.

3.5.4 Overtrædelse af kravet om flere afgrødekategorier

Der er fastsat to regler om flere afgrødekategorier:

1. den største afgrødekategori må ikke overstige 75 procent af omdriftsarealet, og
2. de to største afgrødekategorier tilsammen må ikke overstige 95 procent af omdriftsarealet.

Den største afgrødekategori må ikke overstige 75 procent af omdriftsarealet

Ved manglende overholdelse af kravet om, at den største afgrødekategori ikke må overstige 75 procent af omdriftsarealet, reducerer vi arealet, der danner grundlag for din grønne betaling⁵⁸. Vi beregner reduktionen ved at gange afvigelsen i ha med 2.

---

⁵⁸ [Artikel 24 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

Eksempel 1 :

En bedrift har et fastslået areal på 102 ha, fordelt på 100 ha i omdrift og 2 ha med permanent græs beliggende i et miljømæssigt sårbart område (MSO).

Den største afgrødekategori er majs, der udgør 80 ha.

Det tilladte areal med den største afgrødekategori er 75 ha (75 procent af omdriftsarealet = 75 procent x 100 ha).

Det tilladte areal med de to største afgrødekategori er 95 ha (95 procent af omdriftsarealet = 95 procent x 100 ha).

Overskridelse af begge krav

I eksemplet er det største tilladte areal med den største afgrødekategori 75 ha. Bedriften har imidlertid udlagt 80 ha med majs. Kravet er altså overskredet med 5 ha.

Reduktionen af den grønne støtte bliver på: [5 ha for meget afgrøde] x 2 = 10 ha.

Det støtteberettigede areal udgør i eksemplet 102 ha. Dette areal reduceres med 10 ha, så det areal, der kan modtages grøn støtte for, reduceres til 92 ha.

Landbrugeren i eksemplet kan udregne sin grønne betaling på følgende måde, hvis andre grønne krav ikke er overtrådt:

[betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi] x 0,47 x [reduceret fastslået areal i ha] =

1.286 kr. x 0,47 x 92 ha = 55.606 kr.

Vær opmærksom på, at værdien af dine betalingsrettigheder kan være forskellig fra den værdi, der er brugt i eksemplet.

De to største afgrødekategorier tilsammen må ikke overstige 95 procent af omdriftsarealet

Når arealet med de to største afgrødekategorier overskrider grænsen på 95 procent af det samlede omdriftsareal, vil reduktionen svare til 10 gange overskridelsen i ha:

Eksempel 2:

Bedriften fra eksempel 1 har majs på 80 ha, men har desuden græs og andet grøntfoder på 20 ha.

Det tilladte areal med de to største afgrødekategori er 95 ha (95 procent af omdriftsarealet = 95 procent x 100 ha).

De to største afgrødekategorier er "majs" og "græs eller andet grøntfoder", og de udgør mere end de tilladte 95 ha. Overskridelsen er på 5 ha (100 ha – 95 ha).

Reduktionen på grund af overskridelsen af kravet om, at de to største afgrødekategorier højst må udgøre 95 procent: $[5 \text{ ha for meget afgrøde}] \times 10 = 50 \text{ ha}$.

Bedriften har mere end 75 procent af hovedafgrøden "majs" og mere end 95 procent af de to største afgrøder "majs" og "græs eller andet grøntfoder". Den samlede reduktion af den grønne betaling bliver på:

$[5 \text{ ha for meget hovedafgrøde}] \times 2 + [5 \text{ ha for meget af de to største afgrøder}] \times 10 = 60 \text{ ha}$.

Det støtteberettigede areal udgør 102 ha. Dette areal reduceres med 60 ha, så det areal, der kan modtages grøn støtte for, reduceres til 42 ha.

Landbrugeren i eksemplet kan udregnes sin grønne betaling på følgende måde, hvis andre grønne krav ikke er overtrådt:

$[\text{betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi}] \times 0,47 \times [\text{reduceret fastslået areal i ha}] = 1.286 \text{ kr.} \times 0,47 \times 42 \text{ ha} = 25.385 \text{ kr.}$

For bedriften i eksemplet ovenfor, udgør de to største afgrødekategorier "majs" og "græs eller andet grøntfoder" mere end de tilladte 95 ha. Overskridelsen er på 5 ha (100 ha – 95 ha).

Overtrædes begge grænser for udlagte hovedafgrøder, vil reduktionen svare til de to reduktioner lagt sammen. Der kan dog ikke ske en reduktion på mere end størrelsen af omdriftsarealet.

Læs mere i afsnit 3.2 "[Krav om flere afgrødekategorier](#)".

3.5.5 Overtrædelse kravet om miljøfokusområder

Det er et krav, at miljøfokusområder skal udgøre mindst 5 procent af din bedrifts omdriftsareal. Ved manglende opfyldelse af forpligtelsen reduceres arealet, der danner grundlag for udbetaling af den grønne støtte med 10 gange afvigelsen i ha.⁵⁹

---

⁵⁹ [Artikel 26 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

Eksempel 3:

Bedriften i eksemplet skal have 5 ha MFO (100 ha omdrift x 5 procent). Bedriften har udlagt 0 ha MFO. Reduktionen af den grønne støtte bliver på: [5 ha manglende MFO] x 10, hvilket giver 50 ha.

Landbrugeren i eksemplet kan udregne sin grønne støtte på følgende måde, hvis andre grønne krav ikke overtrædes:

[betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi] x 0,47 x [reduceret fastslået areal i ha] = 1.286 kr. x 0,47 x 52 ha = 31.429 kr.

3.5.6 Overtrædelse af flere krav

I eksempel 1, 2 og 3 har landbrugeren overtrådt både kravet om flere afgrøder og kravet om 5 procent miljøfokusområder, og reduktionerne skal derfor lægges sammen.

Der er fastsat følgende loft over den samlede reduktion for overtrædelse af de to krav om flere afgrøder og kravet om 5 procent miljøfokusområder (MFO):

- Summen af reduktionerne for overtrædelse af kravene om flere afgrøder og MFO-areal udtrykt i antal hektar kan ikke overstige det samlede fastslåede omdriftsareal.

Eksempel 4:

Den samlede reduktion som følge af overtrædelse af kravet om flere afgrøder og MFO-areal i eksemplet overfor udgør 60 ha + 50 ha = 110 ha. Reduktionen begrænses til 100 ha (omdriftsarealet i eksemplet) pga. det ovennævnte loft over reduktionen.

Det støtteberettigede areal under ordningen for grøn støtte udgør 102 ha. Dette areal reduceres med 100 ha, så det areal, der kan modtages grøn støtte for, reduceres til 2 ha.

Landbrugeren i eksemplet kan udregne sin grønne betaling på følgende måde:

[betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi] x 0,47 x [reduceret fastslået areal i ha] = 1.286 kr. x 0,47 x 2 ha = 1.208 kr.

3.5.7 Overtrædelse af pløje- og omlægningsforbuddet

Kravet om opretholdelse af permanent græs har to dele:

- a. bevarelse af den danske andel af permanente græsarealer (se afsnit 3.4.1)
- b. opretholdelse af specifikke permanente græsarealer i miljømæssigt sårbare områder (MSO) (se afsnit 3.4.5).

a. Forpligtigelsen til at opretholde en vis andel af permanente græsarealer på landsplan bliver først et individuelt krav, hvis andelen falder med mere end 3 procent. Har du i den situation fået påbud om konvertering eller genetablering og har du en overtrædelse, vil der ske en reduktion i det areal, der danner grundlag for udbetaling af den grønne støtte. Reduktioner svarener til det areal, overtrædelsen vedrører. Nedsættelsesfaktoren er 1.

b. Hvis du pløjer et permanent græsareal beliggende i et miljømæssigt sårbart område (MSO), inden for Natura 2000, eller omlægger det til anden anvendelse, vil der ske en reduktion i det areal, der danner grundlag for udbetaling af den grønne støtte. Reduktionen svarer til det areal, som overtrædelsen er sket på. Nedsættelsesfaktoren er 1.⁶⁰

Eksempel:

Hvis landbrugeren i eksempel 1-3 pløjer sine 2 ha permanente græs, som ligger i et miljømæssigt sårbart område (MSO), kan landbrugeren udregne sin grønne støtte på følgende måde, hvis andre grønne krav ikke er overtrådt:

[betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi] x 0,47 x [reduceret fastslået areal i ha] =
1.286 kr. x 0,47 x (102 - 2) ha = 60.442 kr.

3.5.8 Den maksimale reduktion for overtrædelse af alle tre grønne krav

Der er fastsat følgende loft over den samlede reduktion:

- Summen af reduktioner for alle de tre grønne krav kan ikke overskride den samlede grønne betaling. Den grønne betaling kan altså maksimalt nedsættes til 0,00 kr.

Ansøgeren i de ovenstående eksempler får en samlet reduktion for alle tre grønne krav på 102 ha (100 ha for den samlede overtrædelse af kravene om flere afgrødekategorier og MFO og 2,00 ha for overtrædelse af kravet om permanent græs). Landbrugeren samlede grundlag for grøn støtte er netop 102 ha (omdriftsareal + permanente græs). Reduktionen medfører altså, at landbrugeren får grøn støtte til 0,00 ha.

3.5.9 Højere reduktion efter de første tre overskridelser (fra 2018)

De første tre gange, du overtræder kravet om flere afgrøder eller kravet om MFO fra 2015 og frem, udregnes reduktionen som beskrevet i de forrige afsnit.

Ved den fjerde overtrædelse af ét af kravene fordobles reduktionen for overtrædelsen af dét krav.

---

⁶⁰ [Artikel 25 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

Overtrædelserne behøver ikke være tre på hinanden følgende år.

Det først mulige år, du kan have overtrådt et af de grønne krav fire gange, er i 2018.

De førømtalte lofter over reduktionen gælder stadig. Du kan altså aldrig få reduceret den grønne støtte til mindre end 0,00 kr., medmindre du samtidig sanktioneres. Læs mere næste afsnit.

3.5.10 Sanktion (fra 2017)

Sanktion er ikke det samme som reduktion, som er gennemgået i de forrige afsnit. Der er tale om to forskellige mekanismer til nedsættelse af den grønne støtte.

Sanktionen bliver indfaset over fire år. I 2015 og 2016 er der ingen sanktion, og der kan således udelukkende ske en reduktion af den grønne støtte⁶¹.

Fra 2017 kan manglende opfyldelse af de grønne krav ligeledes resultere i en sanktion. Denne sanktion kan i 2017 maksimalt udgøre 20 procent af den grønne støtte. I 2018 og frem kan sanktionen højst udgøre 25 procent af den grønne støtte. Sanktionsbeløbet kan blive modregnet i støtte under andre støtteordninger, for eksempel grundbetalingen.

Den maksimale nedsættelse (reduktion + sanktion) kan således i 2018 højst blive 125 procent af den grønne støtte, 100 procent i reduktion og 25 procent i sanktion. Der bliver først modregnet 100 procent i den grønne støtte. Derefter bliver der modregnet de resterende 25 procent i anden støtte, typisk i grundbetalingen. Den maksimale reduktion af grundbetalingen, hvis du ikke har overholdt de grønne krav, vil altså være 20 procent i 2017 og 25 procent i 2018 af det beløb, som du maksimalt ville kunne have modtaget i grøn støtte⁶².

Udregning af sanktionen

Sanktionen bliver beregnet på baggrund af den procentmæssige afvigelse. Afvigelsen bliver beregnet på baggrund af, hvor mange procent den beregnede reduktion udgør af det areal, som ansøgeren kan få støtte til efter reduktion⁶³.

---

⁶¹ [Artikel 77, stk. 6, tredje afsnit i Europa-Parlamentet og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

⁶² [Artikel 57, stk. 2 i Europa-Parlamentet og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#) og [artikel 6 i Kommissionens implementerede forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#), samt [artikel 28 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

⁶³ [Artikel 28 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

Sanktionen bliver beregnet efter samme "trappemodel", som bliver brugt ved sanktion for arealafvigelser for grundbetalingen:

1. Afvigelser under 3 procent eller 2 ha: Der fratrækkes ikke sanktion.
2. Afvigelser over 3 procent eller 2 ha: Der fratrækkes en sanktion på det dobbelte af den beregnede reduktion. Som følge af loftet over sanktioner, skal sanktionsbeløbet divideres med 5 i 2017. I 2018 og frem divideres der med 4.
3. Afvigelser over 20 procent - i 2017: Sanktion på 20 procent af det beløb, man ville være berettigede til i grøn støtte før reduktion. Sanktionen stiger til 25 procent i 2018. Overstiger sanktionsbeløbet den grønne støtte, bortfalder den grønne støtte helt.
4. Afvigelser over 50 procent – i 2017: Der pålægges den samme sanktion som ved 20 % afvigelse, jf. ovenfor. Derudover reduceres støtten yderligere med et beløb svarende til 20 procent af den beregnede reduktion. Både sanktionen og den yderligere reduktion stiger til 25 procent i 2018. Dette beløb kan modregnes i anden støtte, der udbetales i indeværende år eller op til 3 efterfølgende kalenderår, hvorefter det resterende beløb annulleres.

Eksempel:

En landbruger har et støtteberettiget areal på 100 ha
Han har fået en reduktion på 40 ha
Det reducerede fastslåede areal er derfor 60 ha

Afvigelsesprocenten er: $[\text{reduktionen}] / [\text{reduceret fastslået areal}] \times 100 \% = (40 \text{ ha} / 60 \text{ ha}) \times 100 = 66,6 \%$.

Afvigelsen er derfor over 50 %.

sker overtrædelsen i 2017 vil landbrugere få en sanktion og dermed nedsat den grønne støtte med yderligere 20 ha (20 % af 100 ha). Det areal, han kan modtage støtte for, vil derfor blive nedsat til 40 ha.

Derudover vil støtten blive reduceret yderligere med et tilsvarende areal, dvs. 20 ha. Dette beløb kan modregnes i andre støtteordninger, herunder grundbetalingen. Men da de 20 ha kan modregnes i den grønne støtte, bliver de det. Det areal, han kan modtage grøn støtte for, vil derfor blive nedsat til 20 ha.

Anmeldt for lille omdriftsareal

Hvis det i kontrollen konstateres, at:

- der er anmeldt et for lille omdriftsareal,
- det ikke-anmeldte areal er over 0,1 ha, og
- ansøger derefter er undtaget de grønne krav,

beregnes der en sanktion på yderligere 10 procent af den reducerede grønne støtte. Den samlede sanktion kan dog maksimalt udgøre 20 procent af den støtte, en landbruger skulle have udbetalt i grønne støtte. Sanktionsloftet stiger til 25 procent i 2018.

Hvis sanktionen kan modregnes i den grønne støtte, bliver den det. Kan beløbet ikke modregnes eller kun modregnes delvist i den grønne støtte, vil det resterende beløb blive modregnet i anden støtte, typisk i grundbetalingen. Denne modregning kan foretages i op til tre år, indtil beløbet er tilbagebetalt

Den maksimale sanktion

Loftet over sanktionerne medfører, at den samlede sanktion kan udgøre op til 25 procent af den grønne støtte i 2018.

Den maksimale sanktion i kroner kan udregnes som:

$[\text{betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi}] \times 0,47 \times [\text{fastslået areal}] \times 0,25$ (eller 0,20 i 2017).

Det fastslåede areal er det areal, som ansøgeren har aktiveret betalingsrettigheder til under grundbetalingsordningen.

4. Hvilke arealer er støtteberettigede under grundbetalingsordningen?

Du kan søge om støtte for alle dine landbrugsarealer, hvis de under normale vejrforhold kan dyrkes og høstes i perioden 15. maj til 15. september. For permanente græsarealer er perioden 1. juni til 15. september⁶⁴.

Landbrugsarealer er arealer, der er drevet landbrugsmæssigt, og hvor hovedformålet med driften er et landbrug⁶⁵.

Du skal udføre en landbrugsaktivitet på alle dine landbrugsarealer for at være berettiget til støtte for dem. Du opfylder kravet om en landbrugsaktivitet ved fx årligt at tilså dine dyrkede arealer, slå eller afgræsse plantedækket på dine græsarealer og slå plantedækket på dine brakarealer.

Du kan læse mere om kravene til landbrugsaktivitet og andre støttebetingelser i de følgende afsnit.

---

⁶⁴ [§ 21 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

⁶⁵ [§ 25 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

Pas godt på markvildtet!

Når du høster eller slår plantedækket på dine arealer, bør du altid overveje, om du kan gøre det på en sådan måde, at det sker med hensyn til markvildtet. Du kan fx udsætte slåning af græsmarker til august måned af hensyn til, at vildtets yngel så er udvokset og derfor lettere undgår maskinerne. Sen slåning efter blomstringsperioden er også en fordel for markens biodiversitet.

Læs mere om vildtvenlig høst på Danmarks Jægerforbunds hjemmeside eller kontakt forbundet for mere vejledning. Du kan også finde en pjece på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside:

<http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/enkeltbetaling/>

4.1 Dyrkede arealer

Du skal under normale vejrforhold tilså dine dyrkede arealer senest 31. maj i ansøgningsåret. Hvis du dyrker sent udsåede grøntsager, og der ikke har været anden afgrøde tilsået inden 31. maj, har du dog frem til 31. august. Det er vigtigt, at du tilsår arealet med normal udsædsmængde, så det ved en eventuel kontrol af dine arealer er tydeligt, at du dyrker dine arealer for at producere afgrøder⁶⁶.

Når du har tilsået dine arealer, har du overholdt aktivitetskravet for arealerne. Du skal dog være opmærksom på, at der udover aktivitetskravet gælder yderligere støttebetingelser for arealer, du dyrker med gartneriafgrøder og planteskolekulturer, samt arealer med hamp. Det kan du læse mere om i afsnit 4.1.1 og 4.1.2.

Der må på dine dyrkede arealer være op til 50 enkeltstående træer eller buske på over en meter i højden pr. ha, uden det får betydning for støtten for dit areal.

---

⁶⁶ [§ 26 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

Klynger af træer eller buske er ikke støtteberettigede. Med en klynge menes der, hvor træerne eller buskene udgør mere end 100 m².⁶⁷

4.1.1 Støttebetingelser for arealer med gartneriafgrøder og planteskolekulturer

Arealer, du dyrker med gartneriafgrøder og planteskolekulturer, er støtteberettigede, uanset om du dyrker dem på friland eller under glas eller anden form for overdækning. For vækst- og drivhuse er der ikke et mindstekrav om, at marken skal være 0,30 ha⁶⁸.

Hvis du dyrker stiklinger og lignende, som du skal bruge i din egen bedrift, er arealerne med disse kun støtteberettigede, hvis der er tale om stiklinger af planter, som er støtteberettigede, efter du udplanter dem⁶⁹.

Du kan ikke få støtte for arealer med juletræer. Hvis du dyrker juletræsplanter til udplantning med henblik på at sælge dem, er arealet dog støtteberettiget. Du skal ved anmodning fra NaturErhvervstyrelsen kunne fremvise dokumentation for salg for indeværende år og i nogle tilfælde også for tidligere år.

Du skal være opmærksom på, at der er særlige regler for arealer, der dyrkes med permanente afgrøder. Det kan du læse mere i afsnit. 4.3 "[Braklagte arealer](#)".⁷⁰

4.1.2 Støttebetingelser for arealer med hamp

Du kan modtage støtte for landbrugsarealer med hamp, hvis du opfylder følgende støttebetingelser:

- Du skal have en tilladelse til at dyrke hamp⁷¹
- Arealet skal mindst være på 0,30 ha
- Hampen skal være sået senest 31. maj
- Udsæden til dyrkningen af hamp skal være certificeret
- Udsædsmængden (kg/pr. ha) skal være angivet på markniveau i bemærkningsfeltet i Fællesskemaet
- Samtlige originale certificeringsmærkesedler for udsæden skal være modtaget i NaturErhvervstyrelsen senest 30. juni
- Hampen må tidligst høstes 10 dage efter blomstringens afslutning.⁷²

---

⁶⁷ [Artikel 9, stk. 3 i Kommissionens delegerede forordning nr. 640/2014.](#) jf. [§ 22 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

⁶⁸ [§ 18, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

⁶⁹ [Artikel 4, stk. 1, litra j\) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

⁷⁰ [§ 18, stk. 3 i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

⁷¹ [§ 2a, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 557 af 31. maj 2011.](#)

Tilladelse til at dyrke hamp

- Du skal have tilladelse til at dyrke hamp i Danmark. Dette gælder også, selv om du ikke søger støtte til arealet.
- Du skal søge tilladelsen hos NaturErhvervstyrelsen, og den gælder for ét år ad gangen.
- Du kan finde vejledning og ansøgningskema til at søge om tilladelse til dyrkning af hamp på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

4.2 Arealer med græs

Du kan få støtte for dine landbrugsarealer med græs, både dem der er tilsåede, og dem der er naturlige. Græs kan efter EU-bestemmelserne opdeles i to typer: græs i omdrift og permanent græs.

Græs i omdrift er landbrugsarealer, der er blevet dyrket med græs eller andet grøntfoder, og som indgår i bedriftens normale omdrift (rotationsdrift). Hvis et areal har været dyrket som græs i omdrift 5 år i træk, vil arealet det 6. år, det ligger med græs som plantedække, få status af permanent græs, medmindre det anmeldes som MFO-brak

Permanent græs er landbrugsarealer, der har haft græs eller andet grøntfoder som plantedække i mere end 5 år. Det er uafhængigt af, hvilken afgrødekode arealet har været/er anmeldt med i Fællesskemaet. Hvis arealet har været pløjet og straks igen udlagt med græs eller andet grøntfoder i løbet af perioden på 5 år, betragtes det fortsat som et permanent græsareal⁷³.

4.2.1 Støttebetingelser for arealer med græs

Dine landbrugsarealer med græs i omdrift eller permanent græs er støtteberettigede, hvis du opfylder aktivitetskravet på arealerne⁷⁴. Aktivitetskravet for græsarealer er følgende:

---

⁷² [Artikel 32, stk. 6 i Kommissionens forordning nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#) og [Art. 17, stk. 7 og artikel 45, stk. 4 i Kommissionens gennemførelsesforordning nr. 809/2014 af 17. juli 2014.](#)

⁷³ [Artikel 4, stk. 1, litra h\) i Rådets forordning 1307/2013 af 17. december 2013.](#)

⁷⁴ [Artikel 4, stk. 1, litra c\) i Rådets forordning 1307/2013, Artikel 4, stk. 1, litra i\) i Rådets forordning 1307/2013. Artikel 4, stk. 2, litra a\), b\) og sidste afsnit i Rådets forordning](#)

- Du skal slå plantedækket på dit græsareal mindst én gang årligt i perioden 1. juni til 15. september.
- Koncentrerede områder på arealet større end 100 m², som du ikke har slået i ovennævnte periode, kan vi ikke godkende som støtteberettigede.
- Du kan erstatte slåningen med afgræsning. Ved afgræsning er det en betingelse, at arealerne fremstår anvendt til afgræsning 15. september. Det betyder, at mere end 50 procent af plantedækket skal bære præg af afgræsning og være under 40 cm højt. Områder på arealet under 100 m² med en plantedækkehøjde på over 40 cm vil kunne accepteres. Områder på arealet større end 100 m², der ikke bærer præg af afgræsning i ovennævnte periode, vil ikke kunne godkendes som støtteberettiget.

Du skal altid overholde aktivitetskravet på dine græsarealer, hvis du ønsker at modtage grundbetaling for dem. Det gælder også, selvom du har tilsagn til pleje af græs- og naturarealer med nedsat eller fast græsningstryk på de samme arealer.

Nye regler for plantedække på græsarealer

- Som noget nyt fra 2015 er alle arter af græs, grøntfoder og naturligt forekommende urter støtteberettigede plantearter på landbrugsarealer med græs. Dette gælder eksempelvis for arter såsom lysesiv, brændenælder, tidsler mv., som vi tidligere ikke kunne godkende på græsarealer.
- Landbrugsarealer med græs kan godkendes uanset plantesammensætningen, hvis du har overholdt aktivitetskravet om slåning eller afgræsning.
- Områder over 100 m² med træer, buske, vedagtige planter, såsom lyng, samt lav, mos og lignende vil fortsat ikke blive godkendt.

Tilladte antal træer på græsarealer

Hvor mange træer, der må være på dine græsarealer, før du er berettiget til fuld støtte for arealet, afhænger af, om arealet er græs i omdrift eller permanent græs.

På græsarealer i omdrift må der højst være 50 træer eller buske pr. ha på over en meter i højden. Arealer med klynger af træer og buske på over en meter i højden, hvor træerne eller buskene samlet udgør et areal på over 100 m², er ikke støtteberettigede.

[1307/2013](#). [Artikel 3 i Kommissionens delegerede retsakt nr. 639/2014 af 11. marts 2014](#). [Artikel 6 i Kommissionens delegerede retsakt nr. 639/2014 af 11. marts 2014](#) og [§ 27 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#).

På permanente græsarealer vil antallet af træer og buske indgå som en del af beregningen af markblokkens støtteprocent. Du kan læse mere om markblokkens støtteprocent i afsnit 6.4 "[Markblokkens støtteprocent på permanent græs](#)"

4.3 Braklagte arealer

Braklagte arealer er landbrugsarealer i omdrift, der i en periode tages ud af den landbrugsmæssige produktion⁷⁵. Arealet skal dog fortsat holdes i en stand, der gør det egnet til opdyrkning eller afgræsning.

Arealer, der i 2014 var omdriftsarealer, kan anvendes som brak i 2015. Det betyder, at arealer, der i 2014 var med permanente afgrøder eller permanent græs, ikke kan anvendes som brak i 2015.

Braklagte arealer må ikke på nogen måde anvendes produktionsmæssigt. Det betyder, at arealet for eksempel ikke må pløjes og afgræsses, at der ikke må tages slæt på arealet, og at der ikke må ske opbevaring på arealet.

Du kan læse mere om støttebetingelserne for brak i næste afsnit.

Du skal være opmærksom på, at braklagte arealer er omfattet af GLM-krav. Det betyder, at der skal være plantedække på dine braklagte arealer. Læs mere i afsnit 4.3.2. "[Krav til plantedække på braklagte arealer](#)"

Der gælder særlige betingelser for, hvornår du må omlægge dit braklagte areal, hvis du ønsker, at det skal indgå som omdriftsareal det efterfølgende ansøgningsår. Læs mere i afsnit 4.3.3. "[Omlægning af braklagte arealer](#)"

Brakarealer kan blive permanent græs

Arealer, der har ligget udyrket hen i en længere periode, kan blive omfattet af definitionen om permanent græs. Det er plantedækket, der afgør, om arealet betragtes som et græsareal.

Et udyrket areal/braklagt areal, der har ligget med græs som plantedække gennem fem år, omfattes det sjette år, det ligger med græs, af reglerne for permanent græs, medmindre det anmeldes som MFO-brak.

---

⁷⁵ [artikel 4, nr. 1, litra f, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.](#)

4.3.1 Støttebetingelser for brak

På brakarealer skal du opfylde aktivitetskravet om slåning af plantedækket mindst én gang årligt i perioden 1. august til 15. september. Det afslåede plantedække må ikke fjernes fra arealet.

Dine braklagte arealer må ikke pløjes, jordbehandles, bruges til afgræsning⁷⁶, eller bruges til at opbevare fx halmballer eller ensilagestakke.

Du må gerne efterså dele af plantedækket på dit braklagte areal med henblik på at opfylde GLM-kravet til plantedække. Hvis du har brug for at genetablere hele plantedækket, skal det ske i perioden 1. august til 15. september. I begge situationer, må du foretage den nødvendige jordbehandling, dog fortsat ikke pløjning.

Du må ikke anvende jordforbedringsmidler eller plantebeskyttelsesmidler på dine braklagte marker. Du må kun bruge plantebeskyttelsesmidler i de tilfælde, hvor du er nødt til at bekæmpe hejrearter, giftige arter eller aggressive ukrudtsarter såsom flyvehavre, kæmpebjørneklo, brændenælder og tidsler⁷⁷. Bekæmpelsen af de uønskede arter skal ske selektivt og ikke på hele arealet som et hele. Plantematerialet fra bekæmpelsen af uønskede arter må gerne fjernes.

---

⁷⁶ [§ 30, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

⁷⁷ [§ 30, stk. 8, i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

Forbudsperiode mod slåning er 1. maj til 31. juli

Af hensyn til markvildtet må du ikke slå dit brakareal i perioden 1. maj til 31. juli.

Med mindre:

- der er risiko for krydsbestøvning mellem arealerne og marker med frøafgrøder inden for de afstande, som er fastsat i certificeringsreglerne
- der er behov for at bekæmpe hejrearter, giftige eller aggressive plantearter, som fx flyvehavre, brændenælder, tidsler, kæmpebjørneklo eller vårbrandbæger. I så tilfælde må disse gerne slås og fjernes.

Vildt- og bivenlige tiltag etableret på et brakareal er ikke omfattet af aktivitetskrav om slåning og heller ikke forbudsperioden mod slåning.

4.3.2 Krav om plantedække på braklagte arealer

Braklagte arealer er omfattet af reglerne for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) med hensyn til etablering og opretholdelse af plantedække⁷⁸. GLM-reglerne er en del af kravene om krydsoverensstemmelse.

Du skal etablere plantedækket senest 14 dage efter høst. Sker høsten så sent, at plantedækket ikke kan etableres, skal du etablere det senest 31. maj året efter.

Plantedækket skal have en sådan beskaffenhed, at arealet ikke har karakter af sort jord. Et typisk plantedække på brak vil være tilbageværende stubbe efter høst samt fremspiring af spildfrø.

Plantedækket skal opretholdes, indtil eventuel dyrkning genoptages.

Hvis du ønsker at genetablere plantedækket, skal du gøre dette i perioden 1. august til 15. september.

4.3.3 Omlægning af braklagte arealer

---

⁷⁸ [§§ 3-4, i bekendtgørelse nr. 106 af 29. januar 2014](#) med [seneste ændringer i bekendtgørelse nr. 830 af 27. juni 2014](#)

Når du vil omlægge dit brakareal til et dyrket areal, må du gerne etablere afgrøden på brakarealet om efteråret, så længe der er tale om en støtteberettiget afgrøde.

Et eksempel kan være tilsåning af græs til efterfølgende afgræsning eller slæt. Etablering af frugttræer og andre permanente afgrøder sidestilles med, at der etableres en afgrøde til høst i det efterfølgende år.

Vi betragter ikke en efterafgrøde som en afgrøde til høst det efterfølgende år og du må derfor ikke etablere den på brakarealet.

Juletræer er ikke en støtteberettiget afgrøde. Derfor må du ikke plante juletræer om efteråret på et braklagt areal.

Du må foretage den nødvendige forberedelse på brakarealet på forskellige tidspunkter alt efter, hvornår du vil så.

Ved såning om efteråret

Forud for såning af en vinterafgrøde, må du foretage nedvisning fra 1. juli og øvrig jordbehandling samt såning fra 1. august⁷⁹. Det er tilladt at anvende gødning og jordforbedringsmidler i forbindelse med etablering og dyrkning af vinterafgrøder.

Den forbedrende aktivitet erstatter aktivitetskravet om slåning.

Ved såning det efterfølgende forår

Hvis du vil etablere en vårafgrøde det efterfølgende år, må du foretage jordbehandling fra 1. november på ler- og humusjord (JB nr. 5-11) og fra 1. januar det efterfølgende år på sandjord (JB nr. 1-4).⁸⁰

Nedvisning i sommeren forud for etablering af en vårafgrøde er ikke tilladt.

4.4 Permanente afgrøder

Definitionen på en permanent afgrøde er, at det er kulturer uden for omdriften, som bliver dyrket på det samme areal i 5 år eller mere og giver udbytte i flere år⁸¹.

---

⁷⁹ [§ 30, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

⁸⁰ [§ 30, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

⁸¹ [Artikel 4, litra g, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.](#)

Landbrugsarealer med permanente afgrøder er støtteberettigede under ordningen grundbetaling, hvis du driver dem landbrugsmæssigt med henblik på høst. Arealer skal fremstå som vedligeholdte dyrkede arealer og må ikke ligge som natur eller vildnis.

Hvis der ved kontrol opstår tvivl om, hvorvidt dit areal er drevet landbrugsmæssigt, kan der blive anmodet om:

- dokumentation for beplantning af arealet (kvittering for indkøb af planter) eller
- dokumentation for salg af afgrøder.

I de følgende afsnit 4.4.1, 4.4.2 og 4.4.3 kan du læse de nærmere støttebetingelser for frugttræer – og buske, rørgræs og elefantgræs samt lavskov.

4.4.1 Støttebetingelser for frugttræer og -buske

Hvis du har landbrugsarealer med frugttræer og –buske, skal det være tydeligt, at det er drevet plantagemæssigt. Dette betyder, at træerne og buskene skal fremstå som en plejet kultur i veldefinerede rækker, der muliggør pleje af træerne og buskene og høst af afgrøden.

4.4.2 Støttebetingelser for elefant- og rørgræs

Hvis du har landbrugsarealer med elefantgræs og rørgræs er de kun støtteberettigede, hvis de drives landbrugsmæssigt, og formålet med arealerne er høst og afsætning af afgrøden til fx energiformål, fiberproduktion eller tækkemateriale.

Du skal kunne fremvise dokumentation for salg af produktion for indeværende år og i nogle tilfælde også for tidligere år.

Et areal anmeldt med elefant- eller rørgræs skal etableres senest 31. august i ansøgningsåret.

Vi kan kun udbetale grundbetaling for arealer med elefant- eller rørgræs, hvis de opfylder kravene ovenfor samt følgende betingelser:

Elefantgræs: På arealer dyrket med elefantgræs skal der være mindst 6.000 planter pr. ha. Efter etablering af en mark med elefantgræs som energiafgrøde skal arealet høstes mindst en gang hvert 3. år.

Rørgræs: På arealer dyrket med rørgræs skal der være en plantetæthed, der svarer til en udsædsmængde på minimum 9 kg frø pr. ha. Hvis der opstår tvivlstilfælde, skal du kunne dokumentere udsædsmængden ved kvittering for køb af såsæd. Efter etablering af en mark

med rørgræs kan du undlade at høste dem de første 2 år efter etablering. Derefter skal du høste arealet minimum 1 gang om året og hvert år.

4.3.3 Støttebetingelser for lavskov

Arealer med lavskov er kun støtteberettigede, hvis du driver dem landbrugsmæssigt med henblik på stævning. Arealet skal være på mindst 0,30 ha og være veldefineret og velafgrænset.

Arealet skal være et landbrugsareal og må fx ikke ligge i en skov med fredskovspligt. Du skal stævne træerne senest ved udgangen af det 10. år efter etableringen eller seneste stævning⁸².

Ved lavskovsarealer forstås arealer tilplantet med følgende arter eller slægter: hassel (*Corylus* spp.), løn (*Acer* spp.), ask (*Fraxinus* spp.), avnbøg (*Carpinus* spp.), birk (*Be-tula* spp.), el (*Alnus* spp.), eg (*Quercus* spp.), elm (*Ulmus* spp.), pil (*Salix* spp.) og poppel (*Populus* spp.), enten i blandinger eller i ren bestand⁸³.

Nye krav til plantesammensætning

Fra 1. januar 2015 skal arealer med lavskov bestå af en ren bestand af slægter og arter defineret som lavskov. Man må dog gerne blande de godkendte arter. Har du et lavskovsareal, der ikke lever op til dette krav, kan du slippe ud af ordningen, hvis du ikke anmelder arealet i din markplan i 2015. Arealet skal indgå i den sum af "øvrige arealer", som du indtaster på siden "Bedriftens ejendomme" i fællesskemaet. Gør du det, vil vi ikke kræve allerede udbetalt støtte tilbage.

På grund af de skærpede krav til plantesammensætning kan du i 2015 undlade at anmelde arealer med lavskov i fællesskemaet, uden at det vil betyde et krav om tilbagebetaling af støtte.

Antal træer pr. hektar

Arealer med lavskov skal altid bestå af mindst 8.000 godkendte planter. For poppel i ren bestand er kravet dog mindst 2.000 planter pr. ha. Plantetæthedskravet er en støttebetingelse, og arealer, hvor plantetæthedskravet ikke er overholdt, er ikke støtteberettigede og vil blive underkendt⁸⁴.

Hvis du før 2015 har søgt støtte under artikel 68 ordningen "Etablering af flerårige energiafgrøder" eller "Produktion af flerårige energiafgrøder", gælder der særlige regler.

---

⁸² [§ 28 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

⁸³ [§ 2, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

⁸⁴ [§ 28, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

[Se "Vejledning om Særlig miljøstøtte under artikel 68"](#)

Anlæg af spor og gange

Inden for lavskovsarealet og i den umiddelbare omkreds må der være arbejdsarealer i form af kørespor og gange. Kørespor og gange må højst udgøre 20 procent af arealet.

Hvis der er kørespor og gange på arealet, skal antallet af planter være højere på den tilplantede del for at opfylde kravet om mindst 8.000 planter pr. ha.

Eksempel:

Du har 2,00 ha mark med lavskov tilplantet med pil, som du søger støtte for. På de 2,00 ha kan du nøjes med at tilplante de 1,60 ha og lade resten være ubefæstede kørespor og gange. Der skal dog stadig være minimum 8.000 planter pr. ha på hele arealet, hvilket betyder, at du på de 1,60 ha skal have mindst 16.000 planter i alt⁸⁵.

Det primære formål skal være lavskovsdrift

Lavskovsarealer skal være dyrket efter gængs praksis. Det betyder, at arealet ikke må fremstå som et udyrket areal, der ikke er holdt vedlige, eller fremstå som natur eller vildnis.

Hvis du tilplanter et areal med lavskov med det formål at skabe læhegn, vildtremiser, natur og lignende, så er arealet ikke støtteberettiget.

Du skal plante lavskov i en bredde på min. 7,5 m. De gængse europæiske dyrkningsnormer for lavskov bestemmer en beplantning i dobbeltrækker med en afstand på 0,75 m mellem rækkerne og 1,5 m mellem dobbeltrækkerne. Mindstemål for en støtteberettiget lavskov er 4 dobbeltrækker med en indbyrdes afstand på 1,5 m (i alt min. 7,5 m).

Lavskov skal anmeldes hvert år

Du skal anmelde arealer med lavskov i fællesskemaet hvert år indtil stævning, enten som et areal, du søger grundbetaling til, eller som et areal, du ikke søger grundbetaling til.

---

⁸⁵ [§ 28, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

Hvis du ikke overholder dette, eller hvis du ikke stævner arealet senest ved udgangen af det 10. år efter etableringen eller seneste stævning, betragter vi arealet som almindelig skov. I disse tilfælde vil støttebetingelserne ikke være opfyldt for alle årene siden tilplantning eller seneste stævning. Det vil føre til krav om tilbagebetaling og eventuelt yderligere nedsættelse af støtten.

Hvis du har haft kontrolbesøg, og arealet med lavskov er opmålt mindre, end du har anmeldt i dine ansøgninger for tidligere år, skal du fremover kun anmelde det opmålte areal.

Eksempel:

Et areal, der er tilplantet med lavskov i 2014, skal stævnes inden udgangen af kalenderåret 2023. Dette betyder, at tilplantningsåret tæller med i beregningen af de 10 år. Stævningen af lavskoven kan ske efter ansøgningsfristen 2023, dog senest 31. december 2023⁸⁶.

Sådan træder du ud af ordningen

Du kan til enhver tid træde ud af ordningen i forbindelse med høst eller stævning inden for den tiårige periode.

De nævnte bestemmelser for arealer med lavskov gælder også for arealer, du sælger eller bortforpagter i løbet af 10-årsperioden.

Bemærk, at du kun kan trække et areal med lavskov ud af dit Fælleskema uden nedsættelse af støtten, hvis vi ikke har konstateret uregelmæssigheder eller anmeldt kontrolbesøg.

4.5 GLM-landskabelementer

Hvis du har landbrugsarealer, hvorpå der ligger landskabelementer i form af GLM-fortidsminder og/eller GLM-søer og -vandhuller, så kan disse indgå som en del af det støtteberettigede areal under grundbetalingsordningen.

GLM er en forkortelse for god landbrugs- og miljømæssig stand, hvilket er en del af krydsoverensstemmelseskravene.

Fortidsminder og søer under 2.000 m², som er omkredset af støtteberettigede arealer, defineres som GLM-fortidsminder og GLM-søer og -vandhuller. For at arealet er støtteberettiget, skal der i Internet Markkort (IMK) være et GLM-element. Er dette ikke

---

⁸⁶ [§ 28, stk. 1 og 4, i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

tilfældet, og mener du, at arealet er støtteberettiget, skal du indsende et forslag til ændring af markblokken.

Der er under grundbetalingsordningen ikke noget krav om en landbrugsaktivitet på GLM-landskabelementer. Der er dog nogle nationale bestemmelser, som du skal være opmærksom på at overholde, da det ellers kan medføre en krydsoverensstemmelsessanktion.

Du kan læse mere om reglerne for krydsoverensstemmelse i afsnit 2.7. "[Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse](#)" eller i vejledningen om reglerne om krydsoverensstemmelse, som du kan finde på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

GLM-fortidsminder er beskyttet af Museumslovens regler, hvilket betyder, at du ikke må ændre på tilstanden af det fredede fortidsminde. Du må derfor ikke fjerne, ødelægge eller reducere fortidsmindet og den tilhørende randbevoksning, som også omfatter den 2 meter dyrkningsfri bræmme. Det betyder blandt andet, at du ikke må inddrage landskabelementet og randbevoksningen i landbrugsproduktionen.

GLM-søer og -vandhuller er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3 om, at tilstanden for søen eller vandhullet ikke må ændres. Derfor må GLM-søen eller -vandhullet og tilhørende randbevoksning, som også omfatter den 2 meter dyrkningsfri bræmme, ikke fjernes, ødelægges eller reduceres. Det betyder blandt andet, at landskabelementet og randbevoksningen ikke må inddrages i landbrugsproduktionen

Du skal være opmærksom på, at de nationale krav også gælder, selvom du ikke søger grundbetaling for de enkelte GLM-landskabelementer.

Begrænset beskæring af hække og træer

Du skal være opmærksom på, at der fra 2015 er kommet et nyt krydsoverensstemmelseskrav (krav 1.38) om forbud mod beskæring af hække og træer i fuglenes yngletid, dvs. i perioden 1. april – til 14. juli. Kravet gælder også for GLM-landskabelementer. Du kan læse mere om dette krav i Vejledning om krydsoverensstemmelse, som du kan finde på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

4.6 Vildt- og bivenlige tiltag

Du må i hele kalenderåret etablere vildt- og bivenlige tiltag på dine landbrugsarealer i omdrift. Tiltagene må ikke få permanent karakter, og derfor må du ikke etablere dem på arealer med permanent græs eller permanente afgrøder.

Af samme årsag skal du holde de vildt- og bivenlige tiltag fri for tilgroning med træer og buske. Når du har gjort det, så har du opfyldt aktivitetskravet for arealet.

Du må maksimalt etablere vildt- og bivenlige tiltag på 10 procent af en marks samlede areal. Eventuelle GLM-landskabselementer og randzoner skal medregnes som en del af markens samlede areal.

Du må gerne anlægge flere af tiltagene ved siden af hinanden, dog på den betingelse at den samlede bredde ikke overstiger 10 meter. Vælger du at anlægge flere sammenhængende tiltag på samme mark, skal afstanden imellem dem være minimum 10 meter. Du kan i det følgende læse mere om, hvilke typer af vildt- og bivenlige tiltag du kan anlægge på dine marker.

Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige regler for vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer, i randzoner og på arealer med miljøtilsagn. Det kan du læse mere om i afsnit 4.6.5, 4.6.6 og 4.6.7.

Vildt- og bivenlige tiltag, der overholder de beskrevne krav, skal ikke indtegnes separat på dit markkort og skal ikke anmeldes særskilt i dit Fællesskema. Vildt- og bivenlige tiltag udgør dermed ikke en selvstændig afgrøde.

Hvis vildttiltagene ikke overholder støttebetingelserne, vil de ved kontrol blive betragtet som en vildtager og opmålt i deres helhed som et ikke-støtteberettiget areal. Hvis vildttiltagene udgør mere end 10 procent af marken, vil hele marken blive underkendt, ikke kun vildttiltagene.

Husk at nedsætte kvælstofnormen

Vildt- og bivenlige tiltag har ikke en kvælstofnorm.

Ved beregning af kvælstofkvoten for en mark med vildt- og bivenlige striber skal du derfor nedsætte kvælstofnormen (kg N/ha) svarende til, hvor mange procent striberne eller voldene dækker af markens areal. Du anfører det beregnede tal (kg N/ha) i kolonnen "N-korrektion" og fratrækkes dermed hele markens kvote.

4.6.1 Vildstriber

Ved vildtstriber forstås striber i den enkelte mark, der er tilsået med vildt- og bivenlige plantearter. Det kan også være græsspor, der holdes slået helt kort gennem hele vækstsæsonen.

4.6.2 Barjordsstriber

Ved barjordsstriber forstås arealer, hvor jorden holdes 'sort', dvs. plantefri hele året. Formålet med striberne er at tilbyde tørremuligheder for agerlandets vildt. Striberne må etableres med en bredde på op til 3 meter og kan holdes plantefri ved mekanisk bearbejdning ved enten fræsning eller harvning.

Du kan som udgangspunkt anlægge striben i markens yderkant, men alternativt kan du placere den mellem en vildtstribe eller en insektvold og hovedafgrøden. Det er dog en forudsætning, at du placerer vildtstriben eller insektvolden i tilknytning til et markskel.

Du må ikke etablere barjordsstriber på arealer, der ligger nærmere end 5 meter fra søer, åbne vandløb, kystlinjer samt fortidsminder, der er beskyttet af museumslovens § 29 e. Derudover gælder det for søer og vandløb, der er omfattet af randzonenloven, at du ikke må foretage jordbehandling i en bredde på 9 meter fra kronekanten.

4.6.3 Lærkepletter

Lærkepletter er tørre/bare pletter i en tilsået mark, hvor der ikke er etableret plantedække. De enkelte lærkepletter må maksimalt være 100 m².

I praksis kan du etablere lærkepletterne ved at hæve såmaskinen et kort stykke ved tilsåningen af marken.

4.6.4 Insektvolde

En insektvold er en lille jordvold, som er skabt ved at pløje to jordfurer sammen. Man tilsår insektvolden med fx flerårige tuegræsser.

Man kan placere insektvolden, hvor det kan passe ind i markdriften.

Insektvolden må ikke være bredere eller højere, end at man kan fjerne den ved almindelig pløjning. Vi anbefaler derfor, at den maksimale højde på insektvolden er ca. 0,5 meter.

4.6.5 Vildt og bivenlige tiltag på braklagte arealer

Du må gerne etablere vildt- og bivenlige tiltag på dine braklagte arealer, så længe du ikke etablerer dem med korn eller majs i renbestand⁸⁷.

Vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer er ikke omfattet af forbud mod pløjning, kravet om slåning og forbudsperioden mod slåning. Derfor må du gerne slå kortholdte vildtstriber på et brakareal forbudsperioden.

Hvis du vælger at etablere vildttiltag på dit braklagte areal, skal du være opmærksom på, at arealet fortsat skal fremstå som et landbrugsareal og ikke må kunne forveksles med en vildtager med jagt som hovedformål. Det kan du læse mere om i kapitel 5.

4.6.6 Bivenlige tiltag på randzoner

Du må ikke anlægge vildtvenlige tiltag i randzoner – kun bivenlige tiltag. Det kan fx være såning af frøblandinger af bivenlige vilde blomster på de inderste 3 meter af randzonen ind mod marken. Der er udelukkende tale om en frøblanding af mindst 3 forskellige arter af bivenlige hjemmehørende eller etablerede planter. Du kan se en defineret liste over plantearter og øvrige betingelser for randzoner i vejledningen om randzoner, som du finder på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

4.6.7 Vildt- og bivenlige tiltag på arealer med miljøtilsagn

Vildtstriber og insektvolde kan være tilladt på arealer med miljø- og økologitilsagn, hvorimod etablering af 3 m-barjordsstriber som udgangspunkt ikke er tilladt på tilsagnsarealer.

Før du etablerer vildt- eller bivenlige tiltag, skal du kontrollere, om det er i overensstemmelse med dit tilsagn at etablere disse. Du kan kontakte NaturErhvervstyrelsen for en konkret vurdering, hvis du er i tvivl.

4.7 Randzoner og 2 m-bræmmer langs vandløb og søer

Randzoner og 2 m-bræmmer langs vandløb og søer er støtteberettigede under ordningen grundbetaling.

Det er, som på alle andre landbrugsarealer, en støttebetingelse, at der udføres en årlig landbrugsaktivitet på arealerne. Den aktivitet, du skal udføre på arealet, afhænger af plantedækket og ikke af, hvordan arealet anmeldes i Fællesskemaet. Dette skyldes, at der ikke er krav om, at randzoner og 2 m-bræmmer skal anmeldes som selvstændige marker i Fællesskemaet, men at de skal anmeldes som en del af den mark, de ligger op ad.

---

⁸⁷ [§ 29, stk. 3, i bekendtgørelse nr. nr. 907 af 29. juli 2014](#)

Du kan i de næste afsnit, 4.7.1, 4.7.2, og 4.7.3, læse mere om, hvordan du skal forholde dig til dine randzoner og 2 m-bræmmer, alt efter om de ligger op ad en omdriftsmark, en mark med permanent græs eller en mark med permanente afgrøder.

Randzoner og 2 m-bræmmer med græs må gerne afgræsses af dyr. Du skal dog være opmærksom på, at der kan være restriktioner i medfør af vandløbsloven i forhold til opsætning af hegn i 2 m-bræmmen mv.

Randzoner vil oftest være omfattet af randzonenloven. Du kan i Vejledning om randzoner læse mere om, hvad det betyder for den måde, du må anvende randzonen på, og om du kan få kompensation for arealet. Du finder vejledningen på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

Randzoner kan anvendes til at opfylde MFO. Det kan du læse mere om i kapitel 3. Grønne Krav, afsnit 3.3.4 "[Randzoner & 2 m-bræmmer](#)"

Brug internet markkort

Du kan på internet markkort se om du har randzoner eller 2 m-bræmmer på dine arealer. De ligger som et lag under fanen *Randzoner*.

4.7.1 Randzoner og 2 m-bræmmer beliggende op ad omdriftsarealer

Hvis randzonen eller 2 m-bræmmen ligger op ad et areal i omdrift, skal de anmeldes som en del af omdriftsarealet. Hvis arealet ligger med græs, skal du opfylde aktivitetskravet for græs, før vi kan udbetale grundbetaling for arealerne. Støttebetingelser for græs finder du i afsnit 4.2.

Du må anlægge bivenlige tiltag i form af såning af særlige frøblandinger af bivenlige vilde blomster på de inderste 3 meter (mod marken) af de randzoner, der ligger i tilknytning til omdriftsarealer. Du kan i vejledning om randzoner se, hvilke frøblandinger der er tilladt.

4.7.2 Randzoner og 2 m-bræmmer beliggende op ad permanente græsarealer

Hvis randzonen eller 2 m-bræmmen ligger op ad et areal med permanent græs anses de som permanent græs og skal anmeldes som en del af marken med permanent græs. Du skal opfylde aktivitetskravet for græs, før vi kan udbetale grundbetaling for arealerne. Støttebetingelser for græs finder du i afsnit 4.2.

4.7.3 Randzoner og 2 m-bræmmer beliggende op ad arealer med permanente afgrøder

Hvis randzonen eller 2 m-bræmmen ligger op ad et areal med permanente afgrøder, skal du anmelde dem som en del af marken med permanente afgrøder. Hvis arealet ligger med græs, skal du opfylde aktivitetskravet for græs, før vi kan udbetale grundbetaling for arealerne. Støttebetingelser for græs finder du i afsnit 4.2.

4.7.4 Randzoner tilplantet med permanente afgrøder

Randzoner må kun være tilplantet med permanente afgrøder, hvis

- du har opnået dispensation fra randzonenloven, eller
- du har tilplantet med permanente afgrøder inden 1. september 2012, eller
- du har tilplantet inden 1. august 2014 i de tilfælde, der er tale om nye randzoner, som ikke var omfattet af den oprindelige randzonenlov.

Du skal anmelde randzonen og 2 m-bræmmen sammen med den omkringliggende mark som permanente afgrøder. Du skal opfylde aktivitetskravet for permanente afgrøder, før vi kan udbetale grundbetaling for arealerne. Støttebetingelser for permanente afgrøder finder du i afsnit 4.4.

Vi kan ikke udbetale grundbetaling for randzoner med juletræer eller pyntegrønt, og heller ikke randzoner, som ligger op ad arealer med juletræer eller pyntegrønt.

4.8 Arealer med miljøtilsagn, miljøprojekter eller tilsagn til skovrejsning

I nogle tilfælde kan du modtage grundbetaling for dine arealer, selvom de ikke kan opfylde de almindelige støttebetingelser. Dette gælder for arealer med særlige miljøprojekter, miljøtilsagn og tilsagn til skovrejsning, da de kan være omfattet af undtagelsesbestemmelserne i artikel 32 (tidligere artikel 34) i EU's forordning om grundbetaling⁸⁸.

Der gælder dog særlige støttebetingelser for disse arealer, hvilket du kan læse mere om i de følgende afsnit, 4.8.1, 4.8.2, og 4.8.3.

For at dit areal kan komme i betragtning i forhold til undtagelsesbestemmelserne i artikel 32, er det et grundlæggende krav, at der retmæssigt er udbetalt støtte for arealet i 2008⁸⁹.

---

⁸⁸ [Artikel 32, stk. 2, litra b. i\), ii\) og iii\) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

⁸⁹ [Artikel 32, stk. 2, litra b\) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Retmæssig udbetaling betyder, at:

- der blev udbetalt støtte for arealet under ordningen Enkeltbetaling i 2008
- udbetalingen skete på korrekt grundlag.

Hvis NaturErhvervstyrelsen enten ikke har godkendt arealet som støtteberettiget i 2008, eller senere konstaterer, at arealet ikke var støtteberettiget i 2008, var udbetalingen i 2008 ikke retmæssig. Dermed er arealet ikke berettiget til grundbetaling i 2015 efter undtagelsen i artikel 32.

Det er ikke et krav, at udbetaling af Enkeltbetaling for arealerne i 2008 er sket til dig. Hvis du er i tvivl, om der er blevet udbetalt støtte for arealet i 2008, kan du kontakte NaturErhvervstyrelsen for at få oplyst dette.

Nye regler om anmeldelse af artikel 32-arealer med miljøtilsagn eller miljøprojekter

Du skal være opmærksom på, at det fra 2015 er et krav, at du anmelder dine artikel 32-arealer i Fællesskemaet. Du skal gøre dette inden ændringsfristen.

Hvis du ikke har anmeldt marken som artikel 32, dvs. sat et flueben i "Under artikel 32" i kolonne 10 i markplanen, vil din mark blive vurderet som en almindelig mark, som du søger grundbetaling for.

Læs mere i Hjælpeguiden (LINK) "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32" om, hvordan du anmelder dine artikel 32 arealer korrekt.

4.8.1 Støttebetingelser for arealer med miljøtilsagn under artikel 32

Du kan modtage grundbetaling for visse arealer med miljøtilsagn, selv om arealerne ikke opfylder alle støttebetingelser under ordningen grundbetaling⁹⁰.

Det gælder for:

- arealer med miljøtilsagn med forpligtigelse til udtagning

---

⁹⁰ [Artikel 32, stk. 2, litra b. iii\) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

- arealer med tilsagn til vådområder eller ændret afvanding indgået efter 2001.
- arealer med udløbne miljøtilsagn.

Fra 2015 vil arealer med permanent græs, som tidligere har været omfattet af undtagelsesbestemmelserne, fordi der var mindre end 50 procent støtteberettigede plantearter på arealerne, være støtteberettigede under de almindelige regler for grundbetaling. Derfor er det ikke længere nødvendigt at søge støtte under artikel 32 til disse arealer.

Det vil sige, at det kun er arealer, der er overgået til at være naturarealer som følge af tilsagnsbetingelserne, samt arealer, hvor aktivitetskravet for grundbetaling ikke kan opfyldes, der kan være omfattet af undtagelsesbestemmelserne i artikel 32.

Arealer med miljøtilsagn med forpligtelse til udtagning

Du kan modtage grundbetaling for dit areal, hvis alle betingelser i miljøtilsagnet er opfyldt, og årsagen til, at arealet ikke lever op til de almindelige krav under ordningen grundbetaling, er en direkte konsekvens af betingelserne i miljøtilsagnet.

Dette gælder for følgende miljøtilsagn med forpligtelse til udtagning:

Tilsagnstype	Foranstaltning	Yderligere krav
7	20-årig udtagning af agerjord	
8	20-årig udtagning af græsarealer udenfor omdrift	
13	Etablering af vådområder	Forpligtelse til udtagning
16	Miljøvenlig drift af vådområder	Forpligtelse til udtagning
50	Fastholdelse af vådområder	Overgået til udtagningsforpligtelse som følge af, at arealet er blevet for vådt

Arealer med miljøtilsagn til vådområder

Du kan modtage grundbetaling for dit areal, hvis alle betingelser i miljøtilsagnet er opfyldt, og årsagen til, at arealet ikke lever op til de almindelige krav under ordningen grundbetaling, er en direkte konsekvens af betingelserne i miljøtilsagnet.

Dette gælder for følgende miljøtilsagn til vådområder:

Tilsagnstype	Foranstaltning	Yderligere krav
9	Ændret afvanding	Tilsagn fra og med 2001
50	Fastholdelse af vådområder*	
54	Opretholdelse af ændret afvanding	
55	Fastholdelse af vådområder og naturlige vandstandsforhold**	
<p>* Kun for tilsagn, hvor der er givet dispensation fra forpligtelsen til jordbrugsmæssig udnyttelse</p> <p>** Disse miljøtilsagn gives kun til arealer, der indgår i projekter, som medvirker til implementeringen af Vandrammedirektivet eller Natura 2000-direktiverne.</p>		

Arealer med udløbne miljøtilsagn

I nogle tilfælde kan du få grundbetaling under artikel 32 for arealer, hvor der tidligere har været et miljøtilsagn med forpligtelse til udtagning, eller til vådområder. Dette gælder, hvis du kan dokumentere, at det er det tidligere miljøtilsagn, der er årsag til, at arealet ikke længere overholder de almindelige betingelser for grundbetaling.

For arealer, der indgår i et vådområdeprojekt, og som tidligere har haft tilsagn til vådområder, gælder reglerne for arealer med vand- og naturprojekter. Læs mere i afsnit 4.8.2.

4.8.2 Støttebetingelser for arealer med vand- og naturprojekter under artikel 32

Du kan modtage grundbetaling for arealer, der indgår i vand- og naturprojekter, selvom arealerne ikke opfylder alle støttebetingelser under ordningen grundbetaling. Årsagen til, at arealet ikke lever op til de almindelige krav under ordningen grundbetaling, skal være en direkte konsekvens af det igangsatte projekt på arealet.

Projektet skal være påbegyndt som led i gennemførelsen af et eller flere af følgende EU-direktiver⁹¹:

- Natura 2000-direktiverne
- Vandrammedirektivet

⁹¹ [Artikel 32 stk. 2, litra b, i\) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Projekterne kan ses i internet markkort

På Fødevarerministeriets Internet Markkort (IMK) kan du se, om dine marker er omfattet af et projekt, der gennemfører direktiverne. Du skal slå temaet Vand- og naturprojekter til i IMK. Du finder temaet under fanen Korttema -> Naturtemaer. Hvis dine marker ligger inden for dette tema, kan de være omfattet af artikel 32, hvis de ikke overholder de almindelige støttebetingelser for grundbetaling.

Der er forskel på, hvordan du skal forholde dig til dine arealer alt efter, hvornår projektet påbegyndes:

For projekter, der er påbegyndt inden ansøgningsfristen i 2015:

Hvis projektet påbegyndes inden ansøgningsfristen, skal du anmelde marken med afgrødekode 321, "Miljøtiltag, ej landbrugsarealer". Hvis marken ikke ligger under Vand- og naturprojekttemaet i IMK, skal du indsende en Erklæring om grundbetaling under undtagelsesbestemmelserne i artikel 32. Du finder erklæringen på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

For projekter der påbegyndes efter ansøgningsfristen i 2015:

Hvis projektet påbegyndes efter ansøgningsfristen, skal du ikke anmelde arealet som artikel 32, og du skal ikke ændre afgrødekoden for arealet. Du skal i stedet søge om dispensation, hvis arealet ikke overholder de almindelige krav for grundbetaling i mere end 14/28 dage. Du kan læse mere om 14/28 dages-reglen i afsnit 5.5. "[Du må i 14/28 dage om året bruge dine landbrugsarealer til andre formål](#)"

4.8.3 Støttebetingelser for arealer med tilsagn til skovrejsning

Du kan få grundbetaling for arealer med skovrejsning, hvis du har et tilsagn fra Naturstyrelsen til skovrejsning på dit landbrugsareal.

Du skal være opmærksom på, at du kun vil kunne modtage grundbetaling for det tilplantede skovareal. Det betyder, at du ikke kan modtage grundbetaling for lysåbne arealer inden for dit tilplantede skovareal.

Hvis du tilplanter et areal på 5,00 ha med skov, men du kun har tilsagn til 4,00 ha, betyder det, at du kun kan modtage grundbetaling for de 4,00 ha.

Du kan få grundbetaling for arealet i det eller de år, hvor du tilplanter og indtil 5 år efter udbetaling af sidste anlægsrate⁹².

Hvis du har tilsagn om tilskud til skovrejsning, med tilsagn fra 2006 eller før, og søger grundbetaling for arealet, mister du indkomstkompensationen fra Naturstyrelsen i samme år. Naturstyrelsen tilbageholder hele indkomstkompensationen, også selvom du kun søger grundbetaling for en del af arealet.

Du kan dog modtage plejetilskud fra Naturstyrelsen og grundbetaling for samme areal.

Der vil altid blive lyst fredskovspligt på et areal med tilsagn til skovrejsning fra Naturstyrelsen. På Naturstyrelsens hjemmeside kan du læse mere om fredskov, hvordan du kan søge tilsagn og betingelserne for tilsagnene.

---

⁹² § 12 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 423 af 8. maj 2012, jf. art. 6 og 9 i Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005.

5. Hvilke arealer er ikke støtteberettigede under grundbetalingsordningen?

Du kan kun modtage grundbetaling for landbrugsarealer, du driver landbrugsmæssigt, og hvor hovedformålet med anvendelsen af arealer er landbrugsdriften⁹³. Vi kan ikke godkende et areal som støtteberettiget, hvis arealet betragtes som et naturareal, rekreativt areal eller et areal udlagt til ikke-landbrugsmæssige formål. Du kan læse mere om dette i afsnit 5.1 "[Naturarealer er ikke støtteberettigede](#)", afsnit 5.2 "[Rekreative arealer er ikke støtteberettigede](#)" og i afsnit 5.3 "[Arealer med ikke-landbrugsformål er ikke støtteberettigede](#)".

Der er særlige regler for, hvornår vi kan godkende arealer i skov. Lysåbne arealer i skov er ikke støtteberettigede. Det kan du læse mere om i afsnit 5.4 "[Lysåbne arealer i skov er ikke støtteberettigede](#)".

Hvis du midlertidigt bruger dit areal til en anden aktivitet end landbrugsdrift, kan arealet fortsat være støtteberettiget. Du sørger for, at aktiviteten ikke foregår i længere tid end 14/28 dage. Det kan du læse mere om i afsnit 5.5 "[Du må i 14/28 dage om året bruge dine landbrugsarealer til andet formål](#)".

5.1 Naturarealer er ikke støtteberettigede

Naturarealer adskiller sig fra landbrugsarealer på en række områder. Der kan være opvækst af træer, buske, krat og vedplanter, eller arealerne kan være helt eller delvist dækket af vand i

---

⁹³ [Artikel 32, stk. 2, litra a\), i Europa-Parlamentet og Rådets forordning \(EF\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013 og § 2, stk. 1 nr. 4 og § 21 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

lange perioder af året. Eksempler på naturarealer kan være lyngheder, moser, vandhuller, remiser, læhegn og andre ikke dyrkbare arealer.

Hvis dit areal under normale vejrforhold er så vandlidende eller så vanskeligt at dyrke, at du ikke kan udføre aktivitetskravet om dyrkning/slåning/afgræsning i perioden 15. maj til 15. september eller 1. juni til 15. september for permanente græsarealer, betragter vi den del af arealet som et naturareal⁹⁴.

Hvis plantedækket på dit areal overvejende består af træer, buske, lyng eller andre vedagtige planter, betragter vi også den del af arealet som et naturareal.

Naturarealer skal ikke anmeldes særskilt i fællesskemaet

Alle arealer, der før 2010 havde tydelig karakter af natur, skal kun fremgå af siden "Bedriftens ejendomme" i Fællesskemaet. Naturarealer har ingen N-norm og indgår ikke i bedriftens harmoniareal. Hvis arealet bliver benyttet til afgræsning, eller det er omfattet af et miljøtilsagn eller tilsagn om tilskud til skovrejsning, skal det være i markblok. Et landbrugsareal kan anmeldes til kommunen som et naturareal.

5.2 Rekreative arealer er ikke støtteberettigede

Hvis du hovedsageligt bruger dit areal til at opfylde et rekreativt formål, er det ikke støtteberettiget under grundbetalingsordningen.

Det rekreative formål kan være direkte beskrevet i lokalplaner, forpagtningskontrakter og lignende, men det rekreative formål kan også fremgå af selve indretningen af arealet, fx hvis der er opsat borde og bænke, skraldespande og skilte, permanente stisystemer og lignende, eller arealet er indrettet til hovedsageligt at opfylde et jagtformål.

Eksempler på rekreative arealer kan være grønne områder udlagt til offentlig benyttelse, ride- og springbaner, vildtagre og vildtremiser, private haver, dyreparker, dyrehaver, etablerede spejderlejre, arealer med fortidsminder, dog undtaget GLM fortidsminder, osv.

Det afgørende er dermed, hvilket formål der kommer først. Anvender du arealet landbrugsmæssigt med henblik på, at det kan anvendes rekreativt, er det ikke støtteberettiget.

---

⁹⁴ [§21 og § 25 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

5.3 Arealer med ikke-landbrugsformål er ikke støtteberettigede

Hvis du hovedsageligt bruger dit areal til at opfylde et ikke-landbrugsmæssigt hovedformål, er det ikke støtteberettiget under grundbetalingsordningen. Hovedformålet med arealet og begrænsninger for hovedanvendelsen i forhold til formålet vil typisk være fastsat i lokalplaner og evt. forpagtningskontrakter og lignende.

Eksempler på arealer med ikke-landbrugsformål kan være militære øvelsesområder, arealer relateret til flyveaktivitet, golfbaner, motocrossbaner, campingpladser og arealer, der eksproprieres varigt til andet formål.

Det afgørende er dermed, hvilket formål der kommer først. Anvender du arealet landbrugsmæssigt med henblik på, at det kan anvendes til et formål, der ikke er landbrugsrelateret, er det ikke støtteberettiget.

5.4 Lysåbne arealer i skov er ikke støtteberettigede

Arealer i skov, der ikke er tilplantet (lysåbne arealer), er ikke støtteberettigede under ordningen Grundbetaling. Det gælder uanset, om der er fredskovspligt på arealet eller ej. Lysåbne arealer defineres som områder, der fx fungerer som vildtuger, arbejdsareal, rekreativt område eller jagtareal og indgår som en integreret del af skoven.

Arealerne er ikke støtteberettigede, fordi hovedformålet ikke er landbrugsdrift; arealerne indgår som en del af skovarealet uden træbevoksning. Det gælder også, hvis der afgræsses med dyr, der ikke normalt anses for landbrugsdyr, hvis arealet afpudses, eller hvis arealet udnyttes ekstensivt til slæt⁹⁵.

Hvis du har regulære landbrugsarealer, der ligger i skov, og de altid har fungeret som landbrugsarealer, kan de dog efter et konkret skøn være støtteberettigede. I så fald kan vi bede dig om at dokumentere, at dit areal i skov har landbrugsdrift som hovedformål. Du kan gøre dette med bilag for salg af afgrøder, billeder af indhegning relateret til landbrugsdyr eller anden form for dokumentation.

5.5 Du må i 14/28 dage om året bruge dine landbrugsarealer til andre formål

Du må i begrænset omfang bruge dine landbrugsarealer til andre aktiviteter end landbrugsdrift. De andre aktiviteter må højst foregå i 28 dage om året, og kun 14 af de 28

---

⁹⁵ [§ 25, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

dage må ligge indenfor perioden 1. april til 31. august. Antallet af dage gælder for hele aktivitetens varighed, dvs. også inklusiv evt. opsætning, nedtagning og oprydning.

Eksempler på aktiviteter er:

- arrangementer med landbrugsmæssig relevans, såsom dyrskuer, traktortræk, maskindemonstration, pløjestævner og lignende
- arrangementer uden landbrugsmæssig relevans, såsom koncerter, sportsstævner, hundetræning, ridearrangementer, markeder, spejderlejre, bålpladser, udstillinger, parkeringspladser og lignende
- anlægsarbejder (arbejdsområder, arbejdskørsel, kabelnedgravning, kloakarbejde og lignende)
- arkæologiske forundersøgelser
- opbevaring af fx byggematerialer, træ, tømmer, brænde, jord, sand, grus og maskiner og lignende
- militære øvelser på landbrugsarealer (N.B.! ikke militære øvelsesområder).

Hvis du anvender dine arealer til andre aktiviteter end landbrugsdrift, er det vigtigt, at anvendelsen ikke har en sådan karakter eller omfang, at plantedækket bliver ødelagt eller fjernet. Hvis det alligevel sker, skal du straks sørge for at udbedre eventuelle skader⁹⁶.

Hvis dit areal eksproprieres varigt i ansøgningsåret og dermed ikke bliver et landbrugsareal igen, er arealet ikke støtteberettiget under ordningen grundbetaling. Hvis du først har fået besked om ekspropriationen af arealet efter ansøgningsfristen 21. april 2015, skal du straks underrette NaturErhvervstyrelsen. Du trækker arealet ud af din ansøgning ved at meddele os, at arealet ikke længere er støtteberettiget.

5.5.1 Dispensation fra 14/28 dage kravet

Hvis aktiviteten varer længere end de 14/28 dage i ansøgningsåret, kan du som hovedregel ikke få støtte for arealet. Du har dog mulighed for at søge om dispensation.

Du skal så hurtigt som muligt sende en begrundet anmodning om dispensation til NaturErhvervstyrelsen, og senest 14 dage før den ikke landbrugsmæssige aktivitet starter, hvis du vil være sikker på at få svar, inden aktiviteten starter.

---

⁹⁶ [§ 24 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

Kommuner og andre, der udfører anlægsarbejder, der berører flere ansøgere, kan søge om samlet dispensation på vegne af ansøgerne.

Hvis vi konstaterer ikke landbrugsmæssige aktiviteter i en længere periode på de arealer, som du søger om støtte for, og du ikke forud har søgt om dispensation, kan vi ikke godkende arealet som støtteberettiget.

Vær opmærksom på, at hvis du har tilsagn under miljøordningerne, gælder der særlige regler. Derfor skal du altid søge om dispensation, inden du foretager dig noget, der kan være i strid med tilsagnsbetingelserne.

Anmodning om dispensation skal altid indeholde følgende oplysninger:

- ansøgers navn og adresse
- CVR-nr. eller CPR-nr.
- markbloksnummer og marknummer for det areal, der søges om dispensation for
- størrelse i ha på det areal, der søges om dispensation for
- start- og sluttidspunkt for den ikke landbrugsmæssige aktivitet
- udførlig beskrivelse af den aktivitet, der søges om dispensation for.

Hvis anmodningen om dispensation kun gælder en del af en mark, skal du vedlægge et markkort, hvor det areal, som du søger dispensation for, er indtegnet.

Gå til skema til dispensation ([link](#))

Du kan sende din anmodning om dispensation på mail til landbrug@naturerhverv.dk eller som brev til: NaturErhvervstyrelsen, Center for Landbrug, Nyropsgade 30, 1780 København V.

6. Markblokke og markkort

Søger du om grundbetaling, andre arealbaserede støtteordninger eller er du økologisk landbruger med autorisation, skal du hvert år anmelde alle dine arealer. Du skal derfor sende dit Fællesskema og indtegning af alle dine landbrugsarealer via Tast-selv senest d. 21. april 2015. Det er vigtigt, da det kun er marker, som er indsendt og registreret elektronisk via Fællesskemaet, vi medregner som et støtteberettiget areal.

Fra 2015 skal du være opmærksom på følgende fem ting:

- Markens indtegnede areal bliver lig med dit anmeldte areal (afsnit 6.1)
- Alle landbrugsarealer, du råder over på bedriften, skal indtegnes og anmeldes (afsnit 6.1.1)
- Overlap mellem dine og en anden ansøgers marker er ikke tilladt (afsnit 6.1.2)
- Fra 2015 introduceres et nyt indtegnet fradrag i grundbetaling kaldet "Frdrag, grundbetaling" i Internet Markkort (IMK). Det betyder, at hvis der er et af disse fradrag på af dine ansøgte arealer, kan du ikke få udbetalt grundbetaling til fradragetsarealet (afsnit 6.x)
- Markblokke med permanent græs har en støtteprocent på enten 100 procent, 80 procent, 60 procent eller 0 procent, dvs. det samlede støtteberettigede areal kan være reduceret (afsnit 6.4.1)

Tips til at tegne i IMK

Se en oversigt over de nye funktioner og korttemaer i IMK

Få tips til at:

- kopiere markkort fra sidste år
- indtegne og redigere marker
- finde overlap med andre landbrugeres marker
- få alle dine MFO-arealer med i markkortet

Gå til guiden "Sådan indtegner du marker i IMK" ([link](#))

6.1 Indtegnning og anmeldelse af marker

Fra 2015 kan du ikke længere indtaste marker i Fællesskemaet. I 2015 skal det indtegnede areal være identisk med det areal, som anmeldes i Fællesskemaet til grundbetaling. Du kan nu kun ansøge ved at:

- Indtegne dine arealer i IMK og derefter overføre deres marknummer, størrelse og markbloksnummer til Fællesskemaet, eller
- Uploade markkort til IMK og marker til Fællesskemaet fra et eksternt markprogram. Du tjekker derefter, at markernes arealer er identiske i kortet og skemaet.

Du skal således fremover indtegne helt nøjagtigt og fjerne evt. ikke støtteberettigede områder fra din indtegning. Det er derfor vigtigt, at du tegner omhyggeligt, hvor din landbrugsjord grænser op til ikke-støtteberettiget natur, vejrabatter, bygninger osv.⁹⁷

Indtegn og anmeld alle marker

Det er vigtigt, at du indtegner og anmelder alle landbrugsarealer senest på ændringsfristen 11. maj 2015, for at vi kan beregne, om du overholder de grønne krav.

Hvis vi ikke har alle arealer, regner vi forkert.

Markblokke med permanent græs har i 2015 en fastsat støtteprocent. I disse markblokke

⁹⁷ [Artikel 14, stk. 1 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014.](#)

§ 9, stk. 2 i Bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014.

tegner du kun uden om ikke-støtteberettigede arealer, der er større end 500 m² og arealer, der enten ikke er landbrugsarealer (haver, rekreative arealer, bygninger mv.), eller hvor du ikke kan overholde aktivitetskravet om årlig slåning eller afgræsning. Øvrige ikke-støtteberettigede arealer tegner du med, som en del af din mark.

Læs mere i afsnit 6.4.3 "[Hvordan indtegner du marker, og hvordan beregnes støtteudbetalingen på markblokke med en støtteprocent?](#)"

Vi anbefaler, at du som bruger et zoomniveau på 1:1.000, når du indtegner dine marker. Kan hele din mark ikke ses i 1:1.000, så indtegn den i et zoomniveau, hvor du kan se hele marken, og zoom derefter ind til 1:1.000 og ret indtegningen til.

Læs mere i afsnit 11.1 "[Kontrol i forhold til markblokke](#)".

Du kan som altid kopiere sidste års markindtegninger. Husk derefter at redigere de marker, hvor der er sket ændringer. Husk blandt andet at inddrage GLM-fortidsminder og GLM-søer og vandhuller i din markindtegning, hvis du vil have dem med i din beregning af miljøfokusområder.

Læs mere om frister i afsnit 2.1.1 "[Frister](#)"

Vær opmærksom på, at der er særregler for anmeldelse af visse typer tilsagn, jf. afsnittet nedenfor.

Gå til guiden "Sådan indtegner du marker i IMK" ([link](#))

6.1.1 Du skal indtegne alle de arealer du råder over på bedriften

Alle landbrugsarealer, som du råder over på bedriften, både ejede eller forpagtede, skal indtegnes entydigt samt tildeles marknumre.⁹⁸

6.1.2 Overlap mellem marker

Ligesom tidligere år er det ikke muligt at tegne overlap mellem dine egne indtegnede marker, da IMK klipper det overlappende areal væk.

Da det indtegnede areal skal være lig det ansøgte areal i 2015, er reglerne om overlap mellem forskellige ansøgere skærpet.

---

⁹⁸ [Artikel 14 - 17 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#) og [§§ 7 - 9 i Bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014](#).

Overlap mindre end 100 m² klipper IMK automatisk væk, når at du indtegner eller redigerer dine marker i IMK.

Klar overlap selv og få færre breve om din støtte

Hvis dit markkort er helt uden overlap til andre landbrugeres marker inden 11. maj 2015, vil du spare dig selv for det brev, som vi sender til alle landbrugere med overlap.

Det er derfor en fordel for dig, hvis du og dine naboer i markblokken kan afklare jeres overlap indbyrdes inden 11. maj 2015.

Overlap mellem 100 m² og 1.000 m² klipper IMK automatisk væk, og du får besked om det fraklippede areal, når du indtegner eller redigerer dine marker i IMK.

Overlap over 1.000 m² skal du selv afklare med den anden landbruger, som er din nabo i markblokken. Du kan godt indsende dit markkort og Fællesskema, hvis der er overlap større end 1.000 m². Du vil få en advarsel om det i skemakontrollen, og den anden landbruger vil få et brev om det.

I har begge mulighed for at rette disse overlap frem til ændringsfristen 11. maj 2015. Retter I ikke disse overlap ikke før denne frist, betragter vi det som en overanmeldelse. I vil begge modtage et høringsbrev, hvilket kan medføre en reduktion i støtten eller en sanktion for en eller begge ansøgere afhængigt af rådigheden⁹⁹.

Se skærmbillederne i guiden "Sådan indtegner du marker i IMK" (link)

6.1.3 Særregler for anmeldelse af marker med visse tilsagnstyper

Tilsagnsarealet kan nedskrives i Fællesskemaet, efter hele marken er indtegnet. Fx hvis tilsagnet er registreret med et mindre areal end det indtegnede areal. Her skrives arealstørrelsen på det registrerede tilsagn i kolonnen "Tilsagnsareal" på siden "Udbetaling – Miljø- og økologitilsagn". Se mere om dette i brugerguiderne "Sådan udfylder du siden Udbetaling af tilskud – miljø- og økologitilsagn" og "Sådan indtegner du marker med Miljø- og økologitilsagn".¹⁰⁰

Gå til brugerguides om miljø- og økologitilsagn (link)

---

⁹⁹ [Artikel 29, stk. 1 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#) og [§ 9, stk. 4 i Bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014](#).

¹⁰⁰ [§ 9, stk. 3 i Bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014](#)

6.1.4 Særligt ved indtegning af marker på fælles græsningsarealer

Hvis du har marker i en markblok med fælles græsningsarealer, skal du indtegne et areal, som svarer til størrelsen på det areal, du har rådighed over eller tilsagn for. Du kan ikke længere indtegne hele markblokken, da der så vil opstå overlap mellem marker.¹⁰¹

6.2 Hvad er en markblok, og hvad anvendes den til?

En markblok er defineret som et geografisk sammenhængende område med permanente fysiske ydre grænser og kan indeholde én eller flere marker.

De gule grænser på markkortet er markblokgrænser.

Markblokgrænserne ligger for det meste langs permanente skel, som fx veje, vandløb, levende hegn og lignende. Dog kan der være forhold som forskellige typer tilsagn, som gør, at grænserne ikke følger disse permanent skel.

Grænser mellem permanent græs og andre afgrøder definerer vi som en permanent fysisk grænse. Undtaget fra denne regel er arealer med randzoner samt arealer under 0,30 ha, som ligger op mod samme ansøgers marker uden at være delt af fysiske skel.

Permanente afgrødeskel betragter vi også som en permanent fysisk grænse, hvis de kan ses på luftfoto fra indeværende sæson og sidste år.

Bemærk, at markblokgrænser ikke altid følger naboskel, dvs. at flere landbrugere kan have marker i samme markblok.¹⁰²

Vi retter ikke markblokke til efter matrikelgrænserne, da vi i Danmark har fysiske markblokke, der følger permanente skel. Matrikelgrænser ligger i en del tilfælde, hvor der ikke længere er skel i landskabet, og vi kan derfor ikke bruge dem.

6.2.1 Opdatering af markblokke

---

¹⁰¹ [Artikel 29, stk. 1 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#) og [§ 9, stk. 4 i bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014](#).

¹⁰² [Artikel 5 i forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#) og [§ 2, stk. 1, litra 2 og 3 i Bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014](#).

Vi har pligt til løbende at opdatere markblokregisteret, så der kun er støtteberettigede elementer i markblokken, og så der ikke mangler støtteberettigede elementer. Opdateringen gælder alle relevante oplysninger i tilknytning til markblokkene, herunder:

- markblokgrænser,
- fradrag i grundbetaling,
- brutto- og taraarealer,
- markblokkens støtteprocent samt
- GLM-landskabs-elementer (GLM-søer og GLM-fortidsminder).

Vedligeholdelsen af markbloktemaet sker hele året, men vi bestræber os på at rette flest mulige markblokke uden for ansøgningsperioden. Når vi retter i ansøgningsperioden, er det blandt andet fordi, vi løbende får oplysninger fra landmænd eller konsulenter. Desuden finder vi forhold, der er ændret, fx på baggrund af et nyt luftfoto.¹⁰³ Det betyder, at hvis vi i ansøgningsperioden finder en fejl i en markblok, så har vi pligt til at rette den.

Markblokkenes arealer er registreret med:

- et bruttoareal, der udgør hele markblokkens areal
- eventuelt "Fradrag, grundbetaling"
- eventuelt taraareal
- et støtteberettiget areal eller en fastsat støtteprocent

Når du indsender ændringsforslag i IMK, retter vi enten i eksisterende markblokke eller opretter nye markblokke. Hver ny markblok får et unikt nummer. Du kan til enhver tid se de opdaterede markblokke i IMK.¹⁰⁴

I guiden "Sådan indtegner du marker i IMK" kan du se, hvilke oplysninger, der er registreret for markblokke. Gå til guiden "Sådan indtegner du marker i IMK" (LINK laves)

6.2.2 Fradrag i grundbetalingen og taraarealer

---

¹⁰³ [Artikel 5, stk. 2 i forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

¹⁰⁴ [Artikel 16 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)
[§§ 4, 5 og § 7, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014.](#)

Fra 2015 indføres indtegnede fradrag i grundbetalingen. Du kan se fradragene i korttemaet "Frdrag, grundbetaling" i gruppen "Landskabslementer".

De indtegnede fradrag vil blive brugt til de dele af markblokken, som ikke er:

- støtteberettigede under grundbetalingen,
- anmeldte eller
- ansøgte.

Frdragene kan af forskellige årsager ikke klippes direkte ud af markblokken, fx fordi de er støtteberettigede under en miljøordning. Har du et tilsagn på et areal med et fradrag i grundbetalingen, kan du derfor stadig få udbetalt dit tilsagn.

Mener du, der er fejl i et eller flere af de indtegnede fradrag i grundbetalingen, skal du indsende et forslag om ændring af markblokke. Læs mere i afsnit 6.3.1 "[Sådan indsender du forslag om ændring af markblokke](#)".

Taraarealer angiver via et tal på markblokken og ikke gennem indtegning, at et areal ikke er støtteberettiget. Taraarealerne vil fra 2015 udelukkende være lig med markblokkens bruttoareal, det vil sige, at der kun er ikke-støtteberettiget areal i markblokken.

6.2.3 Markblokke med permanent græs har en støtteprocent

Der indføres en fastsat støtteprocent for markblokke med permanente græsarealer.

Markblokkens støtteprocent bestemmer, hvor stor en procentdel af arealet, du kan få grundbetaling til.

Læs mere i afsnit 6.4 "[Markblokkens støtteprocent på permanent græs](#)".

Det betyder, at du nu kan indtegne et større areal, end der egentlig er støtteberettiget. Du behøver dermed ikke længere tegne uden om små områder med fx krat, som er mindre end 500 m².

Du skal dog fortsat tegne udenom arealer over 100 m², hvor det er muligt at overholde aktivitetskravet om årlig slåning eller afgræsning, men hvor du ikke gør det.

Læs mere i afsnit 6.4.3 "[Hvordan indtegner du marker, og hvordan beregnes støtteudbetalingen på markblokke med en støtteprocent?](#)"

6.2.4 Markblokkens støtteberettigede areal

Markblokkens støtteberettigede areal under grundbetaling beregnes fra 2015 sådan¹⁰⁵:

Markblokke som ikke er typen permanent græs:

Støtteberettiget areal, grundbetaling =

[Bruttoareal, dvs. hele markblokkens areal] – [evt. fradrag i grundbetaling] – [evt. taraarealer]

Markblokke med typen permanent græs:

Støtteberettiget areal, grundbetaling =

([Bruttoareal, dvs. hele markblokkens areal] – [evt. fradrag i grundbetaling]) x markblokkens støtteprocent

Når du indtegner dine marker, er det vigtigt, at du selv kontrollerer markblokkens grænser, eventuelle fradrag i grundbetaling og støtteprocenten.¹⁰⁶

Markblokkenes bruttoareal, fradrag i grundbetaling, støtteberettigede areal og støtteprocent er kun vejledende. Du er som ansøger ansvarlig for, at markblokken er rigtig.

Er nogle af arealerne eller støtteprocenten ikke rigtig, skal du sende et ændringsforslag til os.

I brugerguiden "Sådan indtegner du marker i IMK" kan du se en oversigt over, hvilke oplysninger som findes om markblokken.

Gå til guiden " Sådan indtegner du marker i IMK" (link)

6.2.5 Hvad sker der, når en mark er uden for markblok?

Hvis én eller flere marker ligger uden for grænserne af en markblok, er de som udgangspunkt ikke støtteberettigede.¹⁰⁷

---

¹⁰⁵ [Artikel 9 i forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)
[§ 3 i Bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014.](#)

¹⁰⁶ [Artikel 16 i Forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#) og
[§§ 4, 5 og 7, stk. 2 i Bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014.](#)

¹⁰⁷ [Artikel 5 i forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)
[§ 3, stk. 1 i Bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014.](#)

Du kan dog indtegne, anmelden og indsende marker uden for markbloktemaet. I disse tilfælde vil marken ligge i en såkaldt 999999-99 markblok. Anmelder du en mark i 999999-99, skal du samtidig indsende et ændringsforslag til markblokken. Ellers får du en blokerende fejl i skemakontrollen, når du vil indsende dit Fællesskema.

Der er enkelte tilfælde, hvor der ikke skal indsendes et ændringsforslag, fx visse arealer med tilsagn til Omlægning til økologi, som ikke lever op til støttebetingelserne for grundbetalingen.¹⁰⁸

Læs mere i afsnit 6.3.1 "Sådan indsendes forslag om ændring af markblokke".

6.2.6 Hvad bruger NaturErhvervstyrelsen markblokkene til?

Vi bruger markblokkene til bl.a. at sikre, at der kun søges støtte til støtteberettigede arealer. Det er samlet set din indtegning af marker og dit Fællesskema, der danner grundlag for vores administrative kontrol og en eventuel kontrol på stedet.¹⁰⁹

Ved disse to typer af kontrol tager vi hensyn til de ændringer af markindtegninger og forslag om markblokændringer, som vi har modtaget inden ændringsfristen 11. maj 2015.¹¹⁰

Du skal anmelden alle dine landbrugsarealer. Ikke-anmeldte arealer vil også blive kontrolleret og kan medføre en støttenedsættelse eller sanktion.

6.3 Forslag om ændring af markblokke, fradrag i grundbetaling, GLM-søer og GLM-fortidsminder

Du er forpligtet til at indberette alle eventuelle ændringer i de markblokke, du har anmeldt marker i, herunder også ændringer til korttemaerne:

- Fradrag, grundbetaling,
- GLM-søer og
- GLM-fortidsminder.

Dette indebærer også de ændringer, som ikke ses på nyeste luftfoto i IMK.¹¹¹

---

¹⁰⁸ [Artikel 16 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014 §§ 4, 5 og 7, stk. 2 i Bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014.](#)

¹⁰⁹ [Artikel 5 i forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 Artiklerne 24 og 29 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

¹¹⁰ [§ 7, stk. 2 i Bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014.](#)

¹¹¹ [Artikel 16 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014 §§4, 5 og 7, stk. 2 i Bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014.](#)

Inden du indtegner dine marker, skal du derfor forholde dig til, om følgende er korrekt i hver markblok, du har marker i:

- Grænser på markblokken og korttemaet "Fradrag, grundbetaling"
  - Om der er ikke-støtteberettiget arealer, som skal tages ud af markblok. Fx nyanlagt have eller ridebane, ny bygning, nyplantede juletræer eller andre ændringer, som betyder, at du ikke længere udnytter et areal landbrugsmæssigt.
  - Om grænserne omkring arealer i korttemaet "Fradrag, grundbetaling" er korrekte
  - At alt støtteberettiget areal er inddraget i en markblok
- Det støtteberettigede areal i markblokken
  - Hvis du ønsker at søge støtte i en markblok, som har et registreret støtteberettiget areal på nul hektar, skal du foreslå et støtteberettiget areal
  - Hvis du mener, den fastsatte støtteprocent på en markblok med permanent græs (Type: PGR) er forkert, fx en støtteprocent på 80, som burde have været 100. Det kan skyldes, at nye dele af markblokken er støtteberettigede pga. de nye støttebetingelser på permanent græs.
- At alle GLM-søer og GLM-fortidsminder er indtegnet korrekt på korttemaerne "GLM-søer" og "GLM-fortidsminder".

Hvis et eller flere af disse punkter ikke er korrekte, skal du indsende et forslag om ændring af dine markblokke. Det er ikke nok kun at indtegne din mark korrekt. Indsender du ikke et forslag om ændring af markblokken, kan du risikere, at du ikke får støtte for det areal, som du ellers havde regnet med.

Hvis du har et areal med permanent græs, som ligger i en markblok med agerjord, kan du indsende et forslag om ændring af markblokken til os, hvor du beder om at få markblokken opdelt i to eller flere markblokke. På den måde kan du få fordel af markblokkens støtteprocent på arealet med permanent græs. Vær dog opmærksom på, at der kan være tilfælde, hvor vi på grund af manglende skel ikke kan opfylde dit ønske om opdeling af markblokken.

Hvis vi ikke accepterer dit ændringsforslag, får du direkte besked. Accepterer vi derimod ændringsforslaget, får du ikke besked. Du kan altid se de seneste markblokopdateringer i IMK.

Hvis du har ændringer til randzonearealkortet, skal disse ikke sendes til os i NaturErhvervstyrelsen. Læs mere i afsnit 6.3.2 "[Ændringer til randzonearealkortet](#)".

6.3.1 Sådan indsender du forslag om ændring af markblokke

Du skal indsende ændringsforslag elektronisk via IMK. Vi anbefaler, at du tidligst muligt gennemgår nyeste luftfoto og alle de markblokke, hvor du har marker, og indsender ændringsforslag, hvor det er nødvendigt.

Se hvordan du gør i guiden "Sådan indtegner du marker i IMK". Gå til "Sådan indtegner du marker i IMK" ([LINK](#))

Når markblokkene er opdateret, kan du:

- indtegne dine marker på et opdateret markbloktema,
- undgå at anmelde marker uden for markblok og
- få en mere retvisende skemakontrol ved indsendelse.

Vær opmærksom på, at dit ændringsforslag i IMK ikke længere kan redigeres, så snart du har trykket på knappen "Indsend".

Du kan løbende sende forslag om ændringer i markblokke via IMK, herunder ændringer til det støtteberettigede areal og markblokkens støtteprocent. Hvis udvidelser af det støtteberettigede areal skal gælde for ansøgningsåret 2015, skal du senest sende ændringsforslaget ved ændringsfristen 11. maj 2015.¹¹²

Hvis de ændringer, du foreslår, ikke kan ses på det senest tilgængelige foto, skal du skrive en kort bemærkning om, hvad der er ændret, og hvilken dato og år ændringen er sket.

Læs mere om krav om elektronisk ansøgning og muligheder for særlig adgang til Tast selv-service i afsnit 2.1 "[Hvordan søger man om grundbetaling og den grønne støtte?](#)"

6.3.2 Ændringer til randzonearealkortet

Det er ikke muligt at indsende ændringsforslag til NaturErhvervstyrelsen vedrørende randzonearealkortet. *Proceduren er her i december 2014 ikke afklaret.*

6.4 Markblokkens støtteprocent på permanent græs

Som noget nyt i 2015 bliver der indført en ny metode til at beregne støtte på markblokke, som er defineret som permanent græs.

---

¹¹² [§ 7, stk. 2 i Bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014.](#)

Markblokkens støtteprocent angiver den maksimale andel af markblokken, som er støtteberettigede under grundbetalingen. Markblokkens støtteprocent indgår dermed som en del af beregningen af det areal, du kan få grundbetaling for i denne type markblokke.

Det betyder, at du nu kan indtegne et større areal, end der egentlig er støtteberettiget. Du behøver dermed ikke længere tegne uden om visse små områder med fx krat, som er mindre end 500 m². Du skal dog fortsat tegne udenom arealer over 100 m², hvor det er muligt at overholde aktivitetskravet om årlig slåning eller afgræsning, men hvor du ikke gør det.

Læs mere i afsnit 4.2.1 "[Støttebetingelser for arealer med græs](#)"

I Fælleskemaet bliver arealet på dine anmeldte marker automatisk ganget med støtteprocenten, efter at eventuelle fradrag på grundbetalingen er fratrukket.

Markblokke med typen "Permanent græs" har alle en støtteprocent. Ved at se info på markblokken i IMK, kan du se typen af markblokken og markblokkens støtteprocent. Se hvordan du gør i guiden "Sådan indtegner du marker i IMK". Gå til guiden "Sådan indtegner du marker i IMK" (LINK)

Hvis markblokktypen er "Permanent græs", er der en fastsat støtteprocent på denne markblok. Du skal kun tegne ikke-støtteberettigede arealer ud, hvis det:

- er ikke-støtteberettigede arealer over 500 m²
- ikke er landbrugsarealer, eller
- er arealer, hvor du godt kan overholde aktivitetskravet om årlig slåning eller afgræsning, men ikke gør det i 2015.

Hvis der derimod er tale om en markblok med en anden type, er der ikke fastsat en støtteprocent for markblokken, og du skal derfor, som hidtil, tegne alle ikke-støtteberettigede arealer over 100 m² ud af marken, hvis de er en del af markblokken.

Gå til guiden "Sådan tegner du marker i IMK" (link)

Arealer med grundbetaling under artikel 32 håndteres som beskrevet i afsnit 4.8.1

"[Støttebetingelser for arealer med miljøtilsagn under artikel 32](#)"

Markblokkens støtteprocent

Markblokke med permanent græs inddeles i kategorier alt efter, hvor stor en andel af markblokken, som betragtes som støtteberettiget under grundbetalingen:

Markblokkens støtteprocent kan være 100 procent, 80 procent, 60 procent eller 0 procent.

I Fællesskemaet ganges støtteprocenten automatisk med markens indtegnede areal.

6.4.1 Sådan fastsættes markblokkens støtteprocent

Markblokkens støtteprocent og den udbetalte støtte under grundbetaling fordeler sig på følgende måde:¹¹³

	Markblokkens støtteprocent på grundbetaling			
	100 %	80 %	60 %	0 %
Procent af hele markblokkens areal, som er spredte træer, buske eller små vådområder mindre end 500 m ² . Markblokkens areal er først fratrukket områder med "Fradrag, grundbetaling"	Mellem 0% og 10%	Fra og med 10% og op til 30%	Fra og med 30% og op til 50%	Mere end 50% og op til 100%
Udbetaling af støtte under grundbetaling	100% dvs. hele markens areal	80% af markens areal	60% af markens areal	Ingen udbetaling på marken

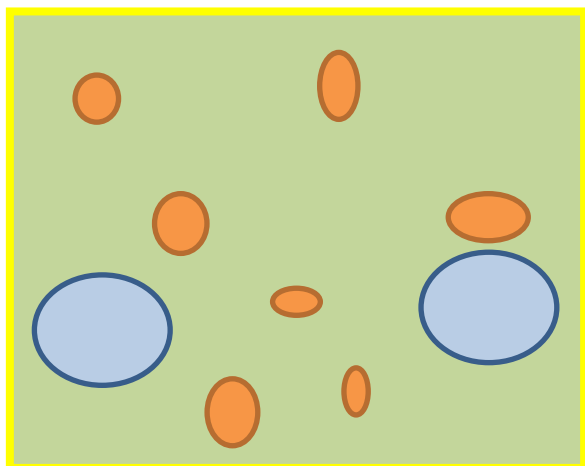
Der vil kun være få markblokke med en støtteprocent på 80 eller 60 procent.

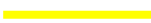

Markblokkens støtteprocent er fastlagt ud fra de arealer, som ikke allerede er taget ud af selve markblokken eller som ligger i laget "Fradrag, grundbetaling".

---

¹¹³ [Artikel 10 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014.](#)
[§ 3. stk. 2 i Bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014.](#)

Her er en skematisk tegning af det areal, som er grundlaget for den fastsatte støtteprocent.

	Markblokkens grænse
	Fradrag, grundbetaling, dvs. områder større end 500 m ²
	Den del af markblokken, som støtteprocenten fastsættes for, inklusiv områder under 500 m ² med krat m.m.

6.4.2 Ikke-støtteberettigede arealer i markblokke med en støtteprocent

Kun ikke-støtteberettigede arealer under 500 m² må indgå i beregningen af støtteprocenten.

Følgende arealer indgår aldrig i beregningen af støtteprocenten: Arealer anvendt til andre formål end landbrug som beskrevet fx bygninger, køkkenhaver og rekreative arealer, som aldrig er støtteberettigede under grundbetaling. Disse arealer indgår derfor ikke i beregningen af markblokkens støtteprocent.

Følgende arealer indgår i beregningen af støtteprocenten, selv om de er over 500 m²: Arealer med vand og tilhørende arealer uden plantedække over 500 m², som vurderes ikke at være stabile dvs. ikke ses samme sted på de sidste 3 luftfotos. Det gælder især arealer ud mod kyster som skifter karakter fra år til år. Da disse arealer ikke er stabile, skal de indgå i beregningen af støtteprocenten.

De ikke-støtteberettigede arealer over 500 m² er ikke nødvendigvis taget ud af markblokken, men kan i IMK være tegnet som landskabselementer i korttemaet "Fradrag, grundbetaling", som findes under gruppen "Landskabselementer".

Se hvordan markblokkens støtteberettigede areal beregnes i afsnit 6.2.4.

6.4.3 Hvordan indtegner du marken, og hvordan beregnes støtteudbetalingen på markblokke med en støtteprocent?

Du skal ligesom på alle andre arealer indtegne din mark og tegne uden om de ikke-støtteberettigede arealer over 500 m².

Du skal altid tegne arealer under 500 m² ud af marken, hvis det ikke er landbrugsarealer. Dette er fx bygninger, køkkenhaver, opbevaring og veje.

Når du søger grundbetaling eller Økologisk Arealtilskud, må arealer i korttemaet "Fradrag, grundbetaling" ikke tegnes med i din markindtegning, men skal tegnes ud af marken. Du skal dog stadig huske at anmelde alle dine landbrugsarealer.

Du skal desuden tegne udenom områder, hvor du godt kan overholde aktivitetskravet om årlig slåning eller afgræsning, men hvor du ikke gør det.

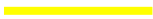

Hvis du derimod har et flerårigt miljøtilsagn, skal arealerne dækket af "Fradrag, grundbetaling" i visse tilfælde oprettes som selvstændige marker. Det gælder arealer omfattet af tilsagn, som du ikke søger om grundbetaling til. Disse fradrag kan være berettiget til visse tilsagn, som fx Pleje af græs og naturarealer eller Fastholdelse af vådområde. Der findes nogle automatiske processer i IMK, som kan hjælpe med at opdele dine markindtegninger, hvor der findes "Fradrag, grundbetaling".

Gå til guiden "[Sådan indtegner du marker med miljø- og økologitilsagn](#)" (link)

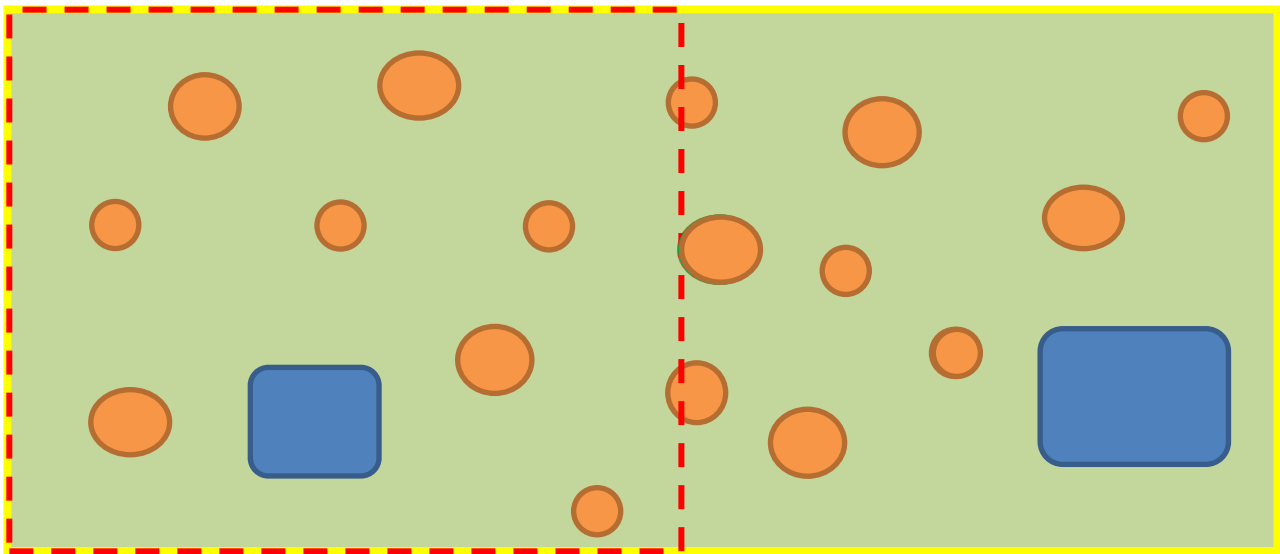
Det anmeldte areal under grundbetaling samt tilsvarende ordninger beregnes automatisk ud fra din markindtegning gange markblokkens støtteprocent på den markblok, hvori marken ligger.

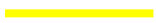

Vær opmærksom på, at hvis markblokkens støtteprocent er forkert, så skal du indsende et forslag om ændring af markblokken og ikke kun tegne uden om de elementer, der ikke er støtteberettigede.

Læs mere om hvordan du indsender et forslag om ændring markblokken og støtteprocenten i afsnit 6.2.

	Markblokgrænse	Markblokkens areal er 10 ha
	Markens grænse	Marken er 5 ha
	Fradrag, grundbetaling, dvs. områder større end 500 m ²	I hele markblokken: 2 ha
	Den del af markblokken, som støtteprocenten fastsættes for, inklusiv områder under 500 m ² med krat m.m.	80 %
<p>Markblokkens støtteberettigede areal = (10 ha - 2 ha) × 80 % = 6,40 ha.</p> <p>Markens støtteberettigede areal = 5 ha × 80 % = 4 ha.</p>		

Eksempel 2: Beregning af støtteberettiget areal på markblokken og på marken, hvis der er fradrag på grundbetaling.

	Markblokgrænse	Markblokkens areal er 10 ha
	Markens grænse	Marken er 5 ha
	Fradrag, grundbetaling, dvs. områder større end 500 m ²	I hele markblokken: 3 ha På marken: 1 ha
	Den del af markblokken, som støtteprocenten fastsættes for, inklusiv områder under 500 m ² med krat m.m.	80 %

Markblokkens støtteberettigede areal = $(10 \text{ ha} - 3 \text{ ha}) \times 80 \% = 5,60 \text{ ha}$.

Markens støtteberettigede areal = $(5 \text{ ha} - 1 \text{ ha}) \times 80 \% = 3,20 \text{ ha}$.

6.5 Arealer med grundbetaling under artikel 32

Udbetaling af støtte til arealer med artikel 32 sker på baggrund af markindtegningen og overlap med korttemaet "Artikel 32 – godkendt". Derudover skal du i den specifikke kolonne i Fællesskemaet angive, at du ønsker artikel 32.¹¹⁴

¹¹⁴ Artikel 32 i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.

Det betyder, at selv om markblokken ikke har et støtteberettiget areal, eller har en reduceret støtteprocent, så kan du godt i visse tilfælde få udbetalt grundbetaling under artikel 32 til hele arealet.

Er der ikke overlap med korttemaet "Artikel 32 – godkendt", skal vi vurdere arealet i forbindelse med vores sagsbehandling. Efter denne sagsbehandling vil vi opdatere korttemaet i forhold til, om arealet eller dele af arealet bliver godkendt eller afvist til grundbetaling under artikel 32.

Gå til guiden "[Sådan søger du grundbetaling under artikel 32](#)" (link)

KLADDE

7. Betalingsrettigheder

Danmark beholder de eksisterende betalingsrettigheder, som blev tildelt enten i 2005 eller senere.¹¹⁵

Alle registrerede overdragelser af betalingsrettigheder fortsætter, til overdragelsesperioden ophører.

Man kan omsætte betalingsrettigheder ved køb eller salg eller leje dem af andre landbrugere. Hvis du lejer betalingsrettigheder, kan det ske både med og uden et tilsvarende støtteberettiget areal.

Betalingsrettigheder følger ikke automatisk med ved køb af en landbrugsejendom, men skal overdrages efter en aftale mellem parterne. Man skal meddele overdragelsen til NaturErhvervstyrelsen via Fødevareministeriets Tast selv-service.

[Du kan læse mere i Vejledning om overdragelse af betalingsrettigheder i Tast selv-service 2015](#)

7.1 Hvad er værdien af betalingsrettigheder?

I 2015 nedsætter vi værdien af betalingsrettighederne på grund af det generelt mindre EU-budget samt overflytning af midler til Landdistriktsprogrammet.

---

¹¹⁵ [§ 3, stk. 1 bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

Derudover anvendes en del af beløbet til direkte støtte til andre formål:

- støtte for grønne krav
- slagtepræmie for kvier, tyre og stude
- støtte til unge landbrugere
- støtte til områder med naturlige begrænsninger (ø-støtte)

Vi forventer, at den samlede nedskrivning af betalingsrettighederne bliver ca. 36 procent i forhold til værdierne i 2014. Den største del af nedskrivningen skyldes de tre grønne krav.

Støtte for opfyldelse af grønne krav indgår ikke i betalingsrettighedernes værdi, men bliver beregnet som et selvstændigt beløb, der udgør ca. 47 procent af betalingsrettighedernes værdi.

Læs mere i afsnit 3.5. "[Nedsættelse af den grønne støtte](#)"

Hvert år i perioden 2015 til 2019 sker der en omfordeling af betalingsrettighedernes værdi, sådan at der i 2019 er mindre forskel på rettighedernes værdi end i 2014. Den samlede omfordeling sker med lige store beløb i hvert af årene 2015 til 2019.¹¹⁶

Forhøjelse af betalingsrettigheder med lav værdi

Betalingsrettigheder med en værdi i 2015, der er under 90 procent af gennemsnitsværdien i 2019, opskriver vi med en tredjedel af forskellen mellem rettighedens værdi og 90 procent af gennemsnitsværdien i 2019. Dvs. at vi opskriver rettigheder med en lavere værdi end x kr.

Vi nedsætter betalingsrettigheder med høj værdi

Vi nedsætter betalingsrettigheder med en værdi i 2015, der er højere end gennemsnitsværdien i 2019, Gennemsnitsværdien i 2019 er foreløbigt beregnet til ca. 1.500 kr. (kurs 7,4431 kr.)

Vi nedsætter betalingsrettigheder med høj værdi med det samlede beløb, der er nødvendigt for at gennemføre den forhøjelse af betalingsrettigheder, der er nævnt ovenfor.

En foreløbig beregning viser, at vi skal nedsætte betalingsrettighederne med 5,4 procent af den del af en betalingsrettigheds værdi, som er over gennemsnitsværdien.

---

¹¹⁶ [§ 4 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

Du kan se en oversigt over udviklingen af værdien af dine betalingsrettigheder for perioden 2015 til 2019 i Tast selv-service. Vi opretter oversigten under ordningen "Betalingsrettigheder".

7.2 Fra og med 2015 er der kun én type af betalingsrettigheder

En hel betalingsrettighed udnyttes med 1 ha. Betalingsrettigheder kan anvendes på et hvilket som helst støtteberettiget areal, der anmeldes i Fællesskemaet.

Hvis en betalingsrettighed er opsplittet og udgør mindre end 1 ha, udnyttes den med et tilsvarende areal.

Betalingsrettigheder kan have en meget varierende værdi – værdien er ikke længere opdelt i en basisværdi og et eller flere tillæg.

Værdien afhænger af, om betalingsrettighederne før 2015 udelukkende bestod af den såkaldte basisværdi, eller om denne basisværdi var forhøjet med et tillæg. Disse tillæg er nu medregnet i en betalingsrettigheds værdi.

7.2.1 Ændring af særlige betalingsrettigheder til almindelige betalingsrettigheder

De særlige betalingsrettigheder ændres til "almindelige" betalingsrettigheder med virkning fra 1. januar 2015. Det betyder, at alle betalingsrettigheder fremover skal udnyttes ved at blive anmeldt sammen med et støtteberettiget areal.

Grundbetalingsordningen indeholder ikke særlige betalingsrettigheder. Det betyder, at betalingsrettigheden fremover skal udnyttes ved at blive anmeldt sammen med en hektar, støtteberettiget areal.

Ændringen til en almindelig betalingsrettighed sker uanset værdien af den særlige betalingsrettighed. Betalingsrettigheden får som udgangspunkt samme værdi, som den særlige betalingsrettighed havde i 2014. Værdien af disse betalingsrettigheder bliver dog også reguleret på samme måde som de øvrige rettigheder.¹¹⁷ Læs mere i afsnit 6.1 "[Indtegning og anmeldelse af marker](#)".

7.2.2 Du skal råde over betalingsrettigheder

¹¹⁷ § 3, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014

For at få udbetalt grundbetaling i ansøgningsåret skal du råde over både et støtteberettiget landbrugsareal og betalingsrettigheder på dagen for ansøgningsfristen 21. april 2015.¹¹⁸

Bemærk, at ansøgning om grundbetaling og betalingsrettigheder skal være registreret på samme CVR- eller CPR-nr. Det betyder, at du fx ikke kan bruge din private NemID, hvis bedriften drives i og betalingsrettighederne er registreret på dit interessentskabs CVR-nummer.

7.2.3 Overskydende betalingsrettigheder eller arealer

Det er kun arealer anmeldt med betalingsrettigheder, der udbetales grundbetaling for. Hvis der i din ansøgning om grundbetaling er forskel mellem det anmeldte areal og det antal betalingsrettigheder i ha, du råder over, vil støtten blive beregnet på grundlag af den mindste af disse.

Arealer, der ikke modsvares af betalingsrettigheder, modtager du derfor ikke støtte for. Disse arealer indgår derfor ikke i beregningen af en eventuel arealafvigelse.¹¹⁹

7.2.4 Registrering af betalingsrettigheder

Det er vigtigt, at betalingsrettighederne på dagen for ansøgningsfristen er registreret i det CVR- eller CPR-nr., som du anvender til at indsende dit Fællesskema. Hvis du bortforpagter eller sælger dine betalingsrettigheder, skal du indsende et skema til overdragelse af betalingsrettigheder via Fødevareministeriets Tast selv-service.¹²⁰

Især i nedenstående situationer skal du være opmærksom på, om betalingsrettighederne er korrekt registreret:

Hvis en bedrift:

- er købt/solgt
- er arvet, eller der er sket generationsskifte
- er forpagtet (helt eller delvist)
- drives af ægtefæller, hvor begge er aktive landbrugere, som har oprettet fælles I/S
- drives af en landbruger, som har ændret juridisk status (Bemærk, at ægtefæller har separat juridisk status, dvs. at uanset om bedriften drives af begge ægtefæller, indsendes Fællesskemaet kun af den ene, og betalingsrettighederne kan tilsvarende

---

¹¹⁸ Artikel 32 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹¹⁹ [Art. 18, stk. 1 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

¹²⁰ [§ 7 i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

kun være registreret som til rådighed for den ene ægtefælle. Det skal være den samme, som har indsendt Fællesskemaet)

- er sammenlagt eller opsplittet.

Du kan oprette en oversigt over dine registrerede betalingsrettigheder i Tast selv-service under fanen "Skemaer", "Betalingsrettigheder".

[Se billedguide til at oprette skemaet "Rettighedsoversigt"](#)

Hvis du har overdraget betalingsrettigheder via Tast selv-service, skal du være opmærksom på, at registreringen først er sket, når du har modtaget et registreringsbrev. Først derefter kan du foretage en ny overdragelse til en anden erhverver. Når du har modtaget registreringsbrevet i Tast selv-service, er du sikker på, at de samme betalingsrettigheder ikke indgår i næste overdragelse.

7.2.5 Ophør af CVR-nummer

Enkeltmandsvirksomhed – betalingsrettighederne er registreret i både CVR-nr. og CPR-nr. Hvis CVR-nummeret er ophørt i CVR-registret, er betalingsrettighederne automatisk registreret på CPR-nummeret.

Selskaber - fx et I/S, A/S eller et ApS – betalingsrettighederne er udelukkende registreret på CVR-nummeret. Det er vigtigt, at betalingsrettighederne overdrages inden selskabets ophørsdato. Efter denne dato er det ikke længere muligt at anvende Fødevareministeriets Tast selv-service.

Bemærk, at hvis CVR-nummeret ophører med tilbagevirkende kraft til en dato, der ligger før ansøgningsfristen, vil ansøgningen om grundbetaling som udgangspunkt blive annulleret. Det betyder, at selskabet får afslag på udbetaling af støtte.

7.3 Hvordan udnyttes betalingsrettigheder

Du kan få udbetalt støtte for de betalingsrettigheder, som du råder over ved udløb af ansøgningsfristen eller har fået overdraget senest ved udløb af ændringsfristen, hvis du samtidig ændrer dit Fællesskema.

Udbetaling af støtte for betalingsrettigheder forudsætter, at du anmelder et tilsvarende antal støtteberettigede ha i dit Fællesskema 2015.

Bemærk, at betalingsrettigheder skal udnyttes i 2015 for ikke at blive inddraget til den nationale reserve.

Læs mere i afsnittet 7.4 "[Inddragelse af betalingsrettigheder i 2015](#)".

7.3.1 Udnyttelse af betalingsrettigheder lejet eller købt efter ansøgningsfristen

Hvis du efter ansøgningsfristen, men inden ændringsfristen, har lejet eller købt betalingsrettigheder, kan du udnytte dem i 2015, hvis du forinden har indsendt Fællesskema 2015. Hvis der er tale om lejede betalingsrettigheder i forbindelse med forpagtning af jord, er det en betingelse for at udnytte rettighederne med jorden, at du rådede over jorden ved udløb af ansøgningsfristen.¹²¹

Overdragelsesdatoen for en varig overdragelse af betalingsrettigheder kan senest være på datoen for udløb af ændringsfristen for, at overdragelsen kan få virkning for 2015.

Hvis du søger om grundbetaling i 2015 og køber eller lejer betalingsrettigheder, skal overdrageren af betalingsrettighederne indsende skema til overdragelse af betalingsrettigheder via Fødevarerministeriets Tast selv-service senest 11. maj 2015 kl. 23.59.59.

Hvis du skal have en udlejet betalingsrettighed tilbage, før aftalen udløber, skal erhververen ændre slutdatoen på Tast selv-service senest ved ændringsfristen.

7.3.2 Udnyttelse af betalingsrettigheder – rækkefølge

NaturErhvervstyrelsen udnytter dine betalingsrettigheder efter nedenstående rækkefølge:

- De betalingsrettigheder, som har den højeste værdi, anvendes først. Værdien af betalingsrettigheder, der er mindre end 1 ha, omregnes til værdien for en hel rettighed (1 ha), før de indgår i udnyttelsesrækkefølgen.
- Hvis flere betalingsrettigheder har samme værdi, udnyttes de efter størrelse, dvs. først de hele betalingsrettigheder og derefter den betalingsrettighed, hvis størrelse kommer nærmest på 1 ha¹²²

---

¹²¹ § 5 i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.

¹²² § 5 i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014

NaturErhvervstyrelsen har registreret, hvilke betalingsrettigheder du råder over. Det betyder, at du i Fællesskemaet ikke behøver at angive alle de betalingsrettigheder, som du ønsker at udnytte i ansøgningsåret.¹²³

Ifølge EU-reglerne skal du have mulighed for at angive, hvilke rettigheder du ønsker at udnytte. Hvis du ikke er enig i den fastlagte udnyttelsesrækkefølge, kan du derfor i Fællesskema 2015 angive, hvilke betalingsrettigheder der skal udnyttes først.

NaturErhvervstyrelsen udnytter først de betalingsrettigheder med den højeste værdi. Hvis du vælger en anden udnyttelsesrækkefølge, kan det betyde, at du får mindre støtte udbetalt.

7.4 Inddragelse af betalingsrettigheder i 2015

Hvis du i 2015 har flere betalingsrettigheder end svarende til det støtteberettigede areal, vil overskuddet af betalingsrettigheder blive inddraget.

Betalingsrettigheder med den laveste værdi pr. hektar bliver inddraget først. Hvis du har flere rettigheder med samme lave værdi, inddrages der i 2015 ejede og forpagtede betalingsrettigheder forholdsmæssigt.¹²⁴

Hvis du har forpagtet betalingsrettigheder med samme lave værdi fra flere forskellige forpagtere, inddrages der forholdsmæssigt fra hver af disse.

Det betyder, at den eller de inddragne betalingsrettigheder ikke kan leveres tilbage til bortforpagter eller evt. bortforpagtere ved ophør af forpagtningen.

Hvis du ikke har det nøjagtige antal betalingsrettigheder, der skal inddrages, opsplittes en eller flere betalingsrettigheder. Det vil du få oplyst i inddragelsesbrevet.

Uanset om du prioriterer betalingsrettigheder i dit Fællesskema eller ej, kan du ikke undgå, at de overskydende betalingsrettigheder inddrages i 2015.

---

¹²³ Artikel 32, stk. 1 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹²⁴ Artikel 33 i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 639/2014 af 11. marts 2014

Ved inddragelsen bliver betalingsrettigheder med den laveste værdi pr. ha inddraget først. I nogle tilfælde omfatter gruppen af betalingsrettigheder med lav værdi både ejede og forpagtede rettigheder. Efter EU-reglerne skal der i disse tilfælde ske en forholdsmæssig fordeling af inddragelsen.

Hvis du har et overskud af betalingsrettigheder i forhold til det ansøgte, støtteberettigede areal, kan du ikke prioritere forpagtede betalingsrettigheder i din ansøgning for at undgå, at disse bliver inddraget.

Det betyder, at hvis de forpagtede betalingsrettigheder har den laveste værdi i forhold til din samlede beholdning af betalingsrettigheder, vil de, uanset udnyttelsesrækkefølgen, blive inddraget, uanset om du har prioriteret dem først i udnyttelsen.

Eksempel 1: En landbruger med forpagtninger

Landbrugeren anmelder 140 ha i sit Fællesskema 2015 og råder over betalingsrettigheder svarende til 150 ha. Der skal derfor inddrages 10 betalingsrettigheder:

- 50 ejede betalingsrettigheder har en høj værdi (fx pga. et mælketillæg).
- De resterende 100 rettigheder har samme lave værdi, hvoraf 50 er ejede og 50 er forpagtede rettigheder.
- Da der blandt betalingsrettighederne med den lave værdi både er ejede og forpagtede betalingsrettigheder, skal rettighederne inddrages forholdsmæssigt.
- Da halvdelen af ansøgers rettigheder med laveste værdi er forpagtede, skal der inddrages 5 forpagtede betalingsrettigheder og 5 ejede betalingsrettigheder.

Eksempel 2: En landbruger med forpagtninger (hele/dele af betalingsrettigheder)

Ansøger har et overskud af betalingsrettigheder svarende til 2 ha i 2015 og råder over betalingsrettigheder med og uden tillæg. Ansøger har betalingsrettigheder svarende til 10 ha med laveste værdi, hvoraf nogle er ejede, og nogle er forpagtede.

Ejede rettigheder:

- 6 ejede rettigheder svarende til 4,30 ha – disse udgør en andel på $4,30/10 = 0,43$.
- Det betyder, at der skal inddrages $0,43 \times 2 \text{ ha} = 0,86 \text{ ha}$ ejede betalingsrettigheder
- Vi inddrager de 2 mindste rettigheder og en del (0,56 ha) af en af de hele rettigheder
- Rettighederne er fordelt således: 4 a 1 ha, 1 a 0,20 ha og 1 a 0,10 ha.

Forpagtede rettigheder:

- 6 forpagtede rettigheder svarende til 5,90 ha – disse udgør en andel på $5,90/10=0,59$. Det betyder, at der skal inddrages $0,59 \times 2 \text{ ha} = 1,18 \text{ ha}$ lejede betalingsrettigheder
- Vi inddrager den mindste rettighed og en del (0,28 ha) af en af de hele rettigheder
- Rettighederne er fordelt således: 5 a 1 ha og 1 a 0,90 ha.

Det er et krav efter EU-reglerne, at der sker inddragelse fra begge grupper, forholdsmæssigt fordelt mellem ejede og forpagtede betalingsrettigheder.

Det kan derfor være nødvendigt at opsplitte betalingsrettigheder for, at der inddrages det præcise antal rettigheder/areal fra begge grupper. Vær opmærksom på, at de to nye betalingsrettigheder får nye numre.¹²⁵

7.4.1 Flere forpagtere

Hvis der i gruppen af betalingsrettigheder med laveste værdi er rettigheder fra flere forskellige forpagtere, skal der inddrages forholdsmæssigt fra forpagter A, B, C osv. På samme måde som i ovenfor gennemgåede eksempel.

7.4.2 Aflevering af betalingsrettigheder til den nationale reserve

Hvis du i 2015 har overskydende betalingsrettigheder og samtidig har forpagtet/lejet betalingsrettigheder, kan du enten sælge dine egne overskydende betalingsrettigheder eller aflevere dem til den nationale reserve. På den måde undgår du at få inddraget lejede betalingsrettigheder.

Du opretter en varig overdragelse og vælger "Frivillig indlevering til National Reserve" som modpart. Vi skal have modtaget overdragelsen senest den dato, ændringsfristen udløber.

[Link til vejledningen om overdragelse](#)

7.5 Inddragelse af betalingsrettigheder fra 2016 og frem

I 2016 gælder der en 2-års regel for inddragelse af betalingsrettigheder. Vi inddrager en landbrugers betalingsrettigheder, hvis ansøgeren 2 år i træk har et overskud af betalingsrettigheder i forhold til det ansøgte areal. Det er derfor ikke den enkelte rettigheds

---

¹²⁵ § 6 i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.

udnyttelse, der er afgørende. Da alle betalingsrettigheder, som landbrugerne råder over i 2016, har været udnyttet i 2015, får den nye 2-års regel først virkning fra 2017.¹²⁶

Der skal ikke ske en forholdsmæssig fordeling blandt de ejede og forpagtede betalingsrettigheder, som i ansøgningsåret 2015. Betalingsrettigheder med den laveste værdi inddrages. Hvis der blandt betalingsrettighederne med lav værdi, er rettigheder med forskellig størrelse i ha, inddrager vi betalingsrettigheder med den mindste størrelse i ha først.

7.6 Overdragelse af betalingsrettigheder

Betalingsrettigheder kan overdrages til en anden landbruger varigt (salg) eller midlertidigt (udlejning/forpagtning). Leje af betalingsrettigheder kan ske både med og uden et tilsvarende støtteberettiget areal. Det indgår ikke i meddelelsen om overdragelsen, om det sker med eller uden jord.¹²⁷

Du meddeler NaturErhvervstyrelsen om overdragelse af betalingsrettigheder via Fødevarerministeriets Tast selv-service.

7.7 Hvordan registreres pant i betalingsrettigheder

Hvis der før 2015 var registreret pant i dine betalingsrettigheder, er der fortsat pant i betalingsrettighederne under grundbetalingsordningen.

Hvis du ejer betalingsrettigheder, kan du pantsætte dem til fx et realkredit- eller pengeinstitut. Pantsætningen betyder, at hvis betalingsforpligtelserne ikke overholdes, kan panthaver gøre udlæg i betalingsrettighederne.

7.7.1 Gebyr

Når der tages pant i betalingsrettigheder, skal panthaver betale et gebyr på 575 kr. for at få noteret pantet. Hvis pantet senere udvides til at omfatte flere betalingsrettigheder, betales gebyret en gang til.

[Gå til "Vejledningen til underretning om pant"](#)

[Hent skema om "Frigivelse af pant"](#)

---

¹²⁶ Artikel 31, stk. 1, litra b) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹²⁷ [§ 7 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

7.8 Tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve

Du kan få tildelt betalingsrettigheder fra den nationale reserve (NR)¹²⁸, hvis du:

1. Er ung landbruger,
2. Er nyetableret landbruger, eller
3. I 2015 eller senere år midlertidigt har fået eksproprieret din jord i forbindelse med fx et vej- eller baneprojekt. Du kan søge om betalingsrettighederne i 2016 eller efterfølgende år, når arbejdet er færdigt, og jorden igen er støtteberettiget. Dette gælder også, hvis du kan dokumentere, at du har indgået en aftale på ekspropriationslignende vilkår.

Det gælder for både unge og nyetablerede, at ansøger ikke i forvejen må eje eller råde over betalingsrettigheder til hele det ansøgte areal. Hvis ansøger i forvejen råder over betalingsrettigheder, kan der kun tildeles betalingsrettigheder svarende til det antal i ha, der svarer til det overskydende anmeldte areal¹²⁹.

Som udgangspunkt er man ikke berettiget til at modtage betalingsrettigheder fra den nationale reserve, hvis ansøgervirksomheden har solgt eller udlejet alle betalingsrettigheder efter ændringsfristen for 2014.

De tildelte betalingsrettigheder får en værdi svarende til gennemsnitsværdien i tildelingssåret.

Du skal indsende et særligt ansøgningsskema senest ved udløb af ansøgningsfristen i det pågældende ansøgningsår. Ansøgningsskemaet udfyldes og indsendes via Tast selv-service.

Du kan læse mere i "Vejledning om tildeling af betalingsrettigheder", som vi forventer at lægge på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside i januar 2015.

---

¹²⁸ Artikel 30, stk. 6-8 og 10-11 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013 og § 10 i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.

¹²⁹ Artikel 28, stk. 1-4 i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 639/2014 af 11. marts 2014

KLAODE

8. Støtte til unge nyetablerede landbrugere

8.1 Ordningen kort

Formålet med ordningen er at støtte unge landbrugere ved opstarten af en ny landbrugsvirksomhed og ved tilpasning af bedriften til ændrede strukturer.

Som ung landbruger kan du få et årligt tillæg til din grundbetaling på ca. 590 kr. pr. ha.

Ordningen kan søges af unge landbrugere gennem enkeltmandsvirksomheder og selskaber, eksempelvis et interessentskab (I/S), et aktieselskab (A/S) eller et anpartsselskab (ApS). Enkeltmandsvirksomheder kan enten søge med et CVR- eller et CPR-nummer.

Du kan kun søge støtten én gang årligt, og du kan således *ikke* både søge gennem en enkeltmandsvirksomhed og et selskab eller gennem flere selskaber.

Du kan få udbetalt støtten til unge landbrugere i maksimalt 5 år fra din første etablering på en landbrugsbedrift.

For at være ung landbruger skal du:

- ikke være ældre end 40 år ved udløb af ansøgningsåret og
- tidligst have påbegyndt din første landbrugsvirksomhed 5 år før ansøgningsdatoen.

8.1.2 Sådan søger du om støtte

Du søger om støtte til unge landbrugere i Fællesskemaet via Tast selv-service. Ansøgningsfristen er den samme som for ansøgning om grundbetaling.

8.1.3 Støtte

Vi udbetaler støtten som et tillæg til grundbetalingsordningen. Har du fx aktiveret betalingsrettigheder for et areal svarende til 20 ha under grundbetalingsordningen, kan du tilsvarende modtage støtte under ordningen for unge landbrugere for 20 ha. Støtten vil udgøre ca. 590 kr. pr. ha i 2015 og kan maksimalt udbetales for 90 hektar¹³⁰. Selvom det areal og antal betalingsrettigheder, der er anmeldt i henhold til grundbetalingen, overstiger den fastsatte grænse på 90 ha, udbetaler vi således kun støtten for 90 ha¹³¹.

Vi beregner støttesatsen i 2015 på grundlag af 25 procent af den nationale gennemsnitsbetaling pr. ha¹³². Vi beregner den nationale gennemsnitsbetaling pr. ha på grundlag af det nationale loft i 2019 og antallet af støtteberettigede ha, der bliver anmeldt i 2015. Der er tale om et fast beløb pr. ha, uanset værdien af den eller de unge landbrugeres betalingsrettigheder.

8.2 Definition af "ung nyetableret landbruger"

For at være en ung nyetableret landbruger skal du:

- være under 41 år i det første ansøgningsår
- etablere dig for første gang som driftsleder på en landbrugsbedrift inden for de seneste 5 år forud for ansøgningen om støtte til unge nyetablerede landbrugere¹³³.

Du skal være personlig myndig, det vil sige mindst 18 år, for at kunne søge støtten.

8.2.1 Ikke ældre end 40 år i det første ansøgningsår

Du kan få støtten, hvis du ikke er ældre end 40 år i det år, hvor du søger om grundbetaling første gang. Du kan modtage støtten i 2015, hvis du ikke fylder 41 år inden udgangen af 2015¹³⁴.

For at være berettiget til støtte under ordningen, skal du således være født senest 31. december 1975.

Alderskravet gælder kun i det første ansøgningsår, og det er således ikke et krav, at du er under 41 år i resten af den 5-årige periode, hvor du er berettiget til at modtage støtten.

---

¹³⁰ [Artikel 50, stk. 9 i Europa-Parlamentets og Rådet forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#) og [§ 41, stk. 3, i bekendtgørelse 907 af 29. juli 2014](#).

¹³¹ [Artikel 18 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) Nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

¹³² [Artikel 50, stk. 8 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

¹³³ [Artikel 50, stk. 2, litra a og b, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) Nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#) og [§ 42 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#).

¹³⁴ [Artikel 50, stk. 2, litra b\) i Europa-Parlamentets og Rådet forordning \(EU\) Nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#) [§ 42, nr. 4\) i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#).

8.2.2 Etableret for første gang som driftsleder

For at kunne modtage støtte under ordningen skal du være etableret for første gang på en landbrugsbedrift som driftsleder inden for de seneste 5 år forud for den første ansøgning om grundbetaling. At være etableret som driftsleder vil sige, at du er ansvarlig for den landbrugsmæssige drift. Hvis du driver en landbrugsvirksomhed som en enkeltmandsvirksomhed, vil du som udgangspunkt været etableret fra det tidspunkt, hvor du påbegyndte de landbrugsmæssige aktiviteter. Du kan læse mere om reglerne for selskaber i afsnit 8.4 "[Regler for virksomheder](#)" nedenfor.

8.3 Du kan højst få støtte i 5 år

Du kan få betalingen i en periode på højst 5 år. Perioden på 5 år regnes fra din første etablering på en landbrugsbedrift¹³⁵. Der må højst være gået fem år fra denne dato til datoen for din ansøgning om støtte under grundbetalingsordningen¹³⁶. Er der gået længere tid, kan du ikke få støtte. Det betyder, at hvis du indsender en ansøgning om grundbetaling 21. april 2015, må du ikke have været etableret som driftsleder tidligere end 22. april 2010 for at kunne modtage betaling til unge nyetablerede landbrugere i 2015. Du vil dog kun kunne modtage støtte i 2015, da du i 2016 ikke længere opfylder kravet om at være etableret inden for de seneste fem år.

Eksempel 1: Etablerer du dig som ung landbruger for første gang i begyndelsen af 2015 og søger herefter om støtten, vil du være berettiget til betalingen i 5 år.

Eksempel 2: Du har etableret dig på en landbrugsbedrift som ansvarlig for driften første gang 1. marts 2010. Du indsender en ansøgning om grundbetaling 21. april 2015. Du vil ikke kunne søge støtte, da du er førstegangsetableret mere end fem år før, du indsender din ansøgning.

Indsender du derimod din ansøgning 28. februar 2015, kan du modtage støtte i 2015, da datoen ligger mindre end fem år før 1. marts 2010.

Eksempel 3: Du etablerer i januar 2013 en enkeltmandsvirksomhed, og i marts 2015 søger du betaling til unge landbrugere. Her vil de 5 år dække perioden 2013-2017. Betalingsperioden vil blive reduceret med 2 år, og du vil modtage betalingen for årene 2015, 2016 og 2017.

8.4 Regler for virksomheder

---

¹³⁵ [Artikel 50, stk. 5, i Europa-Parlamentets og Rådet forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

¹³⁶ [Artikel 50, stk. 2, litra a\) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#) og [§ 42, nr. 3\) i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#).

8.4.1 Hvis du søger som en enkeltmandsvirksomhed

Hvis du søger som en enkeltmandsvirksomhed skal du:

- være berettiget til grundbetaling og
- leve op til definitionen af "ung nyetableret landbruger". Læs mere i afsnittet "Definition af ung nyetableret landbruger".

Søger du som en enkeltmandsvirksomhed, vil du som udgangspunkt leve op til kravet om at være ansvarlig for den landbrugsmæssige drift.

8.4.2 Hvis du søger som en anden virksomhedsform end en enkeltmandsvirksomhed¹³⁷

Selskaber, som eksempelvis I/S, A/S eller ApS kan søge om støtte, hvis:

- a) selskabet er berettiget til grundbetaling
- b) en eller flere personer, der lever op til definitionen af en "ung nyetableret landbruger":
  1. varetager den daglige ledelse af landbrugsbedriften for selskabet (se afsnit 8.4.3), og
  2. er bemyndiget til at træffe beslutninger på selskabets vegne for så vidt angår landbrugsdriften (se afsnit 8.4.4), og
  3. er en del af den personkreds, der har beføjelse til at styre selskabets økonomiske og driftsmæssige beslutninger (se afsnit 8.4.5).

Betingelserne under b) kan opfyldes af flere unge landbrugere i forening.

En ung landbruger kan godt søge støtte for et selskab, som han er (med)ejer af via et holdingselskab. Den unge landbruger skal dog stadig være ansvarlig for den landbrugsmæssige drift af ansøgerselskabet.

8.4.3 Varetage den daglige ledelse af landbrugsbedriften

---

¹³⁷ [Artikel 49 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) Nr. 639/2014 af 11. marts 2012](#) og [§ 45 og 46 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#).

Du skal som ung landbruger på egen hånd, eller i forening med andre unge landbrugere, kunne træffe beslutninger, der vedrører den landbrugsmæssige drift. Dvs. beslutninger om sædvanlige dispositioner, herunder om nyanskaffelser og investeringer af normal landbrugsmæssig karakter. Har du derimod kun en rådgivende funktion på bedriften, lever du ikke op til kravet om at have driftsansvaret.

Derfor stiller vi krav om, at du, eller en af de andre unge landbrugere i selskabet, er tegningsberettiget. At være tegningsberettiget vil sige, at man er bemyndiget til at træffe bindende beslutninger på selskabets vegne.

8.4.4 Hvornår er man tegningsberettiget?

Du er som udgangspunkt tegningsberettiget for et kapitalselskab, når du er:

- medlem af selskabets bestyrelse eller direktion, eller
- er ansat som direktør i selskabet.

For de personlige selskaber, fx I/S'er, er udgangspunktet, at de enkelte interessenter er tegningsberettiget for selskabet, medmindre andet er fastsat i interessentkontrakten.

Kun i de situationer, hvor en anden interessent skal træffe beslutninger om den landbrugsmæssige drift, på baggrund af aftale eller sædvane i selskabet, vil du ikke blive anset for at være tegningsberettiget.

Indeholder interessentkontrakten ikke en bestemmelse om tegningsretten, eller er der slet ikke nogen kontrakt, er udgangspunktet, at den enkelte interessent kan forpligte selskabet over for omverdenen.

En interessentskabskontrakt for en landbrugsvirksomhed kan indeholde en bestemmelse om, at interessenterne tegner selskabet i forening, og at den enkelte interessent træffer almindelige dagligdags beslutninger inden for sit arbejdsområde. Hvis det er tilfældet, vil du blive anset for at være tegningsberettiget, hvis dit arbejdsområde er den landbrugsmæssige drift.

Det kan også være fastsat i selve interessentskabskontrakten, at du er den daglige leder – eventuelt med titel af direktør. I sådan en situation vil du ligeledes blive anset for at være tegningsberettiget.

8.4.5 Bestemmende indflydelse

Du har bestemmende indflydelse, hvis du har beføjelser til at styre selskabets økonomiske og driftsmæssige beslutninger. Som ung nyetableret landbruger er det ikke et krav, at du har den bestemmende indflydelse i selskabet, men du skal være en del af den personkreds, der tilsammen har den bestemmende indflydelse. Det vil sige, at du skal have stemmeret til generalforsamlingen, eller i selskabets øvrige tilsvarende ledelsesorganer, hvis der er tale om et kapital-selskab og til interessentmødet, hvis der er tale om et interessentskab.

En person, der lever op til definitionen af "ung nyetableret landbruger", kan ikke søge om støtte under ordningen via et selskab, som han alene er ansat i.

8.4.6 Du kan kun søge om støtte under ordningen i ét selskab om året

Du kan kun være med til at opfylde støttebetingelserne i ét selskab pr. år, enten i form af en enkeltmandsvirksomhed eller gennem et selskab, evt. sammen med andre unge landbrugere.

Du kan godt have en andel af selskabskapitalen i flere selskaber, du kan blot ikke være med til at opfylde støttebetingelserne i mere end ét selskab om året.

I ansøgningen skal man anføre de landbrugere, der skal være med til at opfylde støttebetingelsen for ansøgvirksomheden. De landbrugere, man anfører på Fællesskemaet, bliver dermed bundet af ansøgningen. Har du mulighed for at opfylde betingelserne i flere virksomheder, må du vælge, i hvilken af ansøgvirksomhederne dine ejerandele skal bruges til at opfylde støttebetingelserne.

Hvis du bliver anført som ung landbruger i flere ansøgninger, vil du være med til at opfylde støttebetingelserne for den ansøgvirksomhed, der først indgiver sin ansøgning. Det betyder, at du ikke indgår i gruppen af unge landbrugere i de øvrige ansøgninger. Det er derfor en betingelse for, at disse selskaber kan modtage støtte, at der er andre unge i selskaberne, og at disse lever op til definitionen af "driftsleder".

8.4.7 Udtræden af selskabet og sammenlægning

Hvis du har været med i et selskabs oprindelige ansøgning om støtte under ordningen og senere forlader selskabet, kan du i de følgende år – inden for 5-årsperioden – søge og få støtten i et andet selskab med fradrag for den tid, der er forløbet siden din første etablering.

Hvis det selskab, du har søgt støtten i oprindeligt, fortsætter, og du søger støtten i et andet selskab, skal du opfylde alderskravet, når dette selskab søger grundbetaling første gang.

Medfører din udtræden, at de tilbageværende unge landbrugere ikke længere lever op til driftsleder-kravet, mister selskabet retten til støtte.

Selskabet mister ikke retten til støtte, hvis

- de tilbageværende unge landbrugere overtager din ejerandel og dine beføjelser, eller
- der kommer en ny ung landbruger ind i selskabet, således at driftslederkravet igen er opfyldt. Der skal dog altid være mindst én af de oprindelige unge landbrugere tilbage i selskabet, for at selskabet kan fortsætte med at modtage støtte.

Hvis du træder ud af selskabet efter udbetaling af støtten, og de tilbageværende unge landbrugere ikke overtager dine beføjelser, og der ikke kommer en ny ung landbruger ind i selskabet, skal du tilbagebetale den udbetalte støtte.

Selskabet mister retten til støtte, hvis alle de unge landbrugere, der var med i selskabets oprindelige ansøgning, udtræder af selskabet. Der skal således i hele den periode, hvor der søges om støtte til unge nyetablerede landbrugere, være én af de oprindelige unge landbrugere tilbage i selskabet.

8.5 Hvornår er der tale om landbrugsmæssig drift?

Under ordningen for unge landbrugere anser vi, at du for at har "påbegyndt landbrugsmæssig drift", når mindst en af nedenstående betingelser er opfyldt¹³⁸:

- du har rådighed som ejer eller forpagter over et støtteberettiget areal på mindst 2,00 ha, som drives landbrugsmæssigt
- du har opdræt eller erhvervsmæssigt hold af dyr til landbrugsformål. Du kan læse mere om erhvervsmæssigt hold af dyr til landbrugsformål nedenfor
- du producerer landbrugsprodukter
- du producerer juletræer og pyntegrønt på landbrugsjord
- du har produktion i væksthuse eller gartnerier.

8.5.1 Dyr til landbrugsformål

Dyr til landbrugsformål er dyr, som opdrættes eller holdes med henblik på produktion af fødevarer, uld, skind eller pels eller til andre landbrugsformål. Hertil regnes svin, kvæg, får, geder, heste, hjortedyr, pelsdyr, æglæggende høner, slagtekyllinger, gæs, ænder, kalkuner, fjervildt samt strudsefugle.

---

¹³⁸ [§ 43 i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

8.5.2 Ikke-erhvervsmæssigt hold af dyr

Et husdyrhold kan kun kaldes erhvervsmæssigt, hvis det overstiger et af de antal dyr, der er listet nedenfor:

- 2 køer med tilhørende kalve
- 4 stykker andet kvæg
- 2 søer med opfødning af maksimum 5 slagtesvin
- 10 får med lam
- 10 geder med kid
- 30 stk. fjerkræ
- 5 hjorte med kid
- 10 strudse med unger
- 4 heste eller ponyer med tilhørende føl.

8.6 Kontrol

Hvert år udvælger NaturErhvervstyrelsen et antal ansøgninger, som skal kontrolleres på stedet¹³⁹.

Den administrative kontrol og kontrollen på stedet sker på grundlag af den indsendte ansøgning¹⁴⁰.

Du skal have dokumentation for, at du opfylder støttebetingelserne, liggende på bedriften. Dokumentationen kan bestå af regnskaber og forretningsmateriale, fx ejerbøger, selskabskontrakter, ansættelseskontrakter, vedtægter, købs- og forpagtningsaftaler samt fakturaer mv.

8.7 Bortfald af støtte og sanktion

Hvis vi fastslår, at støttemodtageren ikke overholder støttebetingelserne, udbetaler vi ikke støtte til unge landbrugere. Hvis vi har udbetalt støtten, skal støttemodtageren betale den tilbage.

Hvis en ansøger har givet urigtig dokumentation for at dokumentere, at han har overholdt støtteforpligtelserne under ordningen, anvender vi desuden en sanktion svarende til 20 % af

---

¹³⁹ [Artikel 30 i Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

¹⁴⁰ [Artikel 24 i Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

det beløb, som støttemodtageren har eller ville have modtaget i støtte til unge landbrugere¹⁴¹. Vi trækker sanktionen fra grundbetalingen.

Læs mere i kapitel 11. "[Kontrol](#)", afsnit 11.10 "[Nedsættelse af støtten](#)".

---

¹⁴¹ [Artikel 21 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.](#)

9. Ø-støtte

9.1 Kort om ordningen

Du kan få et årligt tillæg til grundbetalingen for landbrugsarealer, der ligger på ikke-brofaste øer¹⁴². Se listen med øer i afsnit 9.3.

Formålet er at sikre fortsat landbrugsvirksomhed på en række øer.

Fra 2015 kan du få ø-støtte på flere øer end tidligere.

Du skal ikke længere bo på øen for at få støtte, men dine marker skal ligge på en ø, som er omfattet af ordningen. Du kan få ø-støtte for de marker, som du får grundbetaling for.

9.2 Ny ordning fra 2015

Ordningen afløser den 5-årige Ø-støtteordning under Landdistriktsprogrammet (LDP). Den nye ordning adskiller sig fra den tidligere støtteordning på flere punkter, bl.a. er der ikke et krav om:

- bopæl på øen
- dyrkning af jorden jordbrugsmæssigt i 5 år
- mindst 5 ha dyrket areal på en støtteberettiget ø.

9.3 Hvilke øer er omfattet af ordningen

---

¹⁴² [§ 47, stk. 2, i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014](#)

Følgende øer er omfattet			
Agersø (inkl. Egholm)	Anholt	Askø (inkl. Lilleø)	Avernakø
Barsø	Birkholm	Bjørnø	Bogø (i Korshavn)
Bornholm	Brandsø	Bågø	Drejø
Dybsø	Egholm (i Limfjorden)	Endelave	Enehøje
Eskilsø	Fanø	Fejøl (inkl. Skaløl)	Femø
Fjandøl	Fur	Fænøl	Hjarnøl
Hjortøl	Hjælms hoved	Illum Ø	Kalvøl (i Guldborgsund)
Langli	Livøl	Lyøl	Læsøl
Mandøl	Mejløl (i Korshavn)	Nekseløl	Omøl
Orøl	Romsøl	Rågøl	Saltholm
Samsøl	Sejerøl	Skarøl	Slot Ø
St. Egholm	St. Svelmøl	Strynøl	Strynøl Kalv
Tunøl	Tærøl	Vejløl	Vejrøl
Venøl	Vigelsøl	Æbeløl	Ærøl
Aarøl			

De øer, der er omfattet, er vist i IMK under korttemaer Ø-støtte. Du finder det ved at klikke på Korttemaer, Landbrugstemaer og Ø-støtte.

9.4 Støtte

Der tilstræbes et uændret støtteniveau på 475 kr. pr. ha. Støttesatsen i det enkelte år kan først beregnes, når antallet af ha, der kan udbetales ø-støtte for, er fastlagt. Der er afsat i alt 21 mio. kr. om året til ø-støtte.

Vi kan højst udbetale Ø-støtte for 100 ha pr. bedrift.

100 ha-grænsen gælder også, selv om ansøgeren er et selskab, der omfatter flere deltagere.

Hvis det areal, hvor betingelserne for ø-støtte er opfyldt, overstiger den fastsatte grænse på 100 ha¹⁴³, udbetaler vi ikke ø-støtte for det overskydende areal¹⁴⁴.

9.5 Fik du ø-støtte i perioden 2007-2014 (Landdistriktsprogrammet)

Kravene fra ø-støtteordningen under Landdistriktsprogrammet (LDP) gælder fortsat for de øboere, der ikke har opfyldt femårskravet på de arealer, som der er udbetalt ø-støtte for under LDP-programmet. Det betyder blandt andet, at du, indtil dine forpligtigelser udløber, fortsat skal bo på øen og drive de arealer, der er omfattet af femårskravet.

Alle de arealer, du driver, skal anmeldes i Fællesskemaet.

Læs mere i vejledning om ø-støtteordningen under landdistriktsprogrammet fra januar 2014.

Uanset, om du stadig er forpligtet efter den tidligere ø-støtteordning, kan du søge den nye støtteordning.

9.6 Ansøgning og ansøgningsfrist

Du søger om ø-støtte i Fællesskemaet via Tast selv-service.

Ansøgningsfristen er den samme som for din ansøgning om grundbetaling.

---

¹⁴³ [§ 47, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

¹⁴⁴ [Artikel 18 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

10. Udbetaling af direkte arealstøtte

Det efterfølgende afsnit handler om udbetaling af grundbetaling, betaling for grønne krav, støtte til unge landbrugere og ø-støtte. Direkte støtte under ordningerne grundbetaling, støtte til grønne krav, støtte til unge landbrugere og ø-støtte bliver udbetalt i perioden fra 1. december i ansøgningsåret og til 30. juni det følgende år.

10.1 Udbetaling af grundbetaling og grøn støtte

Den udbetalte grundbetaling og grønne støtte afhænger af størrelsen af dit støtteberettigede areal, antallet af betalingsrettigheder og deres værdi.

Du kan maksimalt få udbetalt støtte for et areal svarende til dine betalingsrettigheder. Hvis du fx søger om støtte for et støtteberettiget areal på 100,00 ha og kun råder over betalingsrettigheder svarende til 90,00 ha, vil du få udbetalt grundbetaling for 90,00 ha.

Det udbetalte støttebeløb afhænger af værdien af dine betalingsrettigheder. Værdien varierer efter typen af betalingsrettigheder og eventuelle tillæg.

Grundbetalingen og den grønne støtte beregnes på grundlag af gennemsnitsværdien af de betalingsrettigheder, der er anmeldt sammen med et areal.

I afsnit 3.1.1 kan du se, hvordan støtten beregnes.

Læs mere i afsnittet 7.1 "[Hvad er værdien af betalingsrettighederne?](#)"

10.2. Fradrag i direkte støtte

Du skal være opmærksom på, at der sker fradrag i støtten, hvis støtten under grundbetalingen er større end 150.000 euro. Den del af beløbet, som ligger over 150.000 euro (ca. 1.118.700 Dkr.), fratrækkes 5 procent.

NaturErhvervstyrelsen kan desuden nedsætte støtten pga. arealafvigelser, forsinket indsendelse af Fællesskema eller manglende overholdelse af krydsoverensstemmelse mv.

10.2.1 Nationalt loft for direkte støtte

Hvis Danmarks nationale loft for udbetaling af direkte landbrugsstøtte overskrides, vil udbetalingerne blive reduceret, og du vil få besked om dette i forbindelse med din udbetaling.¹⁴⁵

Se reglerne om perioden for udbetaling:

Artikel 75, stk. 1 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

Udbetaling i danske kroner:

Artikel 106, stk. 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013

Artikel 105, stk. 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013

Udbetaling til NemKonto:

§ 7 i bekendtgørelse nr. 766 af 5. juli 2006

§ 1 i bekendtgørelse af lov nr. 798 af 28. juni 2007

Transport i støtten:

§48 i Bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.

---

¹⁴⁵ [Der henvises til bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.](#)

Se reglerne om nedsættelse af støtte over 150.000 EUR:

Artikel 11, stk. 1 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

og om nationalt loft for direkte støtte:

Artikel 7, stk. 1 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

10.2.2 Omregning fra euro til danske kroner

Betalingsrettighedernes værdi er fastsat i euro, og grundbetalingen beregnes i euro. Ved udbetaling bliver det samlede støttebeløb omregnet til danske kroner med den eurokurs, der gælder den sidste bankdag før 1. oktober i ansøgningsåret¹⁴⁶. Der vil derfor i hvert ansøgningsår ske ændringer i det udbetalte støttebeløb.

Alle beløb, der er angivet i danske kroner i denne vejledning, er omregnet med 2014-kursen på 7,4431 kr., medmindre andet er angivet.

10.2.3 Støtten udbetales til din NemKonto

Støtten bliver udbetalt til den konto, der er registreret som din eller din virksomheds NemKonto. Du kan indberette og ændre den konto, du ønsker som din NemKonto, på to måder:

- I dit pengeinstitut eller netbank.
- Søger du om støtte på dit CPR-nr., kan du også bruge www.nemkonto.dk, hvor du logger på med NemID.

Vær særlig opmærksom på at ændre din NemKonto, hvis du skifter pengeinstitut, eller du danner et selskab med nyt CVR-nr. og opretter en ny konto.

Gå til www.nemkonto.dk

10.2.4 Transport i støtten

---

¹⁴⁶ [Artikel 106, stk. 3 i Europa-Parlamentets og Rådet forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

Støtten udbetales til den, der indsender ansøgning om grundbetaling, uanset om arealerne overdrages til en anden landbruger i løbet af kalenderåret. Dette sker, medmindre NaturErhvervstyrelsen har noteret transport i støtten.

Transporter i støtte, udbetalt under ordningen Enkeltbetaling, der fortsat skal gælde for støtte udbetalt under ordningen Grundbetaling, skal noteres på ny i 2015. Transporter noteret i ordningen Enkeltbetaling ophører.

Hvis en anden end ansøger skal have støtten udbetalt, indsender du skemaet "Transport af EU- eller nationalt støttebeløb". NaturErhvervstyrelsen noterer transporten, eventuelt efter andre kreditorer. Vi tager forbehold for statens modregningsret.

[Hent skemaet Transport af EU- eller nationalt støttebeløb](#)

10.2.5 Indberetning til Skat

NaturErhvervstyrelsen indberetter den udbetalte støtte til SKAT på ansøgerens CVR-/CPR-nr. Dette gælder også de tilfælde, hvor der er indsendt en transport, og hvor støtten derfor udbetales til transporthaver.

11. Kontrol

Hvert år kontrollerer NaturErhvervstyrelsen alle Fællesskemaer administrativt. Derudover udvælger NaturErhvervstyrelsen hvert år et antal ansøgninger, som skal kontrolleres på stedet.

Formålet med kontrollen er at sikre, at reglerne for udbetaling af støtte bliver overholdt.

I forbindelse med kontrol af Fællesskemaer sender NaturErhvervstyrelsen hvert år mange breve til ansøgere vedrørende forskellige fejl i ansøgningerne.

Brevene kan ikke undgås helt, da der altid vil være utilsigtede uregelmæssigheder eller uenighed vedrørende støtteberettigelse, rådighed eller markblokgrænser.

NaturErhvervstyrelsen arbejder hele tiden på at sende så få breve som muligt, men du kan som ansøger i høj grad være med til at undgå, at du får et høringsbrev.

Du kan selv være med til at sikre, at din ansøgning er så korrekt som mulig, ved at du ikke søger støtte til ikke-støtteberettigede arealer i markblokken, at du indtegner dine marker præcist, og at du laver tidlige og præcise ændringsforslag til markblokke.

11.1 Kontrol i forhold til markblokke.

Fra 2015 vil din indtegnelse være styrende for din markplan. Dvs. at det indtegnede areal også vil være det areal, der fremgår af din markplan. Det betyder samtidig, at hvis to ansøgere har

indtegnet det samme areal, vil der være en rådighedskonflikt, idet to ansøgere ikke kan få udbetalt støtte for det samme areal.

11.2 Overskridelse af det støtteberettigede areal i en markblok

I en markblok kan der maksimalt ydes støtte for et areal svarende til det godkendte markblokareal for ansøgningsåret.

Har du senest ved ændringsfristen 11. maj 2015 indsendt "Forslag om markblokrettelse", tager vi hensyn til dette ved fastlæggelsen af det godkendte markblokareal for ansøgningsåret.

- Se afsnittet 6.3 "[Forslag om ændring af markblokke](#)"

Hvis summen af de anmeldte arealer i en markblok overstiger markblokkens godkendte areal, undersøger vi, hvorfor markblokarealet er overskredet.

Det gælder for alle arealer, at du skal have rådighed over dem ved ansøgningsfristen for at kunne få støtte for dem.

Det er kun arealer inden for markblokkene, som er støtteberettigede. Det betyder, at arealer, som ligger uden for markblok, ikke bliver medregnet til det støtteberettigede areal.

- Læs mere i afsnit 6. "[Markblokke og markkort](#)"

11.3 Mindre arealer uden for markindtegning

Det er kun det indtegnede areal, der kan medregnes i ansøgningen. Du skal derfor indtegne alle de arealer, du ønsker at søge støtte til. Der vil ikke blive udbetalt støtte for arealer der ikke er indtegnede, heller ikke hvis det skyldes små unøjagtigheder¹⁴⁷.

Enhver forskel mellem det anmeldte og det fastslåede (godkendte) areal vil kunne danne grundlag for nedsættelse af støtten og beregning af eventuel yderligere nedsættelse.

11.4 Administrativ kontrol

Den administrative kontrol omfatter alle ansøgninger. NaturErhvervstyrelsen kontrollerer bl.a., om det samlede ansøgte areal i en markblok overstiger markblokkens godkendte areal og om flere ansøgere har indtegnet det samme areal.

---

¹⁴⁷ [§ 9 i bekendtgørelse nr. 908 af 29. juli 2014](#)

Er det tilfældet, vil man modtage en besked der angiver, at der er uoverensstemmelse i Fællesskemaet, hvorefter man har mulighed for at rette i skemaet eller kontakte sin nabo med henblik på at løse et indtegningsoverlap.

Hvis vi er usikre på, om støttebetingelserne er overholdt på et areal, modtager du et brev, hvor du skal redegøre for arealets beskaffenhed.

Typiske fejl

Fra 2015 vil der derfor være to typer af fejl, der typisk vil medføre, at du som ansøger skal tage stilling til om din ansøgning er korrekt og evt. afhjælpe problemet:

- Overlap; du og en anden ansøger har indtegnet det samme areal.
- Overskridelse af det støtteberettigede areal i en markblok. Du har indtegnet et areal, der overskrider det registrerede støtteberettigede areal i en markblok.

11.5 Én ansøger i markblokken

Hvis du er alene i en markblok, hvor der er anmeldt et for stort areal, vil du modtage en besked om uoverensstemmelsen, hvorefter du kan rette sin ansøgning. Hvis du mener, at det registrerede støtteberettigede areal i markblokken er forkert, skal du oprette et ændringsforslag inden 11. maj, for at arealet kan medtages i ansøgningen.

11.6 Flere ansøgere i markblokken

Hvis der er flere ansøgere i en markblok, hvor det areal, der er berettiget til støtte er overskredet, afhænger sagsgangen af, hvordan ansøgerne formår at løse problemet sammen som følge af de beskeder NaturErhvervstyrelsen sender. Det er et krav, at det samlede medregnede areal i en markblok ikke overstiger det registrerede areal hos NaturErhvervstyrelsen.

11.7 Nedskrivning

Hvis der er overlap mellem flere ansøgere eller overskridelse af det registrerede støtteberettigede areal i en markblok vil arealet blive nedskrevet i forbindelse med udbetalingen. Det er derfor vigtigt, at ansøgerne selv sørger for at overlap bliver løst og der ikke er anmeldt et større areal end det støtteberettigede.

Løs fejlene selv

Hvis flere ansøgere har indtegnet det samme areal, skal problemet løses af ansøgerne selv. De involverede ansøgere vil modtage en besked om problemet og kan efterfølgende tilrette deres indtegninger. Er det et meget lille areal begge ansøgerne har indtegnet, anses det for at være et teknisk overlap (overlap som følge af indtegningsusikkerhed), som vil blive klippet ud allerede før indsendelse af ansøgningen. Der vil ikke blive sendt meddelelser i disse tilfælde.

Opstår der tilfælde, hvor man ikke kan blive enig med sin nabo om rådigheden over et areal, skal der vedhæftes dokumentation for rådigheden til NaturErhvervstyrelsen, som herefter vil tage stilling til problemet. Vedhæftes der ikke dokumentation vil arealet blive nedskrevet hos begge ansøgere, da NaturErhvervstyrelsen ikke har mulighed for at afgøre, hvem der retmæssigt er berettiget til støtten for arealet¹⁴⁸.

11.8 Kontrol på stedet

Kontrollen af forholdene på stedet sker enten ved telemåling eller ved kontrol på selve bedriften.

11.8.1 Telemåling

Telemåling vil sige, at kontrollen gennemføres ved hjælp af aktuelle satellitfotos eller luftfotos (luftfotos).

Hvis kontrollen kan afsluttes på baggrund af telemålingskontrol, modtager du et brev med kontrolresultatet, herunder opmålingsresultaterne.

11.9 Udbetaling af støttebeløb sker efter endt sagsbehandling

Du vil modtage et afgørelsesbrev, hvis der er sket en reduktion af støttebeløbet. Du kan klage over afgørelsen. Afgørelsesbrevet vil indeholde en klagevejledning.

---

¹⁴⁸ [Artikel 28 og 29 i Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

Bemærk, at resultatet af kontrollen vil kunne danne grundlag for en genoptagelse af tidligere års ansøgninger om grund- og Enkeltbetaling. Dette medfører risiko for tilbagebetaling af støtte og inddragelse af eventuelt uberettiget tildelte betalingsrettigheder.

Læs mere i afsnit 11.15 "[Uberettiget udbetalt støtte](#)"

11.10 Nedsættelse af støtten

Støtten for grundbetalingsordningen kan blive nedsat, hvis der registreres afvigelser mellem det anmeldte areal og det fastslåede (godkendte) areal. Hvis dette er tilfældet, vil støtten blive beregnet på baggrund af det areal, som opfylder støttebetingelserne (det fastslåede areal).

Er der i Fællesskemaet anmeldt et større areal, end der er betalingsrettigheder til, vil det overskydende areal ikke indgå i beregningen af en eventuel arealafvigelse.

Støtten for det fastslåede areal beregnes på basis af gennemsnitsværdien pr. ha af dine betalingsrettigheder for det samlede anmeldte areal.

Eksempel på forskel mellem anmeldt og fastslået areal

En landbruger søger grundbetaling for:	20,00 ha
Landbrugeren råder over 19 betalingsrettigheder svarende til 19,00 ha ved udløb af ansøgningsfristen. Det betyder, at det korrigerede ansøgte areal er:	19,00 ha
Ved kontrol viser det sig, at det fastslåede areal kun udgør:	18,00 ha
Dette giver en arealafvigelse på (19,00 - 18,00) ha =	1,00 ha
Afvigelsen på 1,00 ha udgør i forhold til det fastslåede areal på 18,00 ha (1,00/18,00 x 100):	5,56 %
Da afvigelsen overstiger 3 %, nedsættes det fastslåede areal med det dobbelte af afvigelsen, svarende til:	2,00 ha
Arealet, der herefter danner grundlag for udbetaling af støtte (18,00 - 2,00) ha:	16,00 ha

Eksempel fortsat – udregning af støtte

Landbrugeren råder over 19,00 betalingsrettigheder, der fordeler sig således: <ul style="list-style-type: none"> • 16 betalingsrettigheder à 2.500 kr.: • 3 betalingsrettigheder à 3.100 kr.: med en samlet værdi på:	40.000 kr. 9.300 kr. 49.300 kr.
Til brug for beregning af støttebeløbet beregnes gennemsnittet af de 19 anmeldte betalingsrettigheder til (49.300 kr. / 19,00 ha):	Pr. ha 2.594,74 kr.
Støttebeløbet kan herefter beregnes til 2.594,74 kr. pr. ha x 18,00 ha:	46.705,32 kr.
Nedsættelse af støtten udgør 2,00 ha. Værdien af nedsættelse af støtten beregnes (2,00 ha x 2.594,74 kr. pr. ha):	5.189,48 kr.
Landbrugeren får i alt udbetalt (46.705,32 kr. – 5.189,48 kr.): (Før reduktion og eventuelt andre nedsættelser, fx hvis Fællesskema er modtaget efter ansøgningsfristen)	41.515,84 kr.

11.11 Arealafvigelser

Arealafvigelser er inddelt i 4 kategorier afhængigt af størrelsen:

Ved arealafvigelser op til og med 3 procent (og højst 2 ha): Det anmeldte areal nedsættes, så det svarer til det fastslåede areal. Det betyder, at du får fuld støtte for det fastslåede areal.

Ved arealafvigelser i intervallet over 3 procent til og med 20 procent (eller over 2 ha): Det fastslåede areal nedsættes med det dobbelte af arealafvigelsen. Det betyder, at du får udbetalt støtte for det fastslåede areal minus to gange afvigelsen.

Ved arealafvigelser over 20 procent til og med 50 procent: Støtten bortfalder. Det betyder, at du ikke får udbetalt grundbetaling for det pågældende år.

Ved arealafvigelser over 50 procent: Støtten bortfalder inden for afgrødegruppen (støtteordningen). Det betyder, at du ikke vil få udbetalt grundbetaling for det pågældende år. Desuden vil du blive udelukket i en periode på op til 3 år fra at modtage et beløb, der svarer til forskellen mellem støtten for det anmeldte areal og det fastslåede areal.

Beløbet vil blive modregnet i alle betalinger fra NaturErhvervstyrelsen i op til 3 år, eller indtil beløbet er fuldt modregnet. Er beløbet ikke fuldt modregnet efter 3 år, bortfalder kravet.

Se reglen om nedsættelse og udelukkelse ved overanmeldelse:

[Artikel 19 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) Nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

11.12 Anmeldelse af alle arealer

Du skal i Fællesskemaet anmelde alle landbrugsarealer, herunder marker, der ikke søges om støtte for, inkl. arealer under 0,30 ha. Hvis ikke alle arealer er anmeldt, og summen af de ikke-anmeldte arealer overstiger 3 procent af dit anmeldte areal, vil du blive pålagt en nedsættelse af støtten.

Nedsættelse af støtten udgør op til 3 procent af al direkte støtte, der udbetales for det pågældende ansøgningsår.

Alle arealer skal anmeldes for at sikre en korrekt opgørelse af de arealer, som er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse.

Læs mere i afsnit 2.7 "[Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse?](#)"

Se reglerne om anmeldelse af alle arealer og beregningsgrundlag:

[Artikel 16, stk. 1 og artikel 18 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) Nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

11.13 Ændring af afgrødekoder

Den anmeldte afgrøde skal være korrekt i forhold til den afgrøde, som findes på marken. Du kan ændre afgrødekoder indtil ændringsfristens udløb.

Hvis du er omfattet af det nye grønne krav om flere afgrødekategorier på bedriften, er det vigtigt at du anmelder den afgrøde der er på arealer i perioden 1. juni til 31. juli. Afgrøder

høstet før 1. juni tæller nemlig ikke med i kravet som flere afgrøder. Har du fx. høstet helsæd med græsudlæg inden 1. juni, er det dit græsudlæg, der tæller med i kravet om flere afgrødekategorier på bedriften, og skal anmeldes med den relevante afgrødekode for græs. – se mere i afsnit 3.2 "[Krav om flere afgrødekategorier.](#)"

Ved en kontrol vil kontrolløren som hovedregel ændre afgrødekoden til det, som rent faktisk konstateres på marken. Afgrødekoder for græs kan dog normalt ikke ændres til brak, natur eller naturlignende arealer, og afgrødekoden for brak kan normalt ikke ændres til natur eller naturlignende arealer.

11.14 Sagsbehandling af ansøgninger under artikel 32

I nedenstående skema kan du se, hvilke konsekvenser en markering under artikel 32 i markplanens kolonne 10 vil have for din ansøgning.

Marken er anmeldt under artikel 32	Markens beskaffenhed overholder de almindelige betingelser for grundbetaling	Marken overholder betingelser for støtte under artikel 32	Konsekvens
Ja	Nej	Ja	Marken er anmeldt under artikel 32 og kan godkendes under artikel 32. Arealet vil blive en del af korttemaet "Art. 32 – godkendt", der viser marker, som kan opnå støtte under artikel 32.
Ja	Ja	Nej	Marken kan ikke godkendes under artikel 32, men markens beskaffenhed lever op til de almindelige betingelser for grundbetaling. Du vil modtage et orienteringsbrev om, at marken ikke er omfattet af artikel 32, og at markeringen er fjernet fra markplanen. Det støtteberettigede areal for marken vil blive beregnet på baggrund af markblokkens støtteprocent.
Ja	Nej	Nej	Du har søgt støtte under artikel

Marken er anmeldt under artikel 32	Markens beskaffenhed overholder de almindelige betingelser for grundbetaling	Marken overholder betingelser for støtte under artikel 32	Konsekvens
			32 for et areal, der ikke er støtteberettiget under artikel 32. Du vil modtage et brev om, at marken ikke er omfattet af artikel 32, og at markeringen er fjernet fra markplanen. Marken vil blive vurderet efter de almindelige betingelser for grundbetaling.
Nej	Nej	Ja	Marken er ikke anmeldt under artikel 32 indenfor ændringsfristen, og markens beskaffenhed lever ikke op til de almindelige betingelser for grundbetaling. Marken vil blive vurderet efter de almindelige betingelser for grundbetaling, også selvom marken overholder betingelserne for støtte under artikel 32. Det er ikke muligt at anmelde et areal under artikel 32 efter ændringsfristen ¹⁴⁹ .

Læs mere om markblokkens støtteprocent i afsnit 6.x.

11.15 Ubertigtet udbetalt støtte

Hvis der ubertigtet er udbetalt et støttebeløb, stiller NaturErhvervstyrelsen krav om tilbagebetaling. Hvis beløbet ikke betales tilbage inden for den frist, som NaturErhvervstyrelsen har sat for tilbagebetalingen, tillægges der rente, som beregnes fra betalingsfristens udløb. Renten beregnes med Nationalbankens udlånsrente + 8 procent, dog minimum 50 kr.

[Gå til renteloven \(bekendtgørelse af lov om renter ved forsinket betaling m.v.\)](#)

¹⁴⁹ §16 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014 .

Skyldige beløb inklusiv renter kan til enhver tid modregnes i EU-støtte, der udbetales til dig.

Se reglerne om opkrævning af uretmæssigt udbetalte beløb og inddragelse af uretmæssigt tildelte rettigheder:

[Artikel 6 og artikel 23 i Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) Nr. 809 af 17. juli 2014](#)

Og om modregning af skyldige beløb:

[Artikel 57, stk. 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) Nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

og

[artikel 6 i Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) Nr. 809 af 17. juli 2014,](#)

samt

[artikel 19 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) Nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

12. Bøder og strafbare forhold

NaturErhvervstyrelsen kan udstede bøder til ansøgere for ikke at yde den nødvendige bistand ved kontrol, for at afgive urigtige eller vildledende oplysninger eller for at fortie oplysninger af betydning for sagens afgørelse. Betales bøden ikke, overgives sagen til politiet til retslig forfølgelse. Sagen vil herefter blive afgjort ved domstolene.

Hvis der konstateres overtrædelser af strafferetlige forhold, som eksempelvis dokumentfalsk eller bedrageri, anmelder NaturErhvervstyrelsen sagen til politiet.¹⁵⁰

12.1 Force majeure og udsædvanlige omstændigheder

Hvis helt ekstraordinære og uforudsigelige begivenheder medfører, at du ikke kan overholde frister eller betingelser for grundbetaling, støtte til unge landbrugere eller ø-støtte, kan der efter en konkret vurdering ses bort fra det.

Eksempler på sådanne begivenheder kan fx være dødsfald, alvorlig sygdom, naturkatastrofer eller brand samt udbrud af smitsom sygdom i din besætning.

Begivenheden skal vedrøre dig, din nærmeste familie eller din bedrift. Der skal være sammenhæng mellem begivenheden og den manglende overholdelse af reglen.

---

¹⁵⁰ [§23, stk. 1, §§ 24 og 29 samt 51 i bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014.](#)

For at der kan tages hensyn til begivenheden, skal du underrette NaturErhvervstyrelsen herom senest 15 arbejdsdage regnet fra det tidspunkt, hvor du eller en fuldmagtshaver igen er i stand til det. Du skal også indsende dokumentation for, at der foreligger en helt ekstraordinær og uforudsigelig begivenhed. Denne dokumentation kan fx bestå af en lægeattest. ^{151, 152}

12.2 Klagemulighed

Du har mulighed for at klage over NaturErhvervstyrelsens afgørelse til Fødevareministeriets Klagecenter.

Du skal sende klagen til:

NaturErhvervstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Du kan også sende klagen på mail til: landbrug@Naturerhverv.dk

Klagen skal være modtaget af NaturErhvervstyrelsen senest 4 uger fra den dato, hvor du har modtaget afgørelsen. ¹⁵³

12.3 Svindel med støtteberettigelse og misbrug af tilskud

NaturErhvervstyrelsen kontrollerer ansøgninger om tilskud for svig. 'Svig' er den betegnelse, EU-kommissionen bruger for bevidst misbrug af EU-midler. Svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling, der påvirker retten til støtte eller omfanget af støtte. Det kan være ukorrekte erklæringer eller dokumenter, tilsidesættelse af en oplysningspligt eller anvendelse af midler eller investeringer til andet formål, end de var bevilget til. Omgåelse af støttebetingelserne - herunder når ansøgeren kunstigt opdeler sin virksomhed eller bedrift for at få adgang til tilskud - betragtes også som svig.

Svig medfører at støtten helt eller delvist bortfalder og kan desuden medføre støtteudelukkelse¹⁵⁴, bøde eller i alvorlige tilfælde fængselsstraf¹⁵⁵.

---

¹⁵¹ [Artikel 2, stk. 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1306/2013 af 17. juli 2013](#)

¹⁵² [Artikel 4 i Kommissionens delegerede forordning nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

¹⁵³ [§ 1, § 2, nr. 27\), §§ 6 og 7 i bekendtgørelse nr. 560 af 28. maj 2014](#)

¹⁵⁴ [Artikel 64, 4.d, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013.](#)

¹⁵⁵ [§ 289a, Straffeloven \(LBK nr. 1028 af 22. august 2013\)](#)

13. Behandling og offentliggørelse af data

Når du indsender Fællesskema 2015 til NaturErhvervstyrelsen, skal du være opmærksom på følgende forhold i relation til persondataloven:

De afgivne oplysninger i Fællesskema 2015 vil blive behandlet af NaturErhvervstyrelsen i forbindelse med afgørelsen om udbetaling og eventuel sanktion og krav om tilbagebetaling af støtte fra NaturErhvervstyrelsen.

NaturErhvervstyrelsen, Nyropsgade 30, 1780 København V, er dataansvarlig.

Du kan anmode om indsigt i, hvilke oplysninger der behandles i forbindelse med din ansøgning.

Du har efter anmodning krav på at få berigtiget, slettet eller blokeret oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende eller på lignende måde er behandlet i strid med lovgivningen.

Du skal være opmærksom på, at hvis du tildes støtte, så kan bl.a. CVR-nummer¹⁵⁶, firmanavn og den udbetalte støtte offentliggøres på internettet af NaturErhvervstyrelsen med hjemmel i lovgivningen.

---

¹⁵⁶ [Lov nr. 429 af 31. maj 2000 \(Persondataloven\) senest ændret ved lov nr. 606 og 639 af 12. juni 2013](#)

Der gøres i øvrigt opmærksom på, at afgivne oplysninger er undergivet offentlighed med de begrænsninger, der følger af lovgivningen, herunder især offentlighedsloven¹⁵⁷ og miljøoplysningsloven¹⁵⁸.

Du kan læse mere om persondataloven på Datatilsynets hjemmeside: www.datatilsynet.dk. Du er også velkommen til at rette henvendelse til NaturErhvervstyrelsen, Jura: jura@naturerhverv.dk.

Hvis du ønsker oplysninger udleveret eller slettet, kan du kontakte NaturErhvervstyrelsen, Center for Landbrug, landbrug@naturerhverv.dk.

13.1 Overførsel af data

Alle oplysninger i dit Fællesskema vil blive overført til Generelt LandbrugsRegister (GLR)/Centralt HusdyrbrugsRegister (CHR), som er et grunddataregister for Fødevareministeriets område.

Et af formålene med GLR/CHR er, at de registrerede så vidt muligt kun skal afgive grundoplysninger én gang. Herefter gemmes oplysningerne centralt, så alle institutioner under Fødevareministeriet kan bruge eller genbruge dem. Derudover bruges oplysningerne af Danmarks Statistik.

Når du indsender Fællesskemaet, bliver du automatisk registreret som producent af foder og fødevarer hos Fødevestyrelsen.

I overensstemmelse med persondatalovens regler om indsigt kan du få oplyst, hvad der er registreret om dig i GLR/CHR. Hvis du ønsker indsigt, skal du sende en anmodning herom til den af ministeriets institutioner eller databehandlere, du normalt har kontakt med.

Derudover overføres data til EU-kommissionen til brug for statistik samt til revision af NaturErhvervstyrelsens sagsbehandling.

Der gøres opmærksom på, at støttemodtageres data er undergivet offentlighed med de begrænsninger, der følger af lovgivningen¹⁵⁹.

---

¹⁵⁷ Lov nr. 606 af 12. juni 2013 om offentlighed i forvaltningen

¹⁵⁸ Lovbekendtgørelse nr. 660 af 14. juni 2006 om aktindsigt i miljøoplysninger med senere ændringer

¹⁵⁹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 (Persondataloven), senest ændret ved lov nr. 606 og 639 af 12. juni 2013

NaturErhvervstyrelsen

Nyropsgade 30
1780 København V
Tel +45 33 95 80 00
mail@naturerhverv.dk
www.naturerhverv.dk